

วารสาร

ISSN 2774-129X (Print)
ISSN 2774-1443 (Online)

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

Doctor of Philosophy in Social Sciences Journal

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2567

เจ้าของวารสาร

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Doctor of Philosophy Programs in Social Sciences Ramkhamhaeng University
Website : <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dpssj>
E-Mail : phdjournal.ru@gmail.com

วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2567)

วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ Doctor of Philosophy in Social Sciences Journal

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือและ
เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทางด้านสังคมศาสตร์

การจัดพิมพ์

จัดพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) ฉบับที่ 3
(กันยายน – ธันวาคม)

เจ้าของวารสาร

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดี ลาภเจริญทรัพย์	รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศาสตราจารย์พิเศษปัญญา สุทธิบัติ	กรรมการสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนงกรณ์ กุณทลบุตร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกควบคุมคุณภาพวารสาร

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ชันธไชย	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
---------------------------------	-----------------------

บทความหรือข้อคิดเห็นในวารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของคณะผู้จัดทำวารสาร
จึงไม่ถือเป็นความรับผิดชอบของโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

บรรณาธิการบริหาร

รองศาสตราจารย์สุขสมัย สุทธิบัติ

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.จำเนียร ชุณหโสภาค

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชเนตติ พิพัฒนางกูร
ดร.สิทธิชัย จันทร์นันท

มหาวิทยาลัยเกริก
บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นะมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล รัตนไพจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล
อาจารย์ ดร.ปิยะมาศ สือสวัสดิ์วิชัย
อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ บุญชูนนท์
อาจารย์ ดร.เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร
นางสาวทิพนาถ ชาริรักษ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ผู้จัดการ

นางสาวศิตารินทร์ ภัครนินท์ศักดิ์

ฝ่ายศิลป์

นายอภิเชษฐ์ ตะกรุดแก้ว

ประจำกองการจัดการ

นางสาววิรุบล จันทา

นางสาวกรรณิการ์ รัตนะ

เหรียญก

นางสาวศิริรัตน์ อ้นจิตร

สถานที่ติดต่อ

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ อาคารท่าชัย ชั้น 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 0-2310-8566

สถานที่พิมพ์

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สารจากผู้อำนวยการโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดทำวารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ เพื่อรองรับความต้องการในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของนักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป ในรูปแบบของ บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้มีการจัดทำผลงานวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ทางด้านสังคมศาสตร์

วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มีความมุ่งมั่นที่จะจัดทำวารสารในด้านสังคมศาสตร์ ให้ถูกต้องตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวารสารวิชาการไทย เพื่อตอบรับกับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของวารสารไทย ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบให้มีมาตรฐานระดับสากล ซึ่งศูนย์ TCI จะจัดให้มีการประเมินคุณภาพวารสารรอบที่ 5 ในปี พ.ศ. 2568 โดยการประเมินคุณภาพครั้งนี้ ทุกวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI จะต้องได้รับการประเมินคุณภาพใหม่อีกครั้ง ดังนั้นวารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ จึงจะได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลเพื่อการตรวจประเมินคุณภาพวารสารให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ TCI กำหนด

รองศาสตราจารย์สุขสมัย สุทธิบดี

ผู้อำนวยการโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทบรรณาธิการ

วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ฉบับนี้เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 1 บทความที่น่าสนใจ เป็นบทความวิชาการ 1 เรื่อง และบทความวิจัย 5 เรื่อง ซึ่งเป็นบทความที่มีความหลากหลายอันประกอบด้วย เรื่อง การสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษด้วย “เทคนิคผังงาน” เรื่อง ปัจจัยพฤติกรรมการยอมรับและค่านิยมทางสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติและความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย เรื่อง ปัจจัยคุณภาพการให้บริการและการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi เรื่อง อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของหลัก 5 ป ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล เรื่อง ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศก้ำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปป ซึ่งเป็นบทความที่ คณาจารย์ นักวิชาการและนักศึกษา ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานผ่านวารสารฉบับนี้ โดยทุกบทความจะได้รับการตรวจสอบประเมินคุณภาพของบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานในการจัดทำวารสาร

บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผลงานทางวิชาการและเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ กองบรรณาธิการ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาพิจารณาบทความ เพื่อให้คงไว้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทำวันนี้ใคร่ขอเชิญชวนในการนำเสนอบทความเข้ารับการตีพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะเพื่อเป็นการส่งเสริมคุณค่าทางวิชาการให้กับวารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

อาจารย์ ดร.จำเนียร ชุณหโสภาค

บรรณาธิการวารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

สารบัญ

บทความวิชาการ

การสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษด้วย “เทคนิคผังงาน”	1
สทรรฐ์ ลักษณะสุด	

บทความวิจัย

ปัจจัยพฤติกรรมการยอมรับและค่านิยมทางสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติ และความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย.....	17
มนตรี แพทยรักษ์, สุทธาทิพย์ กำธรพิพัฒน์กุล	
ปัจจัยคุณภาพการให้บริการและการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ และความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi.....	32
กัลยกร แร่งฤทธิ์, สุทธาทิพย์ กำธรพิพัฒน์กุล	
อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของหลัก 5 ป ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจนครบาล 4.....	48
พิชศาล พันธุ์วัฒนา	
ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศก้ำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	65
ณัฐพัชร วัชรสกววงศ์, วรรณวิภา เมืองถั่ว	
การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา.....	82
นฤมล ดวงจันทร์, ณัฐพร คำปลา, พัทธ์ชัย เผือกมี	

การสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษด้วย “เทคนิคผังงาน”

สทริฐ์ ลักษณะสุด¹

วันที่รับบทความ: 22 สิงหาคม 2566

วันแก้ไขบทความ: 6 ธันวาคม 2566

วันตอบรับบทความ: 17 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ผู้สอนจำนวนมากยังคงมุ่งเน้นการสอนหรือถ่ายทอดเนื้อหาทางไวยากรณ์เป็นสำคัญ ผ่านวิธีการสอนแบบเน้นไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation Method) ซึ่งเป็นการสอนที่มุ่งเน้นถ่ายทอดเนื้อหาทางไวยากรณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงจบคาบเรียนนั้น ๆ โดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารในชั้นเรียน อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนแบบเน้นไวยากรณ์และการแปล ดังกล่าว ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้เรียนจำนวนมากที่เรียนภาษาด้วยรูปแบบดังกล่าวยังสร้างหรือแต่งประโยคที่มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์อยู่ การประยุกต์ใช้ผังงานในการจัดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์มีข้อดีหลายประการ เช่น 1) ผังงานเป็นเทคนิคหรือกลวิธีการสอนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงกระบวนการ โครงสร้าง และขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ 2) ผังงานสามารถช่วยดึงดูดความสนใจในการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี 3) ผังงานช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมและเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นขั้นตอน โครงสร้าง หรือกระบวนการที่ซับซ้อนได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และ 4) ผังงานช่วยให้ผู้เรียนจดจำขั้นตอน โครงสร้าง หรือกระบวนการที่ได้รับการถ่ายทอดได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผังงาน ยังคงมีข้อจำกัดบางประการที่ผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ เช่น ความซับซ้อนของผังงาน ความยากในการแก้ไขผังงาน ความยากในการตีความหมายของผังงาน การใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างนานในการออกแบบผังงาน เป็นต้น

คำสำคัญ: เทคนิคการสอน; ไวยากรณ์; ภาษาอังกฤษ; ผังงาน

ประเภทบทความ: บทความวิชาการ

¹ หัวหน้าศูนย์เครือข่ายวิจัยสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตำบลอ่างศิลา อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: laksanasutsaharat@gmail.com

English Grammar Teaching with “Flowchart Technique”

Saharat Laksanasut¹

Received:	22 August 2023
Revised:	6 December 2023
Accepted:	17 April 2024

Abstract

Many English language teachers still place a strong focus on teaching or conveying content via the Grammar Translation Method. This method emphasizes imparting grammar knowledge from start to finish of each course, using the original language as a medium of communication in the classroom. Yet, this method has not received the attention it deserves, as many learners who study the language in this manner continue to generate sentences with grammatical faults. Utilizing a flowchart to teach grammar has various advantages. These include 1) A flowchart is a teaching approach or strategy for conveying process-oriented knowledge, structures, and successful steps in an efficient manner, 2) Flowcharts can effectively attract learners' attention, increasing their involvement in the learning process, 3) Flowcharts assist students in viewing the larger picture and better understanding complex, step-by-step and sophisticated structures or processes, and 4) Flowcharts help learners to remember steps, structures, or procedures that have been accurately conveyed. However, there are certain limits of flowcharts that educators should be aware of, such as the complexity of constructing them, the difficulty of updating them, the difficulty of deciphering the meaning of flowcharts, and the comparatively long time process to design them.

Keywords: Teaching Technique; Grammar; English; Flowchart

Type of Article: Academic Article

¹ Head of Chonburi 1 Cluster's Research Network Center, Chonburi-Rayong Secondary Educational Service Area Office
Angsila Subdistrict, Mueang District, Chonburi Province
Corresponding author Email: laksanasutsaharat@gmail.com

บทนำ

ไวยากรณ์ (Grammar) เป็นหนึ่งในสมรรถนะทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Competence) ที่ว่าด้วยเรื่องของ การศึกษา กฎ หลักการ ระบบ และรูปแบบการสร้างหรือร้อยเรียงประโยค ซึ่งความรู้ทางไวยากรณ์ถือได้ว่าเป็น ความรู้ที่มีความสำคัญในอันดับต้น ๆ สำหรับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง เนื่องจากหากปราศจาก ซึ่งความรู้ทางไวยากรณ์ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองก็มีแนวโน้มที่จะดำเนินการไปได้อย่างค่อนข้าง ยากลำบากหรืออาจไม่ประสบความสำเร็จในที่สุด (Oscar, 1995, pp. 173-174) ความรู้ทางไวยากรณ์ยังเป็นหัวใจ สำคัญในการบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง นั่นคือการพัฒนาสมรรถนะการ สื่อสาร (Communicative Competence) ซึ่งบูรณาการความสามารถทางภาษาทั้ง 4 ทักษะพื้นฐาน ประกอบด้วย ทักษะการฟัง (Listening Skill) ทักษะการพูด (Speaking Skill) ทักษะการอ่าน (Reading Skill) และทักษะการ เขียน (Writing Skill) กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารทางภาษาจำเป็นต้องเริ่มจากการมี ความรู้ทางไวยากรณ์ที่เพียงพอและถูกต้อง (Wipada, 2016, p. 402) การใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้ทาง ภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาหรือหลักการที่ต้องการถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ตลอดจน สามารถจดจำได้ในระยะเวลาที่ยาวนานมากขึ้นนั้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างผังงานด้วยตนเองเพื่อสรุป หรือถ่ายทอดเนื้อหาหรือหลักการที่ได้เรียนรู้ไป ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และ พยายามสังเกตสิ่งต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการที่ผู้เรียนได้สร้างผังงานด้วยตนเอง ยังเป็นการที่ผู้เรียนได้ทบทวน เนื้อหาอีกครั้งหนึ่งด้วย และที่สำคัญไปกว่านั้นผู้เรียนสามารถย้อนกลับมาทบทวนผังงานที่ตนเองได้ทำไว้ได้ ตลอดเวลาและสามารถทำความเข้าใจได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น (Olivia & Jennifer & Katherine, 2018, p. 1; Okafor & Odiliobi, 2021, p. 322) บทความนี้มุ่งนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับ แนวคิด หลักการ และเทคนิควิธีการ สอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษด้วย “ผังงาน” ซึ่งได้จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวน และวิเคราะห์จากวรรณกรรม ทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์และนำเสนอเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ทางด้านไวยากรณ์ เพื่อยกระดับความสามารถทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายของความสามารถทางไวยากรณ์

ความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammatical Competence) หมายถึง การแสดงออกของผู้ใช้ภาษาที่ สะท้อนให้เห็นถึงการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ หลักการ หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ของ ภาษาที่ถูกต้องและแม่นยำ (Ellis, 2007, p.16; Ur, 2009, p.78) ซึ่งหมายรวมไปถึงการมีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษา เช่น ระบบเสียง การสะกดคำ ความหมาย เป็นต้น ไปจนถึงการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ในระดับที่สูงมากขึ้น เช่น ระดับประโยค วลี กริยา คำนาม นามวลี คำวิเศษณ์ คำคุณศัพท์ ตลอดจนการแปลความหมายของประโยค รูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น (Nassaji & Fotos, 2011, p. 54; Larsen-Freeman, 2011, p. 142; European Centre for Modern Languages, 2011, p. 67) นอกจากนี้ ความสามารถทางไวยากรณ์ยังครอบคลุมไปถึงการกระทำหรือการ

แสดงออกเชิงประจักษ์ทางพฤติกรรมของผู้ใช้ภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ หลักการ หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ข้างต้นในการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หรือการริเริ่มการสนทนาด้วยรูปแบบการสื่อสารต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ภาษาเลือกใช้ เช่น การพูด การเขียน เป็นต้น ในกิจกรรมหรือโอกาสต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ มีความถูกต้อง มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมตามบริบทหรือสถานการณ์เฉพาะต่าง ๆ และที่สำคัญต้องสามารถบรรลุเป้าประสงค์ของการสื่อสารหรือการปฏิสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วน (Chomsky, 1965 as cited by Mojabi, 2014, p. 47; Harmer, 2015, p. 22) ทั้งนี้ ความสามารถทางไวยากรณ์สามารถเรียนรู้ ผูกพัน พัฒนาและประเมินได้ด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัด การทำภาระงานที่ต้องใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารแบบคู่/กลุ่ม เป็นต้น (Estrella & Presley, 2018, pp. 84-85; Khanh, 2020, p. 2; Alikhonova & Grigoryans, 2020, pp. 121-122; Fisenko et al., 2021, pp. 5-6) อาจกล่าวได้ว่า ความสามารถทางไวยากรณ์ คือ การมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ หลักการ หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ของภาษาที่ถูกต้องและแม่นยำ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการกระทำหรือการแสดงออกเชิงประจักษ์ทางพฤติกรรมของผู้ใช้ภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับไวยากรณ์ในการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วย ซึ่งความสามารถทางไวยากรณ์สามารถพัฒนาและประเมินได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของความสามารถทางไวยากรณ์

ความสามารถทางไวยากรณ์นับได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ภาษาทุก ๆ ภาษา เนื่องจากความสามารถทางไวยากรณ์เป็นองค์ความรู้และแนวทางขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการถ่ายทอดและรับสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ความสามารถทางไวยากรณ์ไม่สามารถแยกออกจากการเรียนรู้ภาษาได้ เนื่องจากทุกการสื่อสารในทุก ๆ ภาษาจำเป็นต้องมีการร้อยเรียงคำให้เป็นประโยคซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อองค์ความรู้ทางไวยากรณ์ อาจกล่าวได้ว่า ความสามารถทางไวยากรณ์เป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่ทรงพลังอย่างยิ่ง เพราะการมีความสามารถทางไวยากรณ์ที่เพียงพอ นอกจากจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเขียนตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านและการเขียนที่ดีขึ้นแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจธรรมชาติของภาษานั้น ๆ ด้วย อันจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในตัวภาษาที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น (Frodesen, 2001, p. 109; Ellis, 2006, p. 85) จะเห็นได้ว่า ความสามารถทางไวยากรณ์เป็นรากฐานที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ภาษาทุก ๆ ภาษา เพราะหากปราศจากซึ่งความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ ผู้เรียนก็ไม่สามารถที่จะเรียนรู้ภาษานั้น ๆ ได้สำเร็จ ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์เป็นอย่างดี ก็จะช่วยช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารหรือถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ด้วยภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็ยังช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้นด้วย เพราะถึงแม้ผู้เรียนจะมีความรู้ทางคำศัพท์ที่ค่อนข้างจำกัด แต่ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ที่ดี ก็จะช่วยช่วยให้ผู้เรียนสามารถร้อยเรียงคำศัพท์ที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นได้อย่างสละสลวย ถูกต้อง และเหมาะสมด้วย (Chonthita & Nirachorn, 2020, pp. 3-5) นอกจากนี้ ความสามารถทางไวยากรณ์ยังเป็นกุญแจสำคัญที่จะเปิด

ประตูไปสู่โอกาสและอาชีพมากมายสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนที่ขาดซึ่งความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์มีแนวโน้มที่จะไม่สามารถสื่อสารผ่านการเขียนหรือการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้ทักษะทางภาษาอื่น ๆ ของผู้เรียนถดถอยหรือยากต่อการพัฒนาในอนาคตด้วย (Azar, 2007, p. 65)

ในแง่ของสมรรถนะการสื่อสาร (Communicative Competence) ความสามารถทางไวยากรณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะตัวแปรหรือสารตั้งต้นของการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร เนื่องจากมนุษย์จะมีสมรรถนะการสื่อสารได้ ก็ต่อเมื่อมีองค์ความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ที่ถูกต้องและเพียงพอ เพราะหากปราศจากซึ่งความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ที่ถูกต้องและเพียงพอก็จะเป็นเรื่องยากสำหรับผู้เรียนที่จะสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในบริบทหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ความสำคัญของความสามารถทางไวยากรณ์ อาจแบ่งออกเป็น 3 ประการเพื่อความชัดเจนและความเข้าใจที่ง่ายขึ้น (Zakaria, 2013, pp. 11-17) ดังนี้

1) ความสามารถทางไวยากรณ์ ช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาอื่น ๆ ของผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การที่ผู้เรียนมีความสามารถทางไวยากรณ์ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ทางภาษาและทักษะทางภาษาที่มีในการสื่อสารจริงได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากผู้เรียนขาดความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ ผู้เรียนก็มีแนวโน้มที่จะไม่สามารถสื่อสารได้อย่างประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ หรือหากสื่อสารได้ ก็อาจเกิดความคลาดเคลื่อนในเชิงความหมาย หรือไม่เหมาะสมตามบริบท หากหากคือรากฐานหรือความแข็งแกร่งของต้นไม้ ความสามารถทางไวยากรณ์ก็คือรากฐานที่แข็งแกร่งและสำคัญของการเรียนรู้และใช้ภาษา อาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้เรียนมีความสามารถทางไวยากรณ์ที่เพียงพอ ก็จะช่วยให้ทักษะทางภาษาอื่น ๆ ดีไปด้วย และท้ายที่สุดการสื่อสารของผู้เรียนก็จะมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ เนื่องจากทักษะทางภาษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน (Myhill & Bailey, 2013, pp. 47-52; Liwei, 2017, pp. 7-9)

2) ความสามารถทางไวยากรณ์ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสื่อความหมายที่ชัดเจน ถูกต้องและเหมาะสมในชีวิตประจำวัน การสื่อสารเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องภายใต้วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละโอกาส ดังนั้น การสื่อความหมายที่ถูกต้องและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการสื่อสารในทุก ๆ โอกาส เพื่อป้องกันการเข้าใจความหมายที่คลาดเคลื่อนในการสื่อสาร ไวยากรณ์เป็นองค์ความรู้ที่มีรายละเอียดปลีกย่อยค่อนข้างมาก กล่าวคือ โครงสร้างไวยากรณ์แต่ละเรื่องหรือประเภทก็จะมีหน้าที่ในการสื่อความหมายที่แตกต่างกันไป การเลือกใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยให้การสื่อความในแต่ละครั้งมีความถูกต้องและลดโอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดในขณะสื่อสารได้เป็นอย่างดี อาจกล่าวได้ว่า การมีความสามารถทางไวยากรณ์ จะช่วยให้บุคคลสามารถถ่ายทอดหรือสื่อความหมายที่ตนเองต้องการได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ซึ่งจะส่งผลให้การสื่อสารนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในที่สุด (Myhill & Bailey, 2013)

3) ความสามารถทางไวยากรณ์ ช่วยให้นักผู้สร้างหรือร้อยเรียงประโยคเพื่อสื่อสารได้ ถึงแม้ว่าจะมีความรู้ทางคำศัพท์หรือวลีที่ค่อนข้างจำกัด มนุษย์โดยทั่วไปมักมีข้อจำกัดในการจดจำคำศัพท์หรือวลีในภาษาเป้าหมายที่ตนเองเรียนรู้ จึงทำให้ผู้ที่เรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศมีคลังคำศัพท์ที่ไม่มากนัก ซึ่งอาจส่งผลให้การ

สื่อสารหรือการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ผลของข้อจำกัดด้านความรู้ทางคำศัพท์จะลดน้อยลงหาผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ที่เพียงพอ เนื่องจากความสามารถทางไวยากรณ์จะเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนสามารถร้อยเรียงหรือสร้างประโยคจากคำศัพท์ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างถูกต้องตามกฎหรือหลักการทางภาษา ซึ่งจะให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าจะมีความรู้ทางคำศัพท์ที่ไม่มากนักก็ตาม ทั้งนี้ ความสามารถทางไวยากรณ์ ไม่ใช่หมายถึงการสร้างหรือร้อยเรียงประโยคให้ยาว ๆ เท่านั้น แต่หมายรวมไปถึงการรวบรวมประโยคให้สั้นลงเพื่อให้การสื่อสารนั้นกระชับเป็นธรรมชาติ และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนนั่นเอง

จะเห็นได้ว่า ความสามารถทางไวยากรณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ของมนุษย์ หากเปรียบเทียบภาษาเป็นเสมือน คำศัพท์ต่าง ๆ ก็เปรียบเหมือนรถยนต์หรือรถบรรทุกที่มีความยาวหรือจำนวนตลอดจนลักษณะหน้าที่ที่แตกต่างกัน ในขณะที่ไวยากรณ์เปรียบเสมือนป้ายหรือสัญญาณที่เกี่ยวข้องกับการจราจรต่าง ๆ ที่ช่วยบอกให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยานพาหนะสามารถเดินทางไปในถนนดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและถึงที่หมายตามที่ตั้งใจไว้ ซึ่งหากถนนเส้นนี้ปราศจากซึ่งป้ายหรือสัญญาณจราจร อาจส่งผลให้การขับขี่รถยนต์ยานพาหนะบนถนนจะต้องไม่เป็นระเบียบและไม่สามารถเดินทางไปถึงที่หมายได้อย่างที่ควรจะเป็น (Andrew, 2021, p. 2) เช่นเดียวกันกับการสื่อสารทางภาษา หากปราศจากซึ่งความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ มนุษย์ก็อาจจะไม่สามารถสื่อสารกันได้ หรือหากสื่อสารกันได้ก็อาจไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร บางครั้งอาจเกิดความสับสนในระหว่างการสื่อสารด้วยไวยากรณ์ที่ไม่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนได้ ยิ่งไปกว่านั้น หากบุคคลมีความสามารถทางไวยากรณ์ที่ถูกต้องและเพียงพอ ก็จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสมากขึ้นเมื่อเทียบกับบุคคลที่ขาดความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ อาทิ โอกาสในการทำงานที่ดีและได้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ในปัจจุบันการสื่อสารภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำงานส่วนต่าง ๆ เช่น การเขียนอีเมล การพูดคุยหรือเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศ การพูดนำเสนองาน การสัมภาษณ์งาน เป็นต้น การที่บุคคลมีความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ที่ถูกต้องและเพียงพอ หมายความว่าผู้นั้นมีแนวโน้มที่จะสื่อสารด้วยภาษาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากกว่าผู้ที่ไม่สามารถพูดหรือเขียนด้วยภาษาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ (Andrew, 2021, p. 3)

กล่าวโดยสรุป ความสามารถทางไวยากรณ์เป็นองค์ความรู้ขั้นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนภาษาทุก ๆ ภาษา หากปราศจากซึ่งความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ ผู้เรียนก็ไม่สามารถที่จะเรียนรู้ภาษานั้น ๆ ได้สำเร็จในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์เป็นอย่างดี ก็จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารหรือถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ด้วยภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในแง่ของสมรรถนะการสื่อสาร ความสามารถทางไวยากรณ์ช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาอื่น ๆ ของผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสื่อความหมายที่ชัดเจน ถูกต้องและเหมาะสมในชีวิตประจำวัน และที่สำคัญไปกว่านั้นความสามารถทางไวยากรณ์ยังสามารถช่วยให้มนุษย์สร้างหรือร้อยเรียงประโยคเพื่อสื่อสารได้ ถึงแม้ว่าจะมีความรู้ทางคำศัพท์หรือวลีที่ค่อนข้างจำกัด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความท้าทายและสภาพปัญหาของการเรียนการสอนไวยากรณ์ในปัจจุบัน

หลายปีที่ผ่านมา ผู้สอนในประเทศไทยส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนและการพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์ให้กับผู้เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม กล่าวคือผู้สอนมีบทบาทในการบรรยายและถ่ายทอดความรู้ทางไวยากรณ์ให้กับผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนมีหน้าที่รอรับการถ่ายทอดในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์ด้วยลักษณะดังกล่าวไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะและความสามารถทางภาษาที่เพียงพอในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจำนวนมากให้ความสำคัญกับการให้ผู้เรียนท่องจำกฎและหลักการใช้ไวยากรณ์ต่าง ๆ แต่ท้ายที่สุด ผู้เรียนอาจจะจดจำกฎและหลักการใช้ไวยากรณ์ได้ แต่เมื่อผู้เรียนต้องเริ่มต้นเขียนหรือพูดด้วยภาษาเป้าหมายที่ตนเองเรียน กลับพบว่าผู้เรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และความเข้าใจในการเขียนหรือพูดสื่อสารได้เลย นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าผู้เรียนถึงแม้จะจดจำกฎหรือหลักการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างแม่นยำ ก็ยังพบข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์เป็นจำนวนมาก เช่น การเรียงคำในประโยคที่ไม่ถูกต้อง การใช้ไวยากรณ์ไม่ถูกต้องในเชิงความหมาย การใช้เครื่องหมายที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น (Chonthita & Nirachorn, 2020, p. 2; Ubongrat & Laddakorn, 2020, pp. 36-37)

ความท้าทายในการจัดการเรียนรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ ได้แก่ การที่ผู้เรียนขาดความสนใจในเรื่องไวยากรณ์ ความยากและความซับซ้อนของเนื้อหาทางไวยากรณ์ ผู้เรียนขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ในการสื่อสารจริง การมีทัศนคติเชิงลบหรือต่อต้านการเรียนไวยากรณ์ (Noguchi, 1991) ซึ่งความท้าทายและสภาพปัญหาของความสามารถทางไวยากรณ์ในปัจจุบันอาจแบ่งได้เป็น 3 ด้าน (Khairul, 2018, p. 155) ดังนี้

1) ด้านผู้เรียน ได้แก่ การไม่ทราบความต้องการการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ของผู้เรียน การขาดการแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ไวยากรณ์ของผู้เรียน ระดับความสามารถทางไวยากรณ์ที่ต่ำ การมีเจตคติเชิงลบต่อการเรียนรู้ไวยากรณ์ว่าเป็นเรื่องที่ยากและไม่สนุก และที่ผู้สอนมีความคาดหวังมีต่อผู้เรียนที่สูงมากเกินไป

2) ด้านผู้สอน ได้แก่ การที่ผู้สอนขาดประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การสอนไวยากรณ์ การขาดประสบการณ์การสอนไวยากรณ์ของผู้สอน การสอนไวยากรณ์แบบลองผิดลองถูก และการที่ผู้สอนไม่สามารถออกแบบบทเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้

3) ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การขาดสื่อการเรียนรู้หรือทรัพยากรการเรียนรู้ไวยากรณ์ที่เพียงพอ การชำรุดหรือเสียหายของสื่อการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ชนิดต่าง ๆ การมีสภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่พร้อมหรือไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ และเวลาที่ไม่มีเพียงพอในการจัดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์

กล่าวโดยสรุป ความท้าทายและสภาพปัญหาของความสามารถทางไวยากรณ์ในปัจจุบัน คือ การที่ผู้เรียนขาดความสนใจในเรื่องไวยากรณ์ ความยากและความซับซ้อนของเนื้อหาทางไวยากรณ์ มีเจตคติเชิงลบหรือต่อต้านการเรียนไวยากรณ์ นอกจากนี้ ผู้สอนก็ยังขาดประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การสอนไวยากรณ์ที่เหมาะสม อีกทั้งยังไม่สามารถออกแบบบทเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้ และที่สำคัญไปกว่านั้น สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่พร้อมหรือไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ และเวลาไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์จะมีประสิทธิภาพมาก

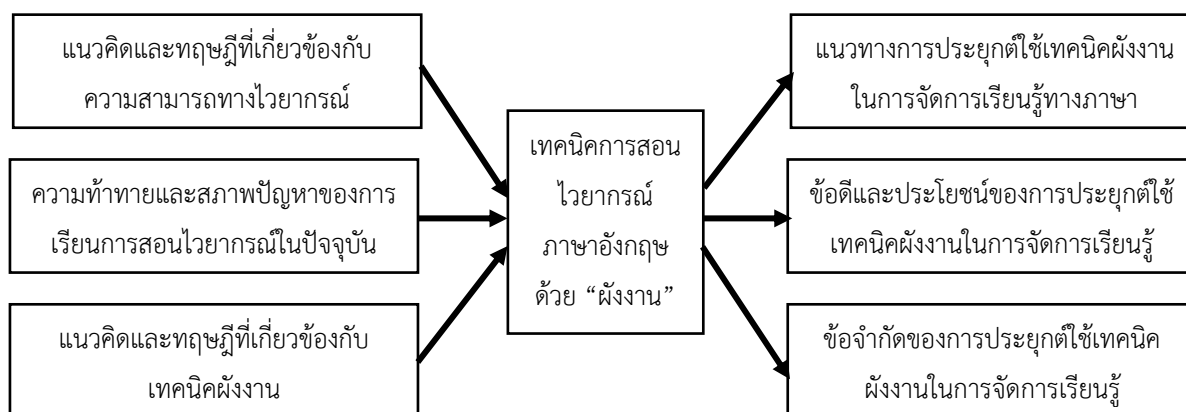
ยิ่งขึ้นหากผู้สอนมีการประยุกต์ใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้ากับรูปแบบวิธีการสอนและแนวคิดการสอนไวยากรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคที่ผู้สอนสามารถนำไปบูรณาการในการสอนและการพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์มากยิ่งขึ้นนั้นประกอบด้วยเทคนิคที่น่าสนใจหลายประการ ซึ่งหนึ่งในเทคนิคที่น่าสนใจคือ การประยุกต์ใช้แผนผัง (Charts) หรือผังงาน (Flowchart) เพื่อบูรณาการในการสอนความรู้ทางไวยากรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Brown, 2014, p. 64)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนิยามของเทคนิคผังงาน

ผังงาน (Flowchart) คือ โสตทัศนูปกรณ์รูปแบบหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการนำเสนอหรือถ่ายทอดเนื้อหาเชิงกระบวนการ หลักการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ความสัมพันธ์เชิงเงื่อนไข ตลอดจนโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนหรือจำนวนค่อนข้างมากและมีความยากในการทำความเข้าใจในรายละเอียด โดยประยุกต์ใช้ สัญลักษณ์ ลูกศร รูปทรงเรขาคณิต ตลอดจนรูปภาพต่าง ๆ เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดหรือนำเสนอเนื้อหาเชิงกระบวนการ หลักการหรือขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ข้างต้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นตอนแรกเริ่มจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งผังงานจะช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพรวมของกระบวนการ หลักการหรือขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ทั้งหมดอย่างชัดเจน อีกทั้งช่วยให้ผู้อ่านสามารถตัดสินใจเพื่อดำเนินการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและแม่นยำ (Pahlevy, 2010; Tonni, 2016; Nsimeneabasi & Esther, 2018, p. 131; James, 2022) นอกจากนี้ ผังงาน ยังนับเป็นอีกหนึ่งเทคนิค วิธีเทคนิคที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากผังงานเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ประเภทโสตทัศนูปกรณ์แบบ 2 มิติ ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อน อาทิ การเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผังงานยังเป็นสื่อที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอนในการถ่ายทอดเนื้อหาหรือองค์ความรู้ทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผังงานมักนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่มีความสำคัญเท่านั้นและมักไม่นำเสนอรายละเอียดในแผนผังดังกล่าว หากแต่จะมีคำอธิบายประกอบด้านนอก จึงทำให้การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านผังงานมีความกระชับ เข้าใจง่าย ประกอบกับมีสัญลักษณ์หรือรูปภาพต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการรับรู้ให้กับผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่า ผังงานช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นภาพรวมและขั้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างชัดเจนและเป็นระบบ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Stevick, 1976, p. 26; Sherla, 2019, p. 13; Abdullah & Edi, 2021, p. 270)

กล่าวโดยสรุป ผังงาน จัดเป็นโสตทัศนูปกรณ์รูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการนำเสนอกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยประยุกต์ใช้ สัญลักษณ์ ลูกศร รูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด นอกจากนี้ ผังงานยังสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนได้อีกด้วย อาทิ การเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

กรอบในการวิเคราะห์

ภาพ 1 กรอบในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้ทางภาษา

ผังงานได้ถูกนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมได้เป็นอย่างดี (Okafor & Odiliobi, 2021, p. 305) ในมิติของการจัดการเรียนรู้ทางภาษา โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง ผังงาน นับเป็นหนึ่งในเครื่องมือหรือสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสอนและเรียนรู้ทางภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์ ซึ่งผังงานสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และฝึกฝนการใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่าง ๆ อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของไวยากรณ์ชนิดต่าง ๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผังงานยังเป็นผู้จัดการเรียนรู้ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ ซึ่งการที่ผู้สอนประยุกต์ใช้ผังงานในการพัฒนาความรู้และความสามารถทางไวยากรณ์ให้กับผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้และมีความระมัดระวังในการใช้ไวยากรณ์ในการสื่อสารมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า ผังงาน เป็นโสตทัศนูปกรณ์ที่น่าสนใจในการนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์ให้กับผู้เรียน เนื่องจากผังงานช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์มีสีสัน มีความน่าสนใจมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผังงานยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักไวยากรณ์ได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น ช่วยประหยัดเวลาในการจัดการเรียนรู้และสามารถใช้เวลาดังกล่าวในการจัดกิจกรรมฝึกฝนการใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ที่มากขึ้นได้ โสตทัศนูปกรณ์อย่างผังงานสามารถช่วยให้ผู้สอนสอนไวยากรณ์เพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Andrew, 1975, p. 87)

นอกจากนี้ ผังงานยังสามารถตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการมองเห็น (Visual) การเรียนรู้ด้วยการได้ยิน (Auditory) และการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวและความรู้สึก (Kinesthetic) กล่าวคือ ผังงานมักมีการใช้เส้นที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางหรือการเคลื่อนไหว ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวและความรู้สึก นอกจากนี้ผังงานยังมีใช้สีสนับสนุนประกอบการอธิบายหรือแสดงรายละเอียดข้อมูลด้วย

นับเป็นการเรียนรู้ด้วยการมองเห็น และในขณะเดียวกันการใช้ผังงานประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องใช้วาจาในการอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจผังงานนั้น ๆ ได้ง่ายมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งจัดเป็นการเรียนรู้ด้วยการได้ยินนั่นเอง (Susanto, 2006, pp. 82-83; Sherla, 2019, pp. 20-21) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ผ่านการมองเห็น (Visual Learning) อันเป็นรูปแบบหรือกระบวนการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการมองเห็น (Seeing) ของผู้เรียนในการผนวกรวมหรือเชื่อมโยงความรู้ แนวคิด ข้อมูล ตลอดจนเนื้อหาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เข้ากับสื่อทัศนูปกรณ์ (Visual Aids) ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมองเห็น เช่น รูปภาพ แผนภูมิ แผนผัง ภาพยนตร์ สื่อสิ่งพิมพ์ แผนที่ ตาราง สัญลักษณ์ เป็นต้น (Jade, 2018, pp. 37-41; Sless, 1981, pp. 52-53) การเรียนรู้จากการมองเห็นจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านความรู้และความเข้าใจ (Cognitive Component) ควบคู่กับองค์ประกอบด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Component) ของผู้เรียนในการทำความเข้าใจ แปลความหมาย จดจำ รวมถึงการระลึกถึงความรู้หรือข้อมูลที่ได้รับการถ่ายทอดผ่านสื่อทัศนูปกรณ์ที่ผู้เรียนได้มองเห็น (Tomlinson, 2013) โดยทั่วไปแล้วผู้เรียนจะเก็บบันทึกหรือจดจำความรู้หรือข้อมูลที่ได้รับการถ่ายทอดในรูปแบบภาษาศาสตร์ (Linguistic Form) ควบคู่กับการจดจำแบบภาพ (Visual Form) ไปในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการมองเห็นของผู้เรียน ควบคู่กับการถ่ายทอดความรู้หรือเนื้อหาต่าง ๆ โดยผู้สอน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (Petty, 2014, pp. 102-103) การเรียนรู้จากการมองเห็นได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยทำให้การจัดการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาภาษาอังกฤษ มีความสนุกสนาน ความน่าสนใจมากขึ้น และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ในช่วงเวลาที่ค่อนข้างนาน เพราะในระหว่างการจัดการเรียนรู้จากการมองเห็น ผู้เรียนแต่ละคนจำเป็นต้องดูและสังเกตสื่อทัศนูปกรณ์ที่ผู้สอนใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ตลอดเวลา (Sless, 1981, p. 56)

ยิ่งไปกว่านั้น การประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านการมองเห็นรายละเอียดในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบองค์รวม (Holistic Philosophy Theory) ของ เกสตัลท์ (Gestalt) ที่มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์จะรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ ในลักษณะเป็นภาพรวม มีการจัดระบบความสัมพันธ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะไม่รับรู้ในลักษณะของการแยกสิ่งเร้าออกไปเป็นส่วนย่อย ๆ ซึ่งเป็นการรับรู้ที่ไม่มี ความหมาย แก้ปัญหาไม่ได้ ต้องอาศัยการมองภาพรวมทั้งหมดของส่วนย่อยทั้งหลาย ในการเรียนการสอนผู้สอนจึงควรให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในภาพรวม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่จะเรียน (ทิตินา แชมมณี, 2559, หน้า 72-74; Wertheimer, 1997, p. 92) นอกจากนี้ทฤษฎีการเรียนรู้ของเกสตัลท์ ยังให้ความสำคัญกับกระบวนการเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดจากประสาทสัมผัสแต่ละด้านเข้ากับมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้สั่งสมมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในแนวคิด เนื้อหา หรือองค์ความรู้ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ของเกสตัลท์ได้รับความนิยมและถูกนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างกว้างจนถึงปัจจุบัน (Ospina, 2022, p. 106)

อาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ผังงานในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ผ่านการมองเห็นนี้ เป็นเครื่องมือที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาหรือความรู้ทางภาษาที่ลึกและกว้าง

ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้กระทั่งผู้เรียนมีระดับความสามารถทางการเรียนที่ไม่มากนักก็สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจเนื้อหาที่ผู้สอนถ่ายทอดผ่านโสตทัศนูปกรณ์ได้อย่างง่ายดาย (Kepes, 1995, pp. 109-110) ซึ่งผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้โสตทัศนูปกรณ์เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากการมองเห็นได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการในขั้นตอนการนำเสนอหัวข้อ ขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหาทางภาษา ขั้นตอนการฝึกฝน ตลอดจนขั้นตอนทบทวนความรู้ ทั้งนี้ โสตทัศนูปกรณ์ที่ดีจะต้องสามารถนำไปใช้ได้ทั้งโดยผู้สอนเองและผู้อื่น (Doff, 1988, pp. 72-74)

ผลการวิเคราะห์ข้อดีและประโยชน์ของการประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้

เทคนิคผังงานยังมีประโยชน์สำหรับผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนการออกแบบและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในหลายมิติ (Nsimeneabasi & Esther, 2018, p. 129; Olivia & Jennifer & Katherine, 2018, p. 1; Jade, 2018; Sherla, 2019, p. 20; Okafor & Odiliobi, 2021, pp. 321-322; James, 2022) ดังนี้ 1) เทคนิคผังงานเป็นวิธีการจดบันทึกขั้นตอนหรือกระบวนการของสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการทบทวนหรือนำไปถ่ายทอดต่อ 2) เทคนิคผังงานเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสื่อสารหรืออธิบายขั้นตอนหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ 3) เทคนิคผังงานเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวิเคราะห์กระบวนการ หลักการ หรือขั้นตอนของสิ่งต่าง ๆ อย่างละเอียด 4) เทคนิคผังงานเป็นเครื่องมือในการระดมความคิด ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ผ่านการร่วมระดมความคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ผังงานตามความเข้าใจของตนเอง 5) เทคนิคผังงานฝึกฝนทักษะการสื่อสารให้กับผู้เรียน เนื่องจากผังงานถือเป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่ง ดังนั้นผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดและผู้ที่ต้องการจะสื่อสารไปถึงด้วย เพื่อให้สามารถออกแบบและสร้างผังงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป 6) ช่วยให้ผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากมีเครื่องมือที่ช่วยในการนำเสนอหรือถ่ายทอดเนื้อหาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และ 7) ผังงานช่วยพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาร่วมกับการใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาและเกิดความเข้าใจที่รวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อจำกัดของการประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้

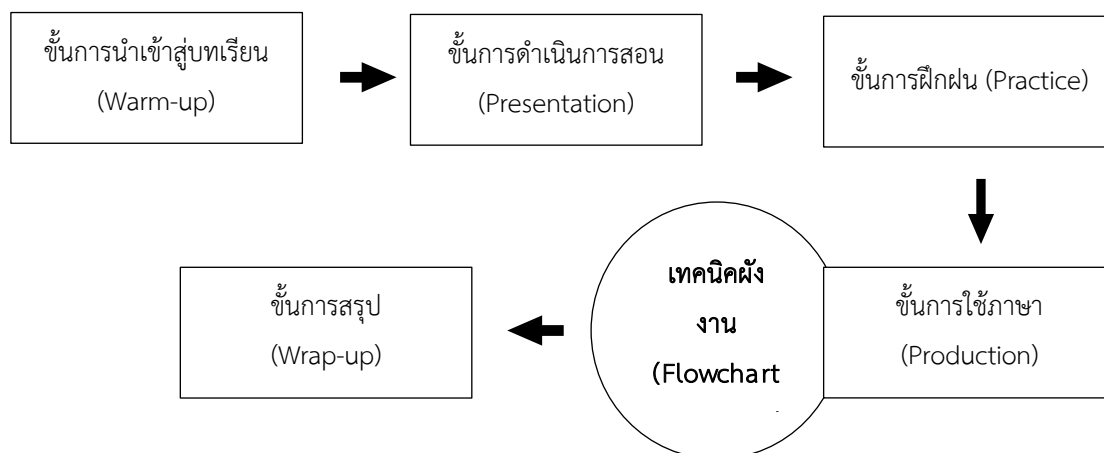
ผังงาน มีข้อจำกัดบางประการ (Sherla, 2019, p. 21; James, 2022) ดังนี้ 1) ผังงานอาจมีความซับซ้อนมากขึ้นและมีความยากในการทำความเข้าใจ หากกระบวนการหรือขั้นตอนที่ต้องการนำเสนอมีหลายขั้นตอนหรือมีความซับซ้อนมาก ดังนั้น จึงควรแบ่งเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการถ่ายทอดออกเป็นส่วน ๆ เพื่อจะได้สร้างผังงานที่มีความกระชับและไม่ซับซ้อนจนเกินไป 2) การแก้ไขหรือปรับแต่งผังงานอาจเป็นเรื่องที่ทำได้ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากจำเป็นต้องเริ่มต้นการออกแบบใหม่ตั้งแต่ต้น ทั้งนี้ก็เพราะว่าผังงานมีความเชื่อมโยงภายในค่อนข้างสูง หากกระบวนการหรือขั้นตอนส่วนใดส่วนหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ทุกขั้นตอนก็จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงด้วย 3) สำหรับผู้ที่ยังไม่คุ้นชินกับการอ่านและตีความผังงาน อาจทำให้เกิดความสับสนหรือเกิดความเข้าใจที่

คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับกระบวนการหรือขั้นตอนที่น่าเสนอในผังงานได้ เนื่องจากผังงานประกอบด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ จำนวนมากที่ใช้ในการสื่อสารแทนตัวอักษรทั่วไป ดังนั้น สำหรับผู้ที่ยังไม่คุ้นชินกับการอ่านและตีความผังงาน จำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างผังงานให้เสียก่อน และ 4) การสร้างหรือวาดผังงานจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้วาดหรือผู้สร้างต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาหรือกระบวนการที่ต้องการนำเสนอเป็นอย่างดีก่อน จึงจะสามารถสร้างผังงานได้อย่างถูกต้องและสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างครบถ้วน ชัดเจน และสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

ผลการวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์

ผังงานได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในหลากหลายสาขาวิชาหนึ่งในนั้นคือ การประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้ทางภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์ เป็นต้นว่า สหรัฐ ลักษณะสุด, วรรณประภา สุขสวัสดิ์ และ อาริรักษ์ มีแจ้ง (2566, หน้า 139-151) ที่ได้ศึกษาถึงผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเทคนิคผังงานที่มีต่อความสามารถด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเทคนิคผังงานสามารถทำความสามารถทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในกลุ่มทดลองและได้รับการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเทคนิคผังงานสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในกลุ่มควบคุมและได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยความสามารถด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความสามารถด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะให้ผู้สอนประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในขั้นการจัดการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์ให้กับผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up) 2) ขั้นการดำเนินการสอน (Presentation) 3) ขั้นการฝึกฝน (Practice) 4) ขั้นการใช้ภาษา (Production) ซึ่งในขั้นการใช้ภาษานี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานเป็นเครื่องมือเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ที่ได้เรียนไปในการออกแบบและสร้างสรรค์ผังงานด้วยตนเองเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางไวยากรณ์นั้น ๆ เพิ่มเติมด้วย และ 5) ขั้นการสรุป (Wrap-up) ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพ 2 แนวทางการประยุกต์ใช้เทคนิคผังงานในการจัดการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์

บทสรุป

ความท้าทายและสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ในปัจจุบันมีหลายประการ เป็นต้นว่า การที่ผู้เรียนขาดความสนใจในเรื่องไวยากรณ์ ความยากและความซับซ้อนของเนื้อหาทางไวยากรณ์ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้สอนจำนวนมากขาดประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การสอนไวยากรณ์ที่เหมาะสม อีกทั้งยังไม่สามารถออกแบบบทเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้ และที่สำคัญไปกว่านั้น สภาพแวดล้อมในห้องเรียนและระยะเวลายังไม่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์ ซึ่งการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นหากผู้สอนมีการประยุกต์ใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการสอนและพัฒนาความสามารถทางไวยากรณ์ การใช้ผังงาน (Flowchart) เป็นเทคนิคที่น่าสนใจที่ช่วยส่งเสริมการสอนไวยากรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพรวมและเข้าใจเนื้อหาไวยากรณ์ที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้ผังงานยังมีข้อจำกัดบางประการที่ผู้สอนต้องคำนึงถึง เช่น ความซับซ้อนของผังงาน ความยากในการแก้ไขผังงาน และความเสี่ยงที่อาจทำให้ผู้เรียนตีความหมายผิด ดังนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงข้อจำกัดนี้ในการใช้เทคนิคผังงานในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางไวยากรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเทคนิคผังงานให้กับนักเรียนในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกันออกไป
2. ควรมีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเทคนิคผังงานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านไวยากรณ์และเจตคติที่มีต่อการเรียนไวยากรณ์ของนักเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
3. ควรมีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเทคนิคผังงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา แคมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สหรัฐ ลักษณะสุด, วรรณประภา สุขสวัสดิ์, และอารีรักษ์ มีแจ้ง. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเทคนิคผังงานที่มีต่อความสามารถ ด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 17(2), 139-151.
- Abdullah, S., & Edi, W. (2021). The Use of Flowchart in Improving Students' Ability in Writing Paragraph. *Ethical Lingua*, 8(1), 259-275.
- Alikhonova, D., & Grigoryans, K. (2020). Features of the Formation of Grammatical Competence. *International Journal of Progressive Sciences and Technologies (IJPST)*, 20(2), 121-125.
- Andrew, R. (2021). *A Descriptive Grammar of English: Modern English grammar by example*. Independently published. ISBN: 979-8645611750.
- Andrew, W. (1975). *Visual Materials for the Language Teacher*. Addison-Wesley Longman Ltd.
- Azar, B. (2007). *Grammar-based teaching: A practitioner's perspective*. <http://tesl-ej.org/ej42/a1.pdf>.
- Brown, D. (2014). *Principles of Language Learning and Teaching* (6th ed.). Pearson Education ESL.
- Chonthita, P., & Nirachorn, B. (2020). The Role of Grammar Teaching in ESL Writing. *Sripatum Chonburi Journal*, 16(4), 1-9.
- Doff, A. (1988). *Teach English – A training course for teachers*. Cambridge University Press.
- Ellis, R. (2006). Current Issues in the teaching of grammar: An SLA perspective. *TESOL Quarterly*, 40(1), 83-107.
- Ellis, R. (2007). *The Differential Effects of Corrective Feedback on Two Grammatical Structures Conversational interaction in second language*. Oxford University Press.
- Estrella, C. S., & Presley, V. (2018). Grammatical Competence of Junior High School Students. *TESOL International Journal*, (13)1, 82-94.
- European Centre for Modern Languages. (2011). *Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) Highlights from the Manual*. Council of Europe Publishing, Austria.
- Fisenko, O., Belous, A., Vukolova, E., & Sycheva, I. (2021). Developing grammatical competence at the stage of pre-higher education training, *Propósitos y Representaciones*, (9)2, 109-120.

- Frodesen, J. (2001). *Grammar in Writing: Teaching English as a Second or Foreign Language*. Heinle & Heinle.
- Harmer, J. (2015). *The Practice of English Language Teaching* (5th ed.). Pearson Longman.
- Jade, B. (2018). *Visuals to support L2 learning*.
<https://www.cambridge.org/elt/blog/2018/05/25/visuals-to-support-l2-learning/>.
- James, F. (2022). *What is a Flowchart*. <https://www.edrawsoft.com/flowchart-definition.html>.
- Kepes, G. (1995). *Language of vision*. Dover Publications.
- Khairul, F. Y. (2018). Challenges of Teaching Grammar at Tertiary Level: Learning from English Lecturers' Insights. *e-Academia Journal*, 7(1), 64-81.
- Khanh, C. L. (2020). The Importance of Grammar in Language Teaching and Learning. *Proceeding of the Workshop on Innovation Jennifer in Language Teaching and Learning*, 186-195.
- Larsen-Freeman, D. (2011). *Techniques and Principles in Language Teaching* (3rd ed.). Oxford University Press.
- Liwei, S. (2017). The Importance of Grammar Teaching at College. *Proceeding of the 2017 International Conference on Frontiers in Educational Technologies and Management Sciences (FETMS 2017)*, 6-9, Francis Academic Press, UK.
- Mojabi, S. (2014). *Correlation between Grammatical Competence and Pragmatic Competence among Iranian University EFL Learners* (Master's thesis). University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia.
- Myhill, D., & Bailey, T. (2013). Grammar for writing? An investigation of the effects of contextualized grammar teaching on students' writing. *Read Writ*, 26(8), 1241-1263.
- Nassaji, H., & Fotos, S. (2011). *Teaching Language in Second Language Classrooms: Integrating Form-Focused Instruction in Communicative Context*. Routledge.
- Noguchi, R. R. (1991). *Grammar and the teaching of writing: Limits and possibilities*. National Council of Teachers of English.
- Nsimeneabasi, M., & Esther, E. (2018). Influence of Virtual Reality and Flow Chart on Biology Students' Academic Achievement on Circulatory System in Uyo Municipality, Akwa Ibom State, Nigeria. *Journal of Education and Practice*, (9)12, 129-136.
- Okafor, C. & Odiliobi, O. (2021). application of flowchart in teaching simple interest to secondary school students; a panacea for sustainable development. *COOU Journal of Educational Research*, 6(1), 301-325.

- Olivia, K., Jennifer, G., & Katherine, L. (2018). Let Your Ideas Flow: Using Flowcharts to Convey Methods and Implications of the Results in Laboratory Exercises, Articles, Posters, and Slide Presentations. *Journal of Microbiology & Biology Education*, 19(1), 1-5.
- Oscar, R. C. (1995). *Teaching Communicative Grammar at the Discourse Level*. Universidad de Alcalá. Servicio de Publicaciones.
- Ospina, A. D. (2022). *Gestalt Theory of Learning (Kohler)*.
<https://www.toolshero.com/psychology/gestalt-theory-of-learning>.
- Pahlevy, C. (2010). *Pengertian Flowchart dan Definisi Data*. Cambridge University Press.
- Petty, G. (2014). *Evidence Based Teaching: A Practical Approach*. Oxford University Press.
- Sherla, S. (2019). *Using Flowchart Technique to Improve Students' Understanding on Indefinite and Definite Articles* (Master's thesis). Ar-raniry State Islamic University, Indonesia.
- Sless, D. (1981). *Learning and visual communication*. Croom Helm London.
- Stevick, E. W. (1976). *Memory, Meaning and Method*. Rowley, Massachusetts, Newbury House.
- Susanto, H. (2006). Meningkatkan kosentrasi peserta didik konsentrasi peserta didik melalui optimalisasi modalitas belajar peserta didik. *Jurnal Pendidikan Penabur*, 5(2), 46-51.
- Tomlinson, B. (2013) *Seeing what they mean: helping L2 readers to visualise*. In Tomlinson, B. (ed.) *Materials Development in Language Teaching* (2nd ed). Cambridge University Press, 357-378.
- Tonni, G. (2016). Skeletal dysplasia with bowing long bones: Proposed flowchart for pretal diagnosis with case demonstration. *Taiwanese Journal of Obstetrics & Gynecology*, 3(2), 771-776.
- Ubonrat, C., & Laddakorn, N. (2020). The Current Issues of Teaching English in Thai Context. *Eau Heritage Journal*, 10(2), 34-45.
- Ur, P. (2009). *Grammar Practice Activities: A Practical Guide for Teachers* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Wertheimer, M., 1997, *Gestalt Theory, A Source Book of Gestalt Psychology*. Paul, K. and Co., Ltd.,
- Wipada, P. (2016). Development of Communicative Grammar Teaching Model in Teaching Pre-Service English-Major Teachers. *Proceeding of the 2016 International Academic Research Conference*, 402-406, Milan, Italy.
- Zakaria, D. (2013). *The importance of grammar in second language teaching* (Master's thesis). Universite Hassan II Mohammedia Casablanca, Morocco.

ปัจจัยพฤติกรรมการยอมรับและค่านิยมทางสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติ และความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

วันที่รับบทความ: 8 พฤศจิกายน 2566
วันแก้ไขบทความ: 29 พฤศจิกายน 2566
วันตอบรับบทความ: 23 เมษายน 2567

มนตรี แพทยารักษ์¹
สุทธาทิพย์ กำธรพิพัฒน์กุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้ความง่ายที่ส่งผลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานของผู้ซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย (2) ศึกษาการรับรู้ความง่ายและประโยชน์ในการใช้งานที่ส่งผลต่อทัศนคติของผู้ซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย (3) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี ราคา ความเสี่ยง อิทธิพลทางสังคม และความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.595 ส่วนการรับรู้ประโยชน์และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.400 และ 0.323 ตามลำดับ การยอมรับด้านราคา ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน และการรับรู้ความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.249, 0.233 และ 0.116 ตามลำดับ ส่วนการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและอิทธิพลทางสังคมมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.173 และ 0.139 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การยอมรับเทคโนโลยี; ค่านิยมทางสังคม; ความตั้งใจซื้อ; รถยนต์ไฟฟ้า

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

282 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ : 6424971230@rumail.ru.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษา โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Factors of Acceptances Behavior and Social Values that Influence Attitudes and Intentions to Purchase Electric Cars in Thailand

Received: 8 November 2023

Revised: 29 November 2023

Accepted: 23 April 2024

Montree Phaetyarak¹

Sutthathip Kamthornphiphatthanakul²

Abstract

This research is aimed for (1) the study on the perceived ease of use that affects the perceived usefulness of electric car buyers in Thailand (2) the study on the perceived ease of use and usefulness that affect the attitude of electric car buyers in Thailand (3) the study on the recognition of technology, price, perceived risk, social influence and environmental concern that affect the intention to purchase electric cars in Thailand. The researcher conducted quantitative research using the questionnaire as a tool to collect data. The sample in the study were 400 users of electric cars in Thailand. The statistics used to analyze the data are the frequency, mean, standard deviations, and multiples regression analysis.

The research found that perceived ease of use influences perceived usefulness at a significant level of 0.001, with a regression coefficient of 0.595. Perceived usefulness and perceived ease of use influence on attitude toward Using at a significant level of 0.001, with a regression coefficient of 0.400 and 0.323, respectively. Price Acceptance, attitude toward the use, perceived risk influence the intention to purchase at a significant level of 0.001, with a regression coefficient of 0.249, 0.233, and 0.116 respectively. In addition, environmental concern and social factors influence the intention to purchase at a significant level of 0.01, with a regression coefficient of 0.173 and 0.139, respectively.

Keywords: Technology Acceptance; Purchase Intention; Social Values; Electric Car

Type of Article: Research Article

¹ Master's Degree Student, Logistics & Supply Chain Management, Ramkhamhaeng University
282 Ramkhamhaeng Road, Hua Mak Subdistrict, Bang Kapi District, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding author Email: 6424971230@ru.ac.th

² Advisor, Logistics and Supply Chain Management, Ramkhamhaeng University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้บริโภคมีความเข้าใจดีว่ารถยนต์ไฟฟ้าสามารถช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม แต่ในทางกลับกันผู้บริโภคกลับมีความกังวลเกี่ยวกับราคาจำหน่ายรถยนต์ไฟฟ้าที่ตั้งไว้สูงมาก เนื่องจากมีต้นทุนในส่วนของแบตเตอรี่สูงมาก เมื่อเทียบกับรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง และจากการที่รถยนต์ไฟฟ้าที่วางจำหน่ายในประเทศไทยนั้น ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ ในลักษณะของการนำเข้ามาทั้งคัน จึงทำให้ต้องเสียภาษี 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีอากรขาเข้า การเก็บภาษีนี้แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศตามข้อตกลงที่ทำกันไว้ เช่น ญี่ปุ่นต้องเสีย 20 เปอร์เซ็นต์ หรือ จีนที่ไม่เสีย เพราะข้อตกลงการค้าเสรีที่ทำไว้กับไทย ภาษีสรรพสามิต 8 เปอร์เซ็นต์ ภาษีเพื่อมหาดไทย 10 เปอร์เซ็นต์ และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 เปอร์เซ็นต์ จากภาษีทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมา เมื่อนำมารวมกันจึงทำให้ราคารถไฟฟ้าในไทยในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง นอกจากนี้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยยังเผชิญกับปัญหาในเรื่องของข้อจำกัดในความไม่พร้อมและจำนวนที่มีอยู่อย่างจำกัดของสถานีบริการชาร์จไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงหลังหมดอายุประกันในส่วนของผู้ประกอบการอื่น ๆ และการขาดมาตรการจูงใจ การงดเว้นภาษี รวมถึงการให้ความรู้ถึงคุณสมบัติของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและประโยชน์ที่แท้จริงของรถยนต์ไฟฟ้าจากทางภาครัฐ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการจำเป็นต้องให้ความรู้กับผู้ใช้ให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนจากการถือครองรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมาเป็นรถยนต์ไฟฟ้า รวมทั้งการเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดมลภาวะทางอากาศจากการใช้รถยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น (หนึ่งฤทัย รัตนพร, 2562)

ในปัจจุบันมีหลายประเทศเริ่มหันมาใช้รถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) แทนรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งค่าซ่อมบำรุงรักษา ค่าพลังงาน เนื่องจากพลังงานไฟฟ้ามีราคาถูกกว่าพลังงานเชื้อเพลิง นอกจากนี้ยังช่วยลดมลภาวะทางอากาศ เนื่องจากรถยนต์ไฟฟ้าไม่มีการปล่อยไอเสียที่เกิดจากการสันดาปไม่สมบูรณ์ของน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้ไม่สร้างมลภาวะและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ศิวาลัย ชันระขานะ, 2562) สำหรับประเทศไทยนั้น ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ใหญ่ที่สุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) และเป็นอันดับที่ 12 ของโลก (กรมขนส่งทางบก, 2563) ในฐานะดีทรอยต์แห่งเอเชีย (Detroit of Asia) มีนโยบายส่งเสริมการผลิต/ใช้รถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นนโยบายที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลให้ความสำคัญในลำดับต้น ๆ เพื่อเป็นการรักษาฐานการผลิตในอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทยไว้ และวางแผนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า รถจักรยานยนต์ไฟฟ้า และรถบัสไฟฟ้า ซึ่งมียอดการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าประมาณ 750,000 คัน ภายในปี พ.ศ. 2573 (ผู้จัดการออนไลน์, 2564) คิดเป็นสัดส่วนยอดขายรถยนต์ไฟฟ้าในไทยอยู่เพียง 1 เปอร์เซ็นต์ ของยอดขายรถใหม่ทั้งหมด ซึ่งรถยนต์ไฟฟ้าที่ได้รับอนุญาตให้จัดจำหน่ายในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ มีทั้งหมด 10 รุ่น มาจาก 6 สัญชาติ โดยรถยนต์ไฟฟ้าที่ผลิตในประเทศไทย คือ Mine SPA1 เพียงรุ่นเดียว (หนึ่งฤทัย รัตนพร, 2562)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยพฤติกรรมการยอมรับและค่านิยมทางสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติและความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย โดยคาดหวังว่าผลลัพธ์ของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการกำหนดแนวทางในการพัฒนา

อุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศและสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย เพื่อให้รถยนต์ไฟฟ้าเกิดความนิยมและมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย เพื่อประโยชน์ในด้านสิ่งแวดล้อมในอนาคตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ความง่ายที่ส่งผลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานของผู้ซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ความง่ายและประโยชน์ในการใช้งานที่ส่งผลต่อทัศนคติของผู้ซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี ราคา ความเสี่ยง อิทธิพลทางสังคม และความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย จากเอกสาร ตำรา บทความ วารสาร รายงานการวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน อิทธิพลทางสังคม การยอมรับด้านราคา ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน การรับรู้ความเสี่ยง การตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม และความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย จำนวน 73,341 คัน จากสถิติการจดทะเบียนรถยนต์พลังงานไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 – 30 กันยายน พ.ศ. 2566 (Thairath, 2566)

3. ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษา การจัดทำเนื้อหาสาระสำคัญของหัวข้อวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล และจัดทำรายงานการวิจัย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. นักวิจัย นักวิชาการ หรือผู้ที่สนใจ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากวิจัยนี้ไปใช้ปรับปรุงพัฒนาต่อยอดในงานวิจัยได้

2. ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ไฟฟ้าสามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาและปรับปรุงทางด้านการตลาด การส่งเสริมการขาย เพื่อโน้มน้าวผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าให้ตัดสินใจซื้อเพิ่มขึ้น
3. สามารถเป็นงานวิจัยที่ทันสมัยและนำไปใช้ในการตัดสินใจเป็นประโยชน์ของผู้ที่ต้องการซื้อรถยนต์ไฟฟ้า

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี

ทฤษฎีการยอมรับเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการใช้เทคโนโลยี นำเสนอโดย Davis, Bagozzi, and Warshaw (1989) ซึ่งเป็นการปรับแต่งเพิ่มเติมต่อจากทฤษฎี A Theory of Reason Action (TRA) เพื่อพัฒนาเป็นแบบจำลอง The Technology Acceptance Model (TAM) และใช้ศึกษาในบริบทการยอมรับการใช้เทคโนโลยี โดยไม่นำบรรทัดฐานของบุคคลที่อยู่รอบการแสดงพฤติกรรมเข้ามาใช้เป็นปัจจัยในการพยากรณ์พฤติกรรมการใช้ที่เกิดขึ้นจริง ดังแบบจำลอง TAM โดยปัจจัยต่าง ๆ มีการนำมาศึกษาในบริบทการยอมรับการใช้เทคโนโลยีให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยหลักการของ TAM จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ประการ ได้แก่ ตัวแปรภายนอก การรับรู้ถึงประโยชน์จากการใช้งาน การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานและทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน นอกจากนี้ แบบจำลอง TAM 2 ได้รับการปรับปรุงที่ตัวแปรภายนอกและปัจจัยที่เกิดขึ้นก่อนที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และการรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งานให้มีความทันสมัยมากขึ้นและจากการวิจัยพบว่า กระบวนการของอิทธิพลจากสังคม ตลอดทั้งกระบวนการใช้ปัญญาต่างเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดองค์ประกอบของการยอมรับเทคโนโลยีตามแนวคิดของแบบจำลอง TAM 2 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน วัดได้จากระดับความคิดเห็นต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า ว่าปัจจัยในการใช้งานเทคโนโลยี ไม่ต้องใช้ความพยายามในการใช้งานมากนัก เช่น สามารถสตาร์ทรถไฟฟ้าได้โดยง่ายด้วยการกดปุ่ม Push Start สามารถขับชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าได้ โดยไม่จำเป็นต้องขอคำแนะนำจากผู้อื่น สามารถดูข้อมูลการขับขี่ได้จากหน้าจอเรือนไมล์ที่แสดงในรูปแบบดิจิทัลที่สามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถปรับแต่งการทำงานฟังก์ชันมัลติมีเดีย เพื่อความบันเทิงระหว่างขับชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าได้ง่าย และสามารถชาร์จแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้าที่บ้านได้โดยไม่ต้องติดตั้งระบบแปลงกระแสใด ๆ

- 2) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน วัดได้จากระดับความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า เช่น การขับชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าโดยปราศจากเสียงรบกวนจากมอเตอร์ไฟฟ้า ความเร็วการขับขี่ที่เสถียร มีสมรรถนะและอัตราเร่งดีกว่ารถยนต์ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง มีระบบการแจ้งเตือนและช่วยเหลือการขับขี่ที่จะช่วยลด

อุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากผู้ขับขี่ได้ เช่น ระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติ เป็นต้น มีระบบนำทางที่ดี ช่วยให้ท่านวางแผนการเดินทางได้ดีขึ้น

3) การรับรู้ความเสี่ยง วัดได้จากความสามารถในการประเมินค่าความเสี่ยงที่ผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าต้องเผชิญ เมื่อตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้า เช่น จำนวนสถานีชาร์จแบตเตอรี่ สำหรับรถยนต์ไฟฟ้ายังไม่แพร่หลาย การชาร์จแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้าใช้เวลานาน การมีระยะทางในการขับขี่ที่จำกัด คุณสมบัติและสมรรถนะการใช้งานไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน รวมไปถึงความเสี่ยงในด้านความปลอดภัยที่ยังไม่ถูกพบ เนื่องจากหากตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแล้ว ผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้ารับรู้ว่าจะเกิดความเสียหายหรือไม่คุ้มค่าจากการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้านั้น จะเป็นเหตุให้ชะลอการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน

Ajzen (1991) กล่าวว่า ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน เป็นทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมจากการประเมินทางบวกหรือลบต่อการกระทำนั้น ๆ จัดได้ว่า ทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมนั้นเป็นปัจจัยส่วนบุคคล โดยถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมใดแล้วจะได้รับผลทางบวกก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลในทางลบ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และเมื่อมีทัศนคติทางบวกก็จะเกิดเจตนาหรือตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดองค์ประกอบของทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน ซึ่งสามารถวัดได้จากระดับความคิดเห็นต่อการมีความคิดเชิงบวกหรือเชิงลบต่อการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า ในการเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้าที่เหมาะสมกับไลฟ์สไตล์ ความปลอดภัย เช่น มีระบบตัดไฟอัตโนมัติเมื่อแบตเตอรี่เพียงพอพาหนะที่ดี นำใช้งาน มีความนุ่มนวลในการขับขี่ รถยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอิทธิพลทางสังคม

Saichao (2017) กล่าวว่า อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดส่วนบุคคล ความรู้สึก ทัศนคติ หรือพฤติกรรม โดยการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มคนอื่น อิทธิพลทางสังคมเป็นปัจจัยภายนอกที่สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติแต่ละระดับจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่แตกต่างกันในการชักจูงให้คล้อยตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดองค์ประกอบของอิทธิพลทางสังคม โดยสามารถวัดได้จากระดับความคิดเห็นของผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าเกี่ยวกับการมีรถยนต์ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง จะสามารถช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นการดีต่อภาพลักษณ์และฐานะของผู้ครอบครองในสังคม สามารถสะท้อนตัวตนของผู้ครอบครองได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงการที่ผู้คนในสังคมเริ่มนิยมซื้อรถยนต์ไฟฟ้ามาใช้มากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าด้านราคา

Lee, Illia and Lawson-Body (2007) กล่าวว่า คุณค่าด้านราคาเป็นรูปแบบหนึ่งของมูลค่าการรับรู้ที่วัดในแง่ของผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ ประโยชน์ด้านราคาถือได้ว่าเป็นการรักษาการรับรู้ด้านราคาที่เป็นตัวเงิน ซึ่งมาจากการลดราคาเมื่อเกิดการซื้อสินค้า หรือ

บริการ ในขณะที่ต้นทุนด้านตัวเงินถือว่าเป็นการเสียสละชนิดหนึ่ง ซึ่งก็คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ผู้บริโภคจะต้องแบกรับในการแลกเปลี่ยนสำหรับการซื้อสินค้าหรือบริการ เมื่อประโยชน์ที่เป็นตัวเงินซึ่งมาจากสินค้าหรือบริการสูงกว่าต้นทุนที่เป็นตัวเงิน ทำให้คุณค่าที่รับรู้ด้านราคาอยู่ในระดับสูง ในทางตรงกันข้ามเมื่อค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินสูงกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากสินค้าหรือบริการจึงทำให้คุณค่าที่รับรู้ด้านราคาอยู่ในระดับที่ต่ำ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดองค์ประกอบของการรับรู้คุณค่าด้านราคา ซึ่งสามารถวัดได้จากระดับความคิดเห็นของผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าเกี่ยวกับราคาสวมเหตุผล ผลการให้ความสำคัญต่อการประหยัดค่าซ่อมบำรุงหรือการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในราคาที่ลดลง รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการครอบครองรถยนต์ไฟฟ้าในระยะยาว ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการซื้อและตัดสินใจในการซื้อรถยนต์ไฟฟ้า

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม

Zimmer et al. (1994) กล่าวว่า ความใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Environmental Concern) เป็นแนวคิดทั่วไปที่สามารถสื่อถึงความรู้สึกเกี่ยวกับประเด็นที่แตกต่างกันของสิ่งแวดล้อม มีการปกป้องสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมผ่านความเชื่อและทัศนคติ (Bamberg, 2003) โดย Dunlap and Jones (2002) ได้ให้คำจำกัดว่า ความใส่ใจสิ่งแวดล้อม คือ ระดับที่ผู้บริโภคทราบหรือรู้สึกตื่นตัวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีความพยายามในการแก้ไข และ/หรือแสดงความตั้งใจสนับสนุนการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดองค์ประกอบของการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม สามารถวัดได้จากการที่ผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้ารับรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศนั้นมาจากการใช้รถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง อีกทั้งผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้ายังตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม มีความยินดีที่จะร่วมแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศให้บรรเทาลง ซึ่งการยอมรับในการใช้รถยนต์ไฟฟ้านับเป็นพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ผู้บริโภคสามารถห้วงใยและรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจซื้อ

Engel et al. (1986) กล่าวว่า ความตั้งใจซื้อเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดพฤติกรรมการซื้อสินค้าหรือบริการ เมื่อมีการผลิตสินค้าใหม่ ซึ่งมีอยู่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจซื้อและพฤติกรรมการซื้อ คือ 1) ช่วงเวลา (Time Interval) เป็นปัจจัยที่กำหนดระดับความสัมพันธ์ของความตั้งใจซื้อ กล่าวคือ ผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงความตั้งใจโดยขึ้นอยู่กับช่วงเวลา ถ้าหากช่วงเวลาสั้นก็จะมี ความตั้งใจซื้อสูงและมีโอกาสซื้อสินค้ามาก แต่ถ้าหากช่วงเวลานานก็จะมี ความตั้งใจซื้อน้อยส่งผลให้มีโอกาสในซื้อสินค้าน้อยลง 2) ประสบการณ์ (Experience) ผู้บริโภคที่มีความตั้งใจซื้อโดยอ้างอิงจากประสบการณ์ตรงจะมีโอกาสเกิดพฤติกรรมการซื้อมากกว่าผู้บริโภครายใหม่ เนื่องจากเคยใช้สินค้าหรือบริการมาก่อน

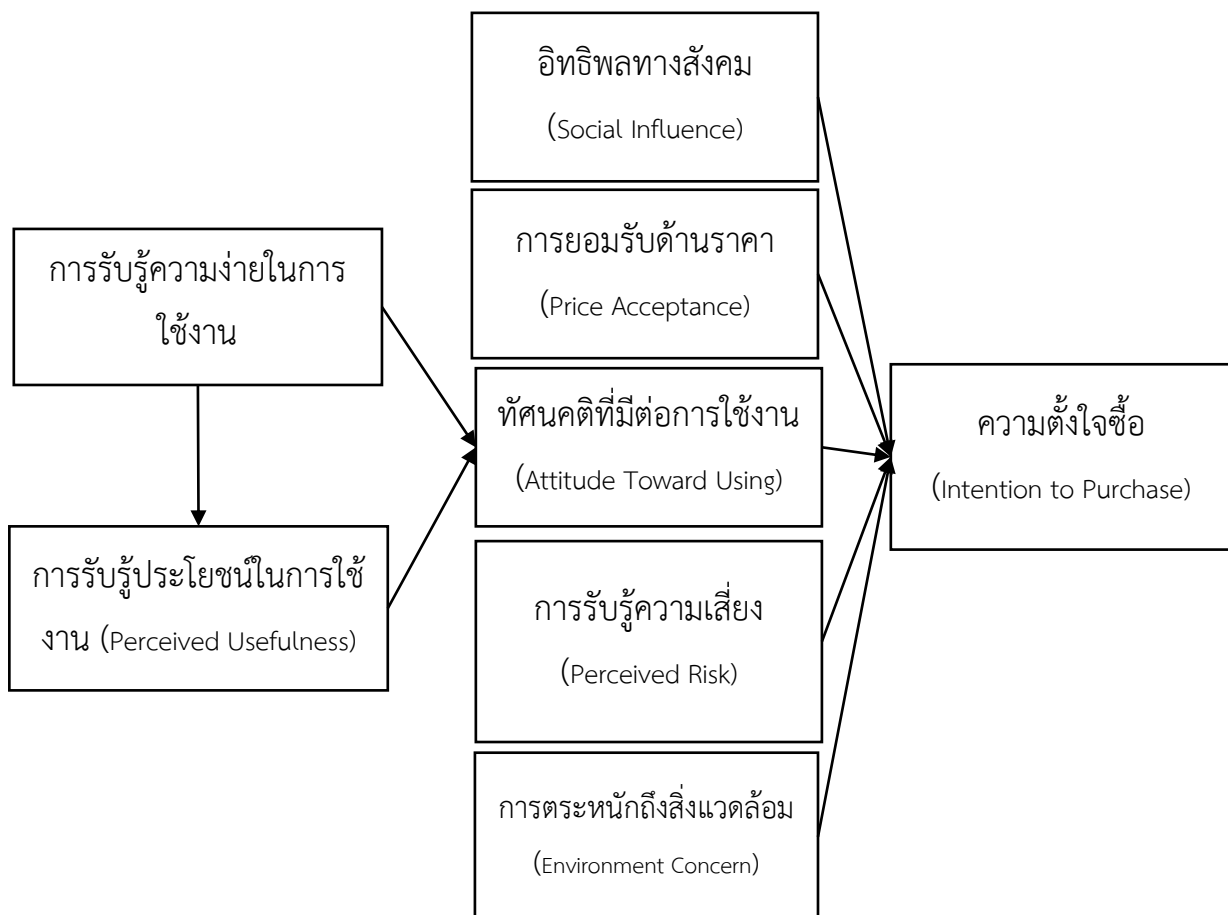
การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดองค์ประกอบของความตั้งใจซื้อ สามารถวัดได้จากระดับความคิดเห็นของผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูล วางแผน เปรียบเทียบราคา และข้อเสนอของแต่ละแบรนด์ก่อนตัดสินใจ ความตั้งใจจะทดลองใช้รถยนต์ไฟฟ้าเพื่อประเมินสมรรถนะจริง ก่อนตัดสินใจซื้อ การมีตัวเลือกที่หลากหลายและคุณสมบัติตรงตามที่ท่านต้องการ การได้รับคำแนะนำจากเพื่อนหรือบุคคลคนใน

ครอบครัว ซึ่งมีส่วนต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า การมีสถานีชาร์จแบตเตอรี่มีเพียงพอและทั่วถึง รวมถึงการได้รับการสนับสนุนด้านนโยบายจากรัฐบาลในสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้พัฒนกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	แหล่งที่มา
H1 การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	ตฤณวรรณช ปานสอนและเกษม ชูจารุกุลม (2562); ตฤยา ดำรงธรรมวานิช (2562); เพิ่มสกุล พูลมาและบดินทร รัศมีเทศ (2562); หนึ่งฤทัย รัตนพร, (2562)
H2 การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน	
H3 การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน	
H4 ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ	ตฤณวรรณช ปานสอนและเกษม ชูจารุกุลม (2562); เพิ่มสกุล พูลมาและ
H5 อิทธิพลทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ	บดินทร รัศมีเทศ (2562); หนึ่งฤทัย
H6 การยอมรับด้านราคามีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ	รัตนพร, (2562)
H7 การรับรู้ความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ	
H8 การตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ	

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ผู้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย จำนวน 73,341 คน จากสถิติการจดทะเบียนรถยนต์พลังงานไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 – 30 กันยายน พ.ศ. 2566 (Thairath, 2566) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane ตามจำนวนประชากรที่อ้างอิงจากปี พ.ศ. 2566 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ซึ่งสามารถคำนวณได้เท่ากับ 397.83 ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวนเท่ากับ 400 คน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก ซึ่งแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าและราคา ค่าความคุ้มค่า ความประหยัด ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัย 8 ด้าน ได้แก่ (1) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (2) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (3) ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน (4) ความตั้งใจซื้อ (5) การยอมรับด้านราคา (6) การรับรู้ความเสี่ยง (7) อิทธิพลทางสังคม และ (8) การตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม โดยส่วนที่ 3 เป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC) โดยผู้ทรงวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ผล IOC มีค่าเท่ากับ 0.99) แล้วจึงนำแบบสอบถามมาทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่า α มากกว่า 0.70 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อมี

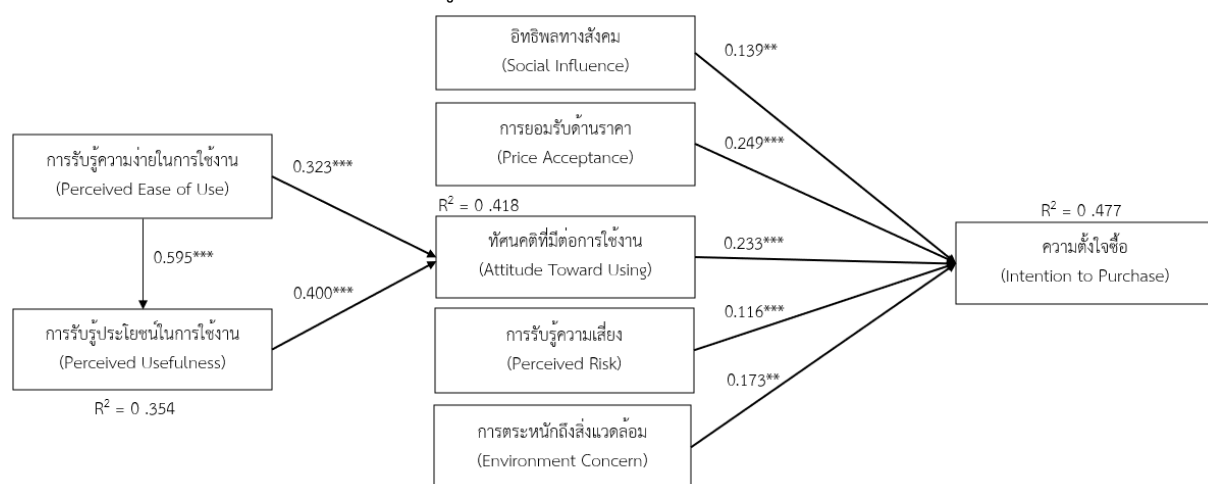

ค่ามากกว่า 0.30 แสดงว่าค่าถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง (Hair et al., 2010) จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปของค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงปกติของข้อมูล (Normality) และภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการหาผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้งานรถไฟฟ้าในประเทศไทย จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21-30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 15,001-25,000 บาท ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน ใช้พาหนะสำหรับเดินทางในชีวิตประจำวัน มีจุดประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายจากรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง มีระยะทางที่ใช้ในการเดินทางต่อวันระหว่าง 51-100 กิโลเมตร ชี้อรถยนต์ไฟฟ้าระหว่าง 500,001-750,000 บาท มีอายุการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าน้อยกว่า 1 ปี และมีต้นทุนพลังงานต่อหน่วยระหว่าง 0.5-1.0 บาท/กิโลเมตร

จากผลการวิจัย ระดับความคิดเห็นของข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความคิดเห็นต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ทักษะคิดที่มีต่อการใช้งาน ความตั้งใจซื้อ อิทธิพลทางสังคม การยอมรับด้านราคา การรับรู้ความเสี่ยง และการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก

หมายเหตุ: *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($1.96 \leq t\text{-value} < 2.576$), **นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($2.576 \leq t\text{-value} < 3.290$), ***นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($t\text{-value} \geq 3.290$)

ภาพ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

จากภาพ 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานส่งผลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.595 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยการรับรู้ความง่ายในการใช้งานสามารถอธิบายการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานได้ร้อยละ 35.40

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.400 และ 0.323 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยการรับรู้ความง่ายในการใช้งานและการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานสามารถอธิบายทัศนคติที่มีต่อการใช้งานได้ร้อยละ 41.80

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับด้านราคา ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน การรับรู้ความเสี่ยง ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.249, 0.233, 0.116 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม และอิทธิพลทางสังคมส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.173 และ 0.139 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน การยอมรับด้านราคา การรับรู้ความเสี่ยง อิทธิพลทางสังคม และการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมสามารถอธิบายความตั้งใจซื้อได้ร้อยละ 47.70

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามแนวทางของสมมติฐานงานวิจัยได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.595 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการที่สามารถสตาร์ทรถไฟฟ้าได้โดยง่ายด้วยการกดปุ่ม Push Start เพียงปุ่มเดียว ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพิ่มสกุล พูลมา และบดินทร์ รัชมีเทศ (2563) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยตามทฤษฎีแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งานส่งผลต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.323 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการที่สามารถสตาร์ทรถไฟฟ้าได้โดยง่ายด้วยการกดปุ่ม Push Start เพียงปุ่มเดียว ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพิ่มสกุล พูลมา และบดินทร์รัชมีเทศ (2563) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยตามทฤษฎีแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งานส่งผลต่อทัศนคติการใช้รถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.400 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยรถยนต์ไฟฟ้าสามารถขับเคลื่อนด้วยความเงียบและปราศจากเสียงรบกวนจากมอเตอร์ไฟฟ้า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพิ่มสกุล พูลมา และบดินทร์ รัชมีเทศ (2563) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยตามทฤษฎีแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งานส่งผลต่อทัศนคติการใช้รถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานมีอิทธิพลต่อความตั้งใจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.233 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยรถยนต์ไฟฟ้าเหมาะกับไลฟ์สไตล์ของผู้ครอบครอง ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของตฤณวรรณ ปานสอน และเกษม ชูจารุกุล (2562) ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติที่มีต่อรถยนต์ไฟฟ้าการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า

สมมติฐานที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า อิทธิพลทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.139 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการมีรถยนต์ไฟฟ้าไว้ในครอบครองส่งผลต่อภาพลักษณ์ของท่านในสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของตฤณวรรณ ปานสอนและเกษม ชูจารุกุล (2562) ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลทางสังคมส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของวริษฐา ดินอุดม (2562) ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ราคามีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจจะใช้รถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ กระแจะจันทร์ (2564) ผลการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าประเภทแบตเตอรี่ของกลุ่มผู้ประกอบการขนส่งและกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในประเทศไทย

สมมติฐานที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า การยอมรับด้านราคามีอิทธิพลต่อความตั้งใจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.249 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของตฤณวรรณ ปานสอน และเกษม ชูจารุกุล (2562) ผลการศึกษาพบว่า การยอมรับทางด้านราคาส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า โดยรถยนต์ไฟฟ้ามีค่าพลังงานไฟฟ้าถูกกว่าการเติมน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวริษฐา ดินอุดม (2562) ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจจะใช้รถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรกฎ มงคลโสภณรัตน์ (2562) ผลการศึกษาพบว่า ด้านความคุ้มค่าของราคามีผลต่อแรงจูงใจในการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพและปริมณฑล และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณพรหม หล่อเลิศประดิษฐ์ (2563) ผลการศึกษาพบว่าด้านการรับรู้คุณค่าส่งผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์อัจฉริยะที่มีเทคโนโลยีการเชื่อมต่อบนรถยนต์

สมมติฐานที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงพบว่า การรับรู้ความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.116 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการขับรถยนต์ไฟฟ้ามีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลาการขับที่ต่อครั้งตามปริมาณแบตเตอรี่ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ กระแจะจันทร์ (2564) ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ถึงความเสี่ยงในการใช้งานส่งผลต่อความตั้งใจที่จะใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าประเภทแบตเตอรี่ของกลุ่มผู้ประกอบการขนส่งและกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในประเทศไทย

สมมติฐานที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า การตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.173 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการใช้รถยนต์ไฟฟ้ามีประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (เช่น ช่วยลดการปล่อยไอเสียรถยนต์/มลพิษทางอากาศ) ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความคิดเห็นสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของหนึ่งฤทัย รัตนพร (2562) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคทั้ง 2 Generation และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรกฎ มงคลโสภณรัตน์ (2562) ผลการศึกษาพบว่า ด้านการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมมีผลต่อแรงจูงใจในการซื้อรถยนต์ไฟฟ้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ กระแจะจันทร์ (2564) ผลการศึกษาพบว่า การตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าประเภทแบตเตอรี่ของกลุ่มผู้ประกอบการขนส่งและกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการศึกษาวิจัย ปัจจัยพฤติกรรมการยอมรับและค่านิยมทางสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติและความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของผู้สนใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าทั่วไป

2. สำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการกำหนดแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย เพื่อให้รถยนต์ไฟฟ้าเกิดความนิยมและมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย เพื่อประโยชน์ในด้านสิ่งแวดล้อมในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า เช่น บรรทัดฐานทางสังคม ความสนใจ ภาพลักษณ์ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงาน คุณภาพของผลลัพธ์ ผลลัพธ์ที่สามารถแสดงให้เห็นก่อนได้ ตัวแปรเสริม/ตัวแปรผันแปร ปัจจัยภายนอก และประสบการณ์เป็นต้น เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวอาจจะส่งผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะในการวิจัยใน

อนาคตว่าควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติม โดยนำปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาพิจารณาร่วมด้วย เนื่องจากว่าความตั้งใจในการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าไม่ได้รับอิทธิพลเฉพาะปัจจัยที่ศึกษาเท่านั้น แต่หากยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ด้วย

2. ควรมีการศึกษารูปแบบของวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมควบคู่กับการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและสนับสนุนในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยมากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยร่วมกับภาคเอกชน ภาครัฐร่วมด้วย เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย รวมถึงการปรับตัวของกลุ่มชิ้นส่วนรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

เอกสารอ้างอิง

- กรกฎ มงคลโสภณรัตน์. (ม.ป.ป.). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารการขนส่งและโลจิสติกส์*, 1(12), 71-75.
- ตฤณวรรณ ปานสอน และเกษม ชูจารุกุล. (2562). พฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีรถยนต์ไฟฟ้าใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารการขนส่งและโลจิสติกส์*, 1(12), 71-75.
- ตุลยา ดำรงธรรมวานิช. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการยอมรับรถยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ)*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2564). นายกฯ หนุนไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า ย้ำบทบาทไทยในฐานะดีทรอยด์แห่งเอเชีย. <https://mgronline.com/politics/detail/9640000125375>
- พรพรรณพรหม หล่อเลิศประดิษฐ์. (2563). *การยอมรับ connected smart cars ของคน generation Y*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารเทคโนโลยี), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพิ่มสกุล พูลมา และบดินทร์ รัชมีเทศ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้รถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 26(4), 74-88.
- วริษฐา ดินอุดม. (2562). *การยอมรับเทคโนโลยีและความตั้งใจจะใช้รถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคใน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารเทคโนโลยี), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิวาลัย ชันธะชานะ. (2562). *EIC แบงก์ไทยพาณิชย์ วิเคราะห์พิษฝุ่น PM 2.5 ส่งนโยบายไทย-เทศด้านดีเซล*. <https://thaipublica.org/2019/01/eic-pm2-5/>
- สันติ กระแจะจันทร์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีรถยนต์ไฟฟ้าประเภท แบตเตอรี่ของกลุ่มผู้ประกอบการขนส่งและกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในประเทศไทย. *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต*, 2564(16), 709-171.

- หนึ่งฤทัย รัตนพร. (2562). การศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติต่อการเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่มคนเจนเนอเรชั่น X และ Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารเทคโนโลยี), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ajzen, I. (2012). *Values, Attitudes, and Behavior*. In: Salzbom, S., Davidov, E., Reinecke, J. (eds) *Methods, Theories, and Empirical Applications in the Social Sciences*. VS Verlag für Sozialwissenschaften. https://doi.org/10.1007/978-3-531-18898-0_5
- Bamberg, S. (2003). How does environmental concern influence specific environmentally related behaviors? A new answer to an old question. *Journal of Environmental Psychology*, 23(1), 21-32,
- Davis, F., Bagozzi, R., & Warshaw, P. (1989). User Acceptance of Computer Technology: a Comparison of Two Theoretical Models. *Management Science*, 982-1003.
- Dunlap, E. R., & Jones, E. R. (2002). Environmental Concern: Conceptual and Measurement Issues. 484 -524.
- Engel, J. F., Kollat, R. D., & Miniard, P. W. (1986). *Consumer Behavior* (15th ed.) Dryden Press.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. Pearson College Division.
- Lee, S., Illia, A., & Lawson-Body, A. (2011). Perceived Price Fairness of Dynamic Pricing. *Industrial Management and Data Systems*. 111(4), 531-550.
- Saichao, L. (2017). *A Study on Factors Affecting Customer's Attitude toward Intention to Purchase Green Products in Bangkok, Thailand*. Independent Study (M.B.A.) Graduate School, Bangkok University
- Zimmer, M.R., Stafford, T.F., & Stafford, M.R. (1994). Green issues: Dimensions of environmental concern. *Journal of Business Research*, 30(1), 63-74.

ปัจจัยคุณภาพการให้บริการและการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ และความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi

วันที่รับบทความ: 19 พฤศจิกายน 2566

วันแก้ไขบทความ: 5 มีนาคม 2567

วันตอบรับบทความ: 18 เมษายน 2567

กัลยกร แรงฤทธิ์¹

สุทธาทิพย์ กำธรพิพัฒน์กุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi (2) ศึกษาปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากประชากรไม่ทราบจำนวน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การให้ความมั่นใจต่อลูกค้า ความเข้าใจและรับรู้ความต้องการ ความเป็นรูปธรรมของการบริการ และการรับรู้ความง่าย ส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ความเชื่อถือไว้วางใจและการรับรู้ความเสี่ยงส่งผลเชิงลบต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าสามล้อผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าความพึงพอใจส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้ประกอบการรถไฟฟ้าสามล้อมีควรเสริมสร้างความเชื่อถือไว้วางใจและลดความเสี่ยงต่าง ๆ ในการพัฒนาแอปพลิเคชัน MuvMi เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจและความภักดี

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ; การยอมรับเทคโนโลยี; ความพึงพอใจ; รถสามล้อไฟฟ้า; มูฟมี

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

282 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ : 6424971229@rumail.ru.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษา โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Factors Influencing the Quality of Service and the Acceptance of Technology that Affect User Satisfaction and Loyalty for Electric Three-Wheeler Service Via the MuvMi Application

Received: 19 November 2023

Revised: 5 March 2023

Accepted: 17 April 2024

Kalyakorn Raengrit¹

Sutthathip Kamthornphiphatthanakul²

Abstract

The objectives of this research are to (1) study service quality factors that affect the satisfaction and loyalty of electric three-wheeler users through the MuvMi application (2) study factors of acceptance of the technology. Affecting the satisfaction and loyalty of three-wheeler users through the MuvMi application. It's quantitative research and collected data using a questionnaire with 400 electric three-wheeler service users through the MuvMi application in Bangkok. Statistics used in data analysis including percentages, averages, standard deviations and multiple regression analysis. Research results found that Assurance, Empathy, Tangible, and Perceived Ease of Use positive affect user satisfaction are statistically significant. While Reliability and Perceived Risk negative affect user satisfaction are statistically significant. Otherwise, user satisfaction positive effect to loyalty is statistically significant. Therefore, MuvMi electric three-wheeler operators should strengthen trust and reduce various risks in developing the MuvMi application to provide service users with satisfaction and loyalty.

Keywords: Service Quality; Technology Acceptance; Satisfaction; Electric Three-Wheel; MuvMi

Type of Article: Research Article

¹ Master's Degree Student, Logistics & Supply Chain Management, Ramkhamhaeng University
282 Ramkhamhaeng Road, Hua Mak Subdistrict, Bang Kapi District, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding author Email: 6424971229@ru.ac.th

² Advisor, Logistics and Supply Chain Management, Ramkhamhaeng University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนึ่งในสาเหตุหลักของปัญหาการจราจรติดขัดมาจากการเชื่อมต่อของขนส่งสาธารณะไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องด้วยระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร เช่น รถไฟฟ้า BTS รถไฟฟ้าใต้ดิน MRT แอร์พอร์ตเรลลิงก์ รถโดยสารด่วนพิเศษ BRT รถโดยสารประจำทางปรับอากาศและไม่ปรับอากาศ มีการให้บริการในพื้นที่ที่เป็นถนนสายหลักเท่านั้น (ซีบีอาร์อี, 2565) แต่ยังไม่มีการให้บริการไปถึง ตรอก ซอก ซอย ต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยหลักของประชาชน เช่น บ้านพักอาศัย คอนโดมิเนียม ชุมชน โรงพยาบาล โรงเรียน รวมไปถึงห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ทำให้ประชาชนต้องเดินทางหลากหลายเส้นทางเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องการไป รวมถึงใช้เวลาในการเดินทางนาน ดังนั้น การใช้บริการรถสาธารณะอื่น ๆ จึงเป็นตัวเลือกในการเดินทางของประชาชนอีกทางเลือกหนึ่ง (จิรนนท์ ไหวพริบ, 2564) หากจะกล่าวถึง การเลือกใช้บริการรถโดยสารสาธารณะไม่ประจำทาง ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียกรถผ่านแอปพลิเคชันมากมาย อาทิเช่น Uber, Grab Car, Grab Taxi, Easy Taxi, All Thai Taxi เป็นต้น ซึ่งแอปพลิเคชันข้างต้นเป็นแอปพลิเคชันเรียกใช้บริการรถยนต์เท่านั้น (โชติมา ชูกุล, 2559) แต่ยังมีแอปพลิเคชันเรียกใช้รถสามล้อไฟฟ้าที่ให้บริการในตรอก ซอก ซอย ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมและใช้บริการกันอย่างแพร่หลาย คือ MuvMi

MuvMi เป็นแอปพลิเคชันเรียกรถสามล้อไฟฟ้าในประเทศไทยที่กำลังทำให้รถโดยสาร ‘สามล้อ’ อันเป็นเอกลักษณ์สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากขึ้น ขจัดความยุ่งยากในการต่อราคา ภายใต้การบริหารงานของ Urban Mobility Tech Company Limited ซึ่งได้เสนอบริการรถสามล้อไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ถึง 6 คน ซึ่งมากกว่ารถสามล้อปกติที่สามารถรับได้แค่เพียง 4 คนเท่านั้น ปัจจุบันมีรถสามล้อไฟฟ้าให้บริการมากกว่า 350 คัน ผู้ใช้บริการสามารถเรียกรถได้ที่จุดรับกว่า 1,000 จุด และวางแผนว่าจะขยายรถสามล้อไฟฟ้าเป็น 1,000 คัน ภายในสิ้นปีนี้ (อรุณ เหล่าสีล, 2566) แม้ MuvMi จะมีผู้ให้บริการเป็นจำนวนมาก จากสถิติการดาวน์โหลดการใช้งานที่มากกว่าหนึ่งแสนราย แต่ก็ยังมีผู้ใช้บริการที่ให้คะแนนต่ำและรีวิวในเชิงลบ เช่น ระบบช่วยหารถไม่หลากหลาย จัดคิวรถไม่ดี เวลารอรถไม่แม่นยำ รอรถนาน ซึ่งสะท้อนในเรื่องคุณภาพการให้บริการ รวมถึงรีวิวในด้านการถอนเงิน/การเติมเงินที่มีความยุ่งยาก ซึ่งสะท้อนถึงการยอมรับเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้งานและความภักดีที่จะกลับมาใช้บริการซ้ำ

ดังนั้น การศึกษาคุณภาพการให้บริการและการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi อาจนำมาซึ่งการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าตลอดจนแอปพลิเคชันเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ทำให้เกิดความพึงพอใจจนก่อให้เกิดความภักดีในการใช้บริการเรียกรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi

2. เพื่อศึกษาปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าในปัจจุบัน

รถสามล้อไฟฟ้าเป็นอีกทางเลือกสำคัญในการให้บริการกับประชาชนในยุคที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ภายใต้มาตรการ Physical Distancing เนื่องจากรถสามล้อไฟฟ้าเป็นรถสาธารณะที่มีอากาศถ่ายเท ทำให้ผู้ใช้บริการลดโอกาสเสี่ยงในการรับละอองฝอยจากโรคที่ติดเชื้อมายังทางเดินหายใจต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีเอกลักษณ์ในเรื่องของความคล่องตัวบนท้องถนน การเดินทางลัดเลาะตามตรอก ซอก ซอย ที่ช่วยประหยัดระยะเวลาเดินทาง และช่วยลดมลพิษทางอากาศ ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เหมาะกับการใช้เป็นรถสาธารณะนำร่องท่องเที่ยวในแบบของไทย

แอปพลิเคชัน MuvMi

MuvMi คือ แพลตฟอร์มเรียกรถสามล้อไฟฟ้าเจ้าแรกของประเทศไทย ที่เกิดจากการร่วมก่อตั้งของเพื่อน ๆ 4 คน นำโดยอดีตวิศวกร พัฒนา ตั้งศิริไพศาล กรรมการผู้บริหารและผู้ก่อตั้ง Urban Mobility Tech Company Limited และวิศวกร 2 ท่าน และสถาปนิกอีก 1 ท่าน ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบัน มีผู้ใช้บริการมากกว่า 4 ล้านคน สามารถขยายเส้นทางบริการได้ถึง 12 พื้นที่ ได้แก่ จุฬา-สามย่าน อารีย์-ประดิพัทธ์ รัตนโกสินทร์ สุขุมวิท อ่อนนุช พหลโยธิน-เกษตร บางซื่อ อนุสาวรีย์ชัย สีลม-สาทร ชิดลม-ลุมพินี และรัชดา-พระราม 9 โดยเตรียมขยายไปยังพื้นที่อื่น ๆ ครอบคลุมทั้งกรุงเทพมหานคร อนาคตเตรียมขยายการบริการไปยังพื้นที่หัวเมืองหลัก เช่น เชียงใหม่ และภูเก็ต ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจากับผู้ที่สนใจ ส่วนสถานีอัดประจุไฟฟ้า หรือ จุดชาร์จรถไฟฟ้า ได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท บริษัท บ้านปู เน็กซ์ จำกัด ในจุดจอดทั่วกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันรถสามล้อ MuvMi มีคนขับเป็นพนักงานประจำและชั่วคราวรวมทั้งสิ้น 350 คน ตั้งเป้าหมายปี พ.ศ. 2566 เพิ่มเป็น 1,000 คน คุณพิพัฒน์ ตั้งศิริไพศาล ผู้ร่วมก่อตั้ง MuvMi กล่าวว่า แม้ว่าในปัจจุบัน MuvMi จะเป็นสตาร์ทอัพผู้นำแพลตฟอร์มเรียกรถสามล้อไฟฟ้า แต่ก็ยังไม่ถึงจุดที่ทำกำไรได้ เนื่องจากในช่วงแรกเน้นการสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ไม่ต่างจากสตาร์ทอัพในกลุ่มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) จึงต้องใช้งบลงทุนค่อนข้างสูง ซึ่งที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนทั้งจากทางหน่วยงานภาครัฐและเอกชน แต่ในปี พ.ศ. 2567 บริษัทตั้งเป้าว่าจะเริ่มทำกำไรได้

คุณภาพการให้บริการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi โดยมีการวัดองค์ประกอบของคุณภาพการให้บริการ ตามแนวคิดและทฤษฎีด้านมิติของคุณภาพการให้บริการของ Parasuraman et al. (1988) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่

1. ความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibility) วัดได้จากลักษณะทางกายภาพของการให้บริการ รถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่สามารถจับต้องได้ เช่น แอปพลิเคชันมีรายละเอียดที่ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วน มีความสะดวกในการใช้งาน สภาพของรถสามล้อไฟฟ้าที่พร้อมใช้งาน มีความสะอาด พนักงาน ขับรถให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

2. ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) วัดได้จากความสามารถในการให้บริการของผู้ให้บริการ รถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่ตรงกับสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้ใช้บริการ เช่น แอปพลิเคชันแสดงราคา พิกัด ตำแหน่งได้ถูกต้อง แม่นยำ สามารถใช้งานได้อย่างสิ้นเปลือง รวมไปถึงพนักงาน ขับรถด้วยความระมัดระวัง ส่งถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย

3. การตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) วัดได้ความพร้อมในการให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่าน แอปพลิเคชัน MuvMi ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ทันที หรือ ตลอดเวลา เช่น ผู้ใช้บริการสามารถติดต่อเพื่อขอความช่วยเหลือ แสดงความคิดเห็น ขอคำแนะนำ และยังมีช่องทางติดต่อ ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถโต้ตอบได้อย่างรวดเร็ว ผู้ให้บริการมีความเต็มใจในการให้บริการทุกครั้ง รวมไปถึง รถสามล้อไฟฟ้ามีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ

4. การให้ความมั่นใจต่อลูกค้า (Assurance) วัดได้จากความรู้ ความชำนาญ และความสามารถของ ผู้ให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่แสดงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเป็นหลัก ซึ่งมี ระบบการรักษาความปลอดภัยที่ติดตั้งภายในรถตามที่กฎหมายกำหนด และพนักงานขับรถตามกฎหมายจราจร รวมไปถึงผู้ให้บริการแก้ปัญหาในทันทีเมื่อแอปพลิเคชันเกิดขัดข้อง

5. ความเข้าใจและรับรู้ความต้องการในผู้ใช้บริการ (Empathy) วัดได้จากความสามารถในการดูแล เอาใจใส่ของผู้ให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่ตอบสนองเป็นอย่างดีต่อการสื่อสารซึ่ง มุ่งเน้นถึงผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการโดยมีการแก้ไขและพัฒนาการใช้แอปพลิเคชันเพิ่มพื้นที่ในการให้บริการ MuvMi อย่างต่อเนื่องและทำให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ถึงความตั้งใจ ความใส่ใจ ให้ความสนใจในการให้บริการกับ ผู้ใช้บริการทุกเพศทุกวัย

ดังนั้น คุณภาพการให้บริการ (Service Quality) หมายถึง ความสามารถของธุรกิจในการให้บริการ รถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่สามารถตอบสนองความต้องการผู้ใช้บริการอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibility) (2) ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) (3) การตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) (4) การให้ความมั่นใจต่อลูกค้า (Assurance) และ (5) ความเข้าใจและรับรู้ความต้องการในผู้รับบริการ (Empathy)

การยอมรับเทคโนโลยี

Davis, Bagozzi, and Warshaw (1989) เป็นผู้นำแนวคิดพื้นฐานของแบบจำลองการยอมรับ เทคโนโลยีมาผนวกกับทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล แล้วสร้างเป็นแบบจำลองเพื่อใช้อธิบายพฤติกรรมของ ผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการประเมินระดับของการรับรู้ของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนประกอบในแบบจำลองตามแนวคิดของ TAM เริ่มจากการพิจารณาถึงตัวแปรภายนอกต่าง ๆ ที่ส่งผล

ต่อพฤติกรรมการรับรู้ของผู้ใช้ใน 2 ลักษณะ คือ (1) การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) แสดงถึงระดับที่ผู้ใช้สามารถรับรู้ได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน (2) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้ (Perceived Ease of Use) แสดงถึง ระดับที่ผู้ใช้เชื่อว่าไม่ต้องอาศัยความพยายามในการใช้งานระบบ โดยหากผู้ใช้ไม่ต้องใช้ความพยายามมากในการใช้งาน ผู้ใช้จะรับรู้ถึงการใช้งานเทคโนโลยี

ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi โดยมีการวัดองค์ประกอบของการยอมรับเทคโนโลยีตามแนวคิด TAM และ TRA ผสมผสานเข้าด้วยกันสำหรับการอธิบายการเชื่อมโยงกันระหว่างตัวแปร ได้แก่

1. การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) วัดได้จากการรับรู้ของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าว่าการใช้แอปพลิเคชัน MuvMi ถือเป็นเทคโนโลยีที่มีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการที่จะได้รับทำให้ผู้ใช้บริการวางแผนการเดินทางได้ง่ายขึ้น ทั้งยังช่วยลดเวลา ลดค่าใช้จ่าย ช่วยลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน โดยเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจในการใช้งานแอปพลิเคชัน

2. การรับรู้ความง่าย (Perceived Ease of Use) วัดได้จากความคาดหวังของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชัน MuvMi โดยผู้ใช้บริการเชื่อว่าไม่ต้องอาศัยความพยายามในการใช้งานมีขั้นตอนในการใช้งานที่ง่ายสามารถใช้งานได้ด้วยตนเอง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย แม้จะมีการปรับปรุงแอปพลิเคชันก็สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

3. การรับรู้ความเสี่ยง (Perceived Risk) วัดได้จากกระบวนการหรือการกระทำที่ผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ใช้ในการรับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหรือมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการหรือสิ่งรอบข้าง การรับรู้ความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินและจัดการกับสถานการณ์ที่อาจเกิดปัญหาหรืออันตรายได้ เช่น ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ ความเสี่ยงจากระบบ GPS ไม่เสถียร ความเสี่ยงจากปัญหาการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ความเสี่ยงจากประสิทธิภาพการทำงานของระบบปรับปรุงระบบ การชำระค่าบริการผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น

การยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance) หมายถึง การทำความเข้าใจในเทคโนโลยีสำหรับผู้ให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi จนเกิดความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อ ความภักดีในการใช้แอปพลิเคชันจนนำเทคโนโลยีนั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเต็มประสิทธิภาพประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) (2) การรับรู้ความง่าย (Perceived Ease of Use) และ (3) การรับรู้ถึงความเสี่ยง (Perceived Risk)

ความพึงพอใจ

Kotler and Armstrong (2002) ได้ให้แนวคิดและทฤษฎีของความพึงพอใจว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ หรือแรงขับเคลื่อน เป็นความต้องการที่ได้รับจากการกดดันจนมากพอที่จะสร้างแรงจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมบางอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันไปโดยความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยาที่เกิดขึ้นจากการความเครียด เช่น การหิวถือว่าเป็นความต้องการทางจิตวิทยา เกิดจากความต้องการการยอมรับ การยกย่อง หรือการเป็นเจ้าของ ความต้องการส่วน

ใหญ่อาจมีไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นจนเกิดความเครียด โดยทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดมี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของ Abraham Maslow และทฤษฎีของ Sigmund Freud นอกจากนี้ Shelly (1975) ยังได้เสนอว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของมนุษย์ซึ่งมีสองแบบ ได้แก่ ด้านบวกและด้านลบ เมื่อเกิดความรู้สึกที่มีความสุขจะเป็นความรู้สึกทางบวกแต่หากเกิดความรู้สึกทางตรงกันข้ามที่แตกต่างจะส่งผลเป็นความรู้สึกด้านลบ ซึ่งหากเกิดความสุขเป็นความรู้สึกที่มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi จากทฤษฎีของ Kotler and Armstrong (2002) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งสามารถวัดได้จากการแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ตอบสนองต่อแอปพลิเคชัน MuvMi

ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติด้านบวกของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi อันเป็นผลมาจากการประเมินความรู้สึกโดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับกับความคาดหวัง เช่น ความรู้สึกดี เพลิดเพลิน ชื่นชอบ สะดวก รวดเร็วปลอดภัย และประทับใจทุกครั้งที่ได้ใช้งาน

ความภักดี

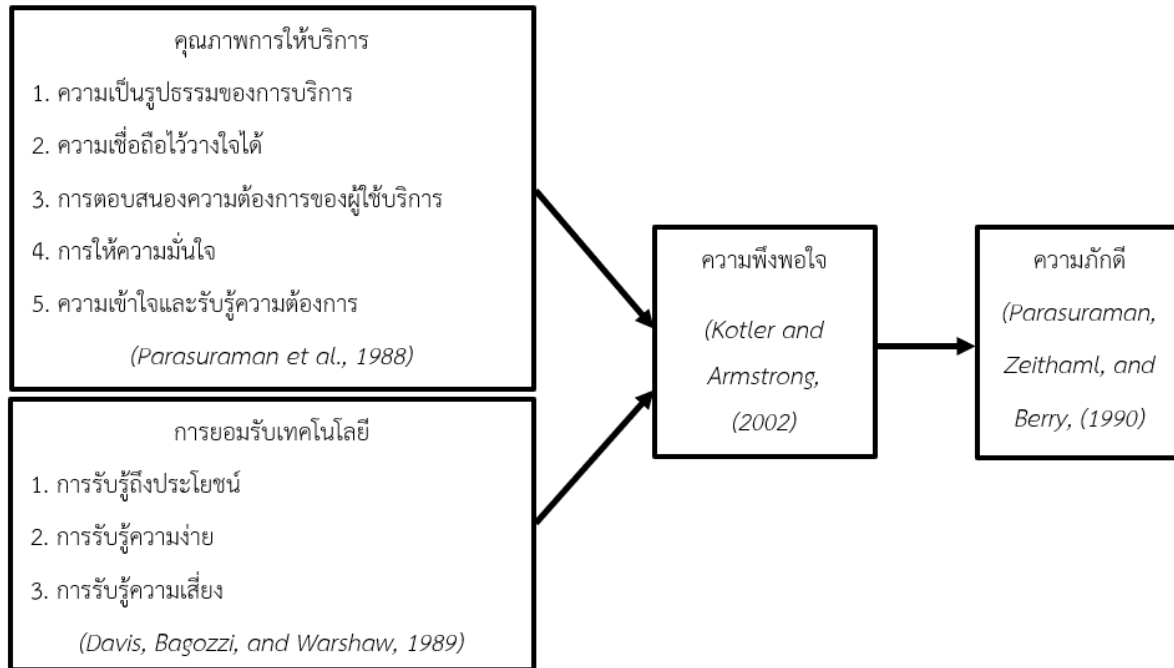
Parasuraman, Zeithaml, and Berry (1990) กล่าวว่า ความภักดีเป็นพฤติกรรมที่ประกอบด้วย 4 มิติ ดังนี้ (1) ความตั้งใจซื้อ (Purchase Intention) คือ การที่ลูกค้าเลือกซื้อสินค้า/บริการนั้น ๆ เป็นตัวเลือกแรก ซึ่งสามารถสะท้อนถึงพฤติกรรมการซื้อของผู้ใช้บริการได้ (2) พฤติกรรมการบอกต่อ (Word of Mouth Communication) คือการที่ผู้ใช้บริการพูดถึงแต่ข้อดีของสินค้าและบริการ พร้อมทั้งแนะนำและบอกต่อกระตุ้นให้ผู้อื่นสนใจในสินค้าและบริการนั้น (3) ความอ่อนไหวต่อปัจจัยด้านราคา (Price Sensitivity) คือการที่ผู้ใช้บริการไม่มีความอ่อนไหวแม้ผู้ใช้บริการจะมีการปรับราคา หรือการที่ผู้ใช้บริการเต็มใจซื้อสินค้าและบริการแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงราคา หากสินค้าและบริการนั้นสามารถตอบสนองความพึงพอใจได้ (4) พฤติกรรมการร้องเรียน (Complaining Behavior) คือ พฤติกรรมของผู้ใช้ทั้งสินค้าและบริการเมื่อได้เจอกับปัญหาในการใช้สินค้าและบริการนั้น ๆ ซึ่งอาจร้องเรียนกับผู้ใช้บริการโดยตรง หรือบอกต่อคนอื่น หรือส่งเรื่องไปยังสื่อมวลชน ซึ่งส่วนนี้จะเป็นการวัดการตอบสนองต่อปัญหาของผู้ใช้บริการ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi จากทฤษฎีของ Parasuraman, Zeithaml, and Berry (1990) และได้พัฒนาเครื่องมือเกี่ยวกับความภักดีของผู้ใช้บริการ โดยสามารถวัดได้จากทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อการได้ใช้บริการแอปพลิเคชัน MuvMi ในด้านต่าง ๆ ในรูปแบบของพฤติกรรมความชื่นชอบ ความประทับใจ และตอบสนองด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การบอกต่อ หรือการนึกถึงเป็นอันดับแรกเมื่อมีการใช้บริการขนส่งสาธารณะ เป็นต้น

ความภักดี หมายถึง พฤติกรรมของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่แสดงถึงการบอกต่อ การแบ่งปันประสบการณ์ดี ๆ ให้ผู้อื่นรับรู้ การเลือกใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ และการกลับมาใช้บริการซ้ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้พัฒนกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐาน	แหล่งที่มา
H1 คุณภาพการให้บริการ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	กวิสรา ภักดินอก (2564); ฉวีวรรณ ชัยโสสถิ (2557); ชุตติกาญจน์ ศิริวิมลวรรณ, อัมพล
H2 คุณภาพการให้บริการ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	ชูสนุก และวทัญญู รัชมิต (2562); ณัฐจริยา เจริญศรีสุข (2563); ปุณยวีร์ วีระพงษ์ (2565); วิไลวรรณ พกนนท์ (2558); สมชาย
H3 คุณภาพการให้บริการ ด้านการตอบสนองลูกค้ามีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	เล็กเจริญและชุตติธารัฐ อุตะมะสิริเสนี (2565); Kamthornphiphatthanakul, Somthong, and Kerdngern (2018); Kerdngern, et al. (2021)
H4 คุณภาพการให้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจต่อลูกค้ามีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	
H5 คุณภาพการให้บริการ ด้านความเข้าใจและรับรู้ความต้องการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	

สมมติฐาน	แหล่งที่มา
H6 การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	บัณฑิต ขวนขุนทด, สมบูรณ์ ศรีอนุรักษวงศ์ และ ประภัสสร วิเศษประภา (2562); ปัทมทัต จอมจักร (2565); ปวิณดา ลีรัตนแสงโชค (2564); อัครเดช ปิ่นสุข (2557)
H7 การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ความง่ายมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	
H8 การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	
H9 ความพึงพอใจมีอิทธิพลต่อความภักดี	จิราภา ไกรสิริเดช (2561); ชนิภา ลักษณะศิริวัตร (2561); ณิชารีย์ วงศ์ศุภลักษณ์ (2565); ปุณยวีร์ วีระพงษ์ (2565); พิมพ์พีจี กุหลาบ (2563); สมชาย เล็กเจริญ และชุตติธารัฐ อุตมะสิริเสนี (2565)

ระเบียบวิธีการวิจัย

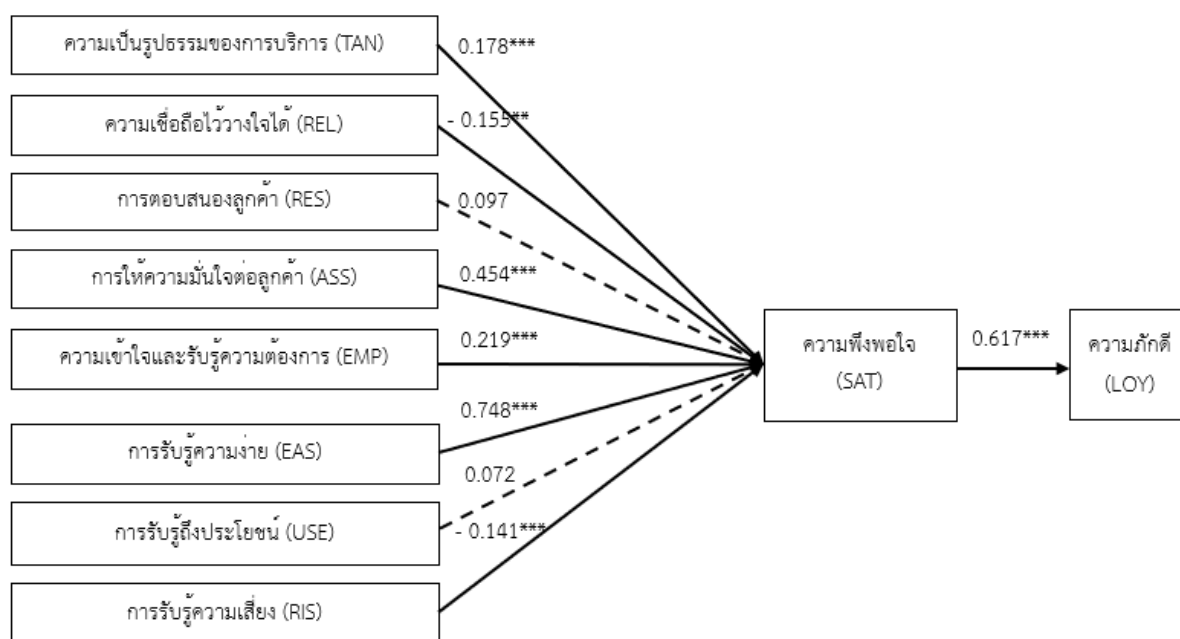
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากประชากรที่ไม่ทราบจำนวน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยความสะดวก (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560) และแจกแบบสอบถามผ่านทางช่องทางออนไลน์ ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีการกำหนดคำถามคัดกรองและทำการเก็บแบบสอบถามจนครบตามจำนวนที่กำหนด โดยแบ่งรายละเอียดในแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามในส่วนของการปัจจัยคุณภาพการให้บริการ ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน ได้แก่ (1) ความเป็นรูปธรรมของการบริการ (2) ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (3) การตอบสนองลูกค้า (4) การให้ความมั่นใจต่อลูกค้า และ (5) ความเข้าใจและรับรู้ความต้องการ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามในส่วนของการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ (1) การรับรู้ถึงประโยชน์ (2) การรับรู้ความง่าย และ (3) การรับรู้ความเสี่ยง ส่วนที่ 4 เป็นคำถามในส่วนของการปัจจัยความพึงพอใจ ส่วนที่ 5 เป็นคำถามในส่วนของการปัจจัยความภักดีของผู้ใช้บริการแอปพลิเคชัน MuvMi รวมข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 61 ข้อ

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ผล IOC = 0.67 – 1.00) แล้วจึงนำแบบสอบถามมาทำการทดสอบข้อมูลทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่าตัวแปรทุกตัวมีค่า $\alpha = 0.722 - 0.833$ และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ > 0.30 แสดงว่าคำถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง (Hair et al., 2010) จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปของค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงปกติของข้อมูล (Normality) และภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการหาผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-39 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ใช้บริการตามช่วงเวลาที่ใช้มากที่สุดในช่วงเย็นถึงค่ำ (16.01-21.30 น.) ความถี่ในการใช้บริการบ่อยที่สุด 1-3 ครั้งต่อเดือน วัตถุประสงค์หลักในการใช้บริการเพื่อเดินทางกลับไปยังที่พัก และเรียกใช้บริการพื้นที่บ่อยที่สุด คือ พื้นที่จุฬา-สามย่าน

หมายเหตุ: *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($1.96 \leq t\text{-value} < 2.576$), **นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($2.576 \leq t\text{-value} < 3.290$), ***นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($t\text{-value} \geq 3.290$)

ภาพ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

จากภาพ 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านการให้ความมั่นใจต่อลูกค้ามีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.454 ด้านความเข้าใจและรับรู้ความต้องการมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.219 และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.178 ตามลำดับ ส่วนด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้มีค่า

สัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ (- 0.155) ส่งผลเชิงลบต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความแปรปรวนร่วม (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.544 ในขณะที่ความพึงพอใจส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีของผู้ใช้บริการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.617 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าความแปรปรวนร่วม (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.381

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านการรับรู้ความง่ายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.748 และด้านการรับรู้ความเสี่ยงมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ (- 0.141) ตามลำดับ โดยมีค่าความแปรปรวนร่วม (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.473

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามแนวทางของสมมติฐานงานวิจัยได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการให้บริการ ด้านความเป็นรูปธรรมของทางการบริการ ส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับพัชรหทัย จารุทวี-ผลบุญกุล และคณะ (2563) ที่ว่า รถที่ให้บริการมีสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน ห้องโดยสารมีความสะอาด เช่นเดียวกับการให้บริการของรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่มีสภาพรถสามล้อไฟฟ้าที่พร้อมใช้งาน รถมีความสะอาด พนักงานขับรถให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับการปฏิบัติงานส่งผลให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการ

สมมติฐานที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการให้บริการ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับพัชรหทัย จารุทวีผลบุญกุล และคณะ (2563) ที่ว่า แอปพลิเคชันแสดงราคา พิกัด ตำแหน่ง ได้ถูกต้อง แม่นยำ ส่งถึงจุดหมายปลายทาง ส่งผลให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการ

สมมติฐานที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการให้บริการ ด้านการตอบสนองลูกค้า ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งขัดแย้งกับสุวิภา รักษ์วงศ์ตระกูล (2560) ที่ว่า ปัจจัยด้านความรวดเร็ว และรถโดยสารเพียงพอต่อการให้บริการมีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการ

สมมติฐานที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการให้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจต่อลูกค้ามีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งสอดคล้องกับบุศรินทร์ เหลืองภักทรวงศ์ (2565) ที่ว่า พนักงานขับรถมีความรู้ ความชำนาญ ขับรถตามกฎหมายจราจร ส่งผลให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการ

สมมติฐานที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการให้บริการ ด้านความเข้าใจ และรับรู้ความต้องการ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งสอดคล้องกับพัชรหทัย จารุทวีผลบุญกุล และคณะ (2563) ที่ว่า ความตั้งใจ ความใส่ใจ ให้ความสนใจในการให้บริการกับผู้ให้บริการทุกเพศทุกวัย ส่งผลให้ผู้ให้บริการเกิดความพึงพอใจในการให้บริการ

สมมติฐานที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งขัดแย้งกับชุตินันท์ เชี่ยวพานิชย์ (2563) ที่ว่า แอปพลิเคชันมีความจำเป็นต่อการใช้งาน ช่วยลดเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปให้เร็วยิ่งขึ้น และยังสามารถใช้แอปพลิเคชันได้ทุกที่ทุกเวลากับโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกรุ่น ทำให้ผู้ให้บริการได้รับความสะดวก ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

สมมติฐานที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ความง่ายมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งสอดคล้องกับณิชากรีย์ วงศ์ศุภลักษณ์ (2565) ที่ว่า แอปพลิเคชันมีขั้นตอนในการใช้งานที่ง่ายสามารถใช้งานได้ด้วยตนเอง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับทุกเพศ ทุกวัย ส่งผลให้ผู้ให้บริการเกิดความพึงพอใจในการให้บริการ

สมมติฐานที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งสอดคล้องกับภิญญา กลิ่นทองคำ (2561) ที่ว่า การที่ผู้ให้บริการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหรือมีผลกระทบต่อผู้ให้บริการหรือสิ่งรอบข้าง เช่น ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ ความเสี่ยงจากระบบ GPS ไม่เสถียร ความเสี่ยงจากปัญหาการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและการชำระค่าบริการผ่านระบบออนไลน์ ส่งผลให้ผู้ให้บริการเกิดความพึงพอใจในการให้บริการ

สมมติฐานที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งสอดคล้องกับพิเชษฐ ชัยประไพพงษ์ (2560) ที่ว่า ทศนคติด้านบวกของผู้ใช้บริการเป็นผลมาจากการประเมินความรู้สึกโดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับกับความคาดหวัง เช่น ความรู้สึกดี เพลิดเพลิน ชื่นชอบ สะดวก รวดเร็วปลอดภัย และประทับใจทุกครั้งที่ได้ใช้งาน ส่งผลต่อความภักดีซึ่งจะทำให้เกิดการบอกต่อการเลือกใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ และการกลับมาใช้บริการซ้ำผู้ให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้ให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ควรมุ่งเน้นการให้บริการที่อยู่ในระดับที่ดี เช่นนี้ต่อไป และหากผู้ให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi เล็งเห็นว่าคุณภาพในบางด้าน

สามารถพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพมากขึ้น เช่น ด้านการตอบสนองลูกค้า ควรเพิ่มความพร้อมในการให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ทันที หรือ ตลอดเวลา มีช่องทางติดต่อที่หลากหลายและสามารถโต้ตอบได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงเพิ่มจำนวนรถสามล้อไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการจะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การยอมรับเทคโนโลยี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ด้านการรับรู้ความง่าย ด้านการรับรู้ความเสี่ยง จากผลการวิจัยผู้ใช้บริการควรมุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ลดเวลาในการรอคอยในการใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงที่จะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวคิด หรือทฤษฎีอื่นมาทำการศึกษาเพิ่มเติม เช่น ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) และทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่าน แอปพลิเคชัน MuvMi เป็นต้น
2. ควรนำปัจจัยด้านอื่นๆ มาวิเคราะห์ร่วมด้วย เช่น กลุ่มผู้ใช้บริการชาวต่างชาติ ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยได้เห็นมุมมองการให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ที่แตกต่างออกไปจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ใช้บริการเป็นชาวไทย และจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงแอปพลิเคชัน MuvMi ให้ดียิ่งขึ้น
3. ควรมีการเก็บข้อมูลงานวิจัยในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ปัจจัยคุณภาพการให้บริการและการยอมรับเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการให้บริการรถสามล้อไฟฟ้าผ่านแอปพลิเคชัน MuvMi ให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กวิสรา ภักตินอก. (2564). *คุณภาพข้อมูล คุณภาพพระบบ คุณภาพบริการ ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความตั้งใจเชิงพฤติกรรมของผู้ใช้แอปพลิเคชันเป่าดังในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.*
- กัณฐิกา แซ่เรือ. (2563). *การยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้แอปพลิเคชันเรียกรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์รับจ้างของผู้ใช้บริการในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- จิราภา ไกรสิริเดช. (2561). *ศึกษาอิทธิพลของคุณภาพบริการโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้บริโภคในช่องทาง Omni-Channel Retailing ประเภท buy online pickup in store (BOPS) ในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*

- จิรนนท์ ไหวพริบ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้บริการ MUVMI ในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทร์เพ็ญ กรวิทยาคุณ. (2559). ภาพลักษณ์องค์กร และคุณภาพการให้บริการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าธนาคารธนชาต จำกัด(มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉวีวรรณ ชัยโสทธิ. (2557). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพการบริการของ Lazada เว็บไซต์ช้อปปิ้งออนไลน์. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชนิกา ลักขณาศิริวัตร. (2560). อิทธิพลของคุณค่าที่รับรู้ด้านราคา และคุณภาพระบบ ต่อการใช้งาน ความพึงพอใจ การกลับมาซื้อซ้ำ และการบอกต่อของลูกค้าที่จองที่พักผ่านผู้ให้บริการเว็บไซต์ในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชุดิภาญจน์ ศรีวิมลวรรณ, อัมพล ชูสนุก และวทันย รัศมิพัต. (2562). อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการ ความปลอดภัย และความง่ายในการใช้งานต่อการใช้งานระบบ ความพึงพอใจ ความตั้งใจใช้บริการอย่างต่อเนื่อง และการบอกต่อของลูกค้าแอปพลิเคชัน MyMo ของธนาคารออมสิน. *Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 12(5), 1427-1444.
- ชุดินันท์ เชี่ยวพานิชย์. (2563). การยอมรับเทคโนโลยีและพฤติกรรมที่มีต่อการตัดสินใจใช้บริการ Application Grab ของเจนเนอร์ชั่น C ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชติมา ชุกุล. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันเรียกรถยนต์โดยสารของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชีปีอาร์อี. (2565). ระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร. <https://property.cbre.co.th/th/useful-information/residential/bangkok-apartment-rental-transport>
- ณัฐจริยา เจริญศรีสุข. (2563). การพัฒนาคุณภาพการให้บริการและเทคโนโลยีของศูนย์การค้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณิชาธิ์ วงศ์ศุภลักษณ์. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและความภักดีต่อตราสินค้าของผู้ใช้บริการแอปพลิเคชันShopee Food ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 17). ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสส์แอนดส์.
- พัชรหทัย จารุทวีผลบุญ, ปิยากร พรพิริวิชญ์, เปมิกา พันธุ์สุมา, และพิจักษณ์ วราเสนีย์วุฒิ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการใช้บริการแอปพลิเคชันของฟู้ดแพนด้าในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(2). 29-42.

พิมพ์พิ จุฬาลง. (2563). การศึกษาความภักดีอิเล็กทรอนิกส์ในช่องทางตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคเจนเนอเรชันวาย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิเชษฐ ชัยประไพพงษ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและความจงรักภักดีต่อการใช้บริการรถยนต์เคลื่อนที่ให้บริการทางทะเลเป็นราษฎร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บัณฑิต ขวนขุนทด, สมบูรณ์ ศรีอนุรักษวงศ์ และประภัสสร วิเศษประภา. (2562). การยอมรับเทคโนโลยีและคุณภาพการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันเวียบัส (ViaBus) ของประชาชนในเขตจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บุศรินทร์ เหลืองภักทรวงศ์. (2565). การศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการบริการที่มีต่อความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์บริการทางรถยนต์. สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปิ่นนัต จอมจักร. (2565). อิทธิพลของการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี ความพึงพอใจ และความผูกพันที่มีต่อความตั้งใจซื้ออย่างต่อเนื่องผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์เพื่อการซื้อสินค้า. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา. 15(1), 111-129.

ปวีณา ลีรัตนแสงโชค. (2564). การยอมรับการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความจงรักภักดีในตราสินค้าของผู้ใช้บริการเฟดเอ็กซ์ผ่านช่องทางออนไลน์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญยวีร์ วีระพงษ์. (2565). คุณภาพการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันกรณีศึกษา : Grab Food. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภิญญา กลิ่นทองคำ. (2561). การยอมรับเทคโนโลยีและการรับรู้ความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชำระสินค้าและบริการด้วยระบบ QR Payment ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัฐฉัตร ธนงษ์ และ วิไลลักษณ์ รักบำรุง. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับต้นแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการรถโดยสารสาธารณะบริษัท กาญจนบุรี เอ็กซ์เพรส จำกัด. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 5, 72.

วิไลวรรณ พกนันท. (2558). การรับรู้คุณภาพการบริการและความพึงพอใจในการใช้บริการ เอไอเอส พรีเมียม แอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการเครือข่ายเอไอเอสในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมชาย เล็กเจริญ และชุดิธารัฐ อุดมะสิริเสนี. (2565). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความภักดีในการซื้ออาหารบนแอปพลิเคชันโรบินฮู้ดของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารสหวิทยาการ

- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 5(3), 993-1008.
- สุวิภา รักษ์วงศ์ตระกูล. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการเรียกรถโดยสาร Taxi ผ่านโมบายแอปพลิเคชัน Grab ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรุณ เหล่าลิล. (2566). MuvMi แอปเรียกรถตุ๊กตุ๊ก ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวหมดปัญหาเรื่อง ‘ต่อรองราคา’ อันยุ่งยาก. <https://thestandard.co/muvmi-application-tuk-tuk/>
- อัศรเดช ปิ่นสุข. (2557). การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ (E-satisfaction) ในการจองตั๋วภาพยนตร์ออนไลน์ผ่านระบบแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Chu, A. Z. C., & Chu, R. J. C. (2011). The Intranet's Role in Newcomer Socialization in the Hotel Industry in Taiwan-technology Acceptance Model Analysis. *The International Journal of Human Resource Management*. 22(05), 1163-1179.
- Davis, F., Bagozzi, R., & Warshaw, P. (1989). User Acceptance of Computer Technology: a Comparison of Two Theoretical Models. *Management Science*, 982-1003.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. Pearson College Division.
- Kamthornphiphatthanakul, S., Somthong, N., and Kerdngern, N. (2018). Factors on Service Quality affecting Customers' Satisfaction on Repetition Buying and Word of Mouth Telling of LINE MAN Service Users. *Journal of Logistics and Supply Chain College*, 4(2), 80-93.
- Kerdngern, N., Rungrueangkan, P., Kamthornphiphatthanakul, S., & Somthong, N. (2021). The Effect of Service Quality on Delivery Satisfaction in Online Shopping: A case study of Ramkhamhaeng University Lecturers, Bangkok, Thailand. *International Journal of Business Management and Economic Review (IJBMER)*, 4(1), 1-9.
- Kotler, E. L., & Armstrong, H. L. (2002). *Marketing and introduction* (6th ed.). Pearson.
- Parasuraman, A., Zeithmal, V. A., & Berry, L. L. (1990). Five imperatives for improving service quality. *MIT Sloan Management Review*, 31(4), 29.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). Servqual. *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.
- Shelly, M. W. (1975). *Responding to Social Change*. Dowden Hutchison and Ross.

อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของหลัก 5 ป ที่มีต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล 4

วันที่รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2567
วันแก้ไขบทความ: 9 มีนาคม 2567
วันตอบรับบทความ: 20 เมษายน 2567

พิชศาล พันธุ์วัฒนา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของตัวแปรการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน ประสิทธิภาพ และหลักการปฏิบัติงาน 2) ศึกษาอิทธิพลของการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน และประสิทธิภาพที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากตำรวจนครบาล 4 จำนวน 160 คน ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเส้นทางความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการประสานงานตำรวจ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดกับการมีการจัดงานราบรีนปราศจากการขัดแย้ง ด้านความโปร่งใสเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นธรรมเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ ด้านการป้องกันเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีข้อมูลนาฬิกาอาชญากรรมเป็นปัจจุบัน ด้านประสิทธิภาพเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังที่ชัดเจน โดยตำรวจนครบาล 4 เกือบครึ่งของกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าการปฏิบัติงานของตนอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การป้องกันมีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 ส่วนความโปร่งใสมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 มากที่สุด

คำสำคัญ: อิทธิพล; หลัก 5 ป.; ตำรวจนครบาล 4

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ด.อ. คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

90 ตำบลสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: Pitsarn_ph@rpca.ac.th

Direct, Indirect, and Total Influences of 5 Principles for Affecting the Performance of Police Officer in Metropolitan Police 4

Pitsarn Phanwattana¹

Received: 23 February 2024

Revised: 30 March 2024

Accepted: 20 April 2024

Abstract

The purposes of this research were to study 1) generality of the following variables; coordination, transparency, fairness, prevention, efficiency and performance. 2) The influence of coordination, transparency, fairness, prevention, efficiency influencing the performance of police officers in Metropolitan Police 4. This study was conducted by applying quantitative research methodologies. Questionnaire was used to collect data from 160 metropolitan police 4 officers. The data was analyzed using descriptive statistics and path analysis. The results indicated to answer research objective that 1) In term of coordination, most of police officers agreed that the works should be organized smoothly and without any conflicts. In terms of transparency, the highest level of agreement was with disclosing of operational information. In terms of fairness, they agreed at the highest level with having a system of check and balance on the exercise of authority. In terms of prevention. most strongly agreed with having an up-to-date crime watch information. In terms of efficiency, the highest level of agreement was with having a clear human resource planning. Almost half of metropolitan polices viewed that they work performance was at a middle level. 2) Prevention had the most direct influences to the performance of Metropolitan Police 4, and transparency had both indirect and total influences to the performance of Metropolitan Police 4.

Keywords: Influence; 5 Principles; Metropolitan Police 4

Type of Article: Research Article

¹Assistant Professor Pol.Col. ; Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

90 Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, Thailand, 73110

Corresponding author Email: Pitsarn_ph@rpca.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานีตำรวจหรือที่ประชาชนเรียกกันติดปากว่าโรงพัก เป็นหน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่ให้บริการใกล้ชิดกับประชาชน แบ่งสถานีตำรวจออกเป็นสถานีตำรวจนครบาลกับสถานีตำรวจภูธร ในส่วนสถานีตำรวจนครบาลมี 88 สถานี ประจำอยู่กรุงเทพมหานครโดยมีกองบัญชาการตำรวจนครบาลกำกับดูแล (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 เป็นหนึ่งในหน่วยงานระดับกองบังคับการที่ขึ้นตรงกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่ 99 เสรีไทย 73 แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร มีเขตรับผิดชอบทั้งหมด 8 สถานี โดย 8 สถานีประกอบด้วย 1. สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก 2. สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว 3. สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง 4. สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย 5. สถานีตำรวจนครบาลบึงกุ่ม 6. สถานีตำรวจนครบาลบางชัน 7. สถานีตำรวจนครบาลประเวศ 8. สถานีตำรวจนครบาลอุดมสุข กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 183.985 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรที่อยู่รวมล้านคนไม่นับรวมประชากรแฝงที่พักอาศัยตามหอพัก อพาร์ทเมนต์และห้องเช่าอีกมาก ตามข้อมูลพบว่าเขตประเวศมีจำนวนประชากรมากที่สุด (181,821 คน) รองลงมาได้เรียง 2 ลำดับ เขตบางกะปิ (144,732 คน) และเขตบึงกุ่มตามลำดับ (140,817 คน) ภาพรวมเฉลี่ยของจำนวนประชากรที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 อยู่ระหว่าง 96,092-181,821 คน ส่วนเรื่องของชุมชนพบว่า กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 มีชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบมากถึง 279 ชุมชน มีพื้นที่ในภาพรวมเป็นชุมชนประเภทเมือง หมู่บ้านจัดสรร และแออัด โดยเขตสวนหลวงที่อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองหรือเขตอำนาจความรับผิดชอบระหว่างสถานีตำรวจนครบาลอุดมสุขและสถานีตำรวจนครบาลประเวศมีชุมชนมากที่สุด (45 ชุมชน) รองลงมาได้แก่ พื้นที่ประเวศ (44 ชุมชน) และคันนายาวตามลำดับ (42 ชุมชน) (สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร, 2563)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดแผนปฏิบัติการตำรวจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การอำนวยความสะดวกทางอาญา มีเป้าหมายยุทธศาสตร์คือ สังคมมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้รับการบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาคและเป็นธรรม ใช้ตัวชี้วัดเป้าหมายยุทธศาสตร์ 1. ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนไม่เกินร้อยละ 40 2. ความคุ้มค่าอาญาในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้จำนวนคดีลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลังไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และ 3. ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) การที่แต่ละหน่วยงานจักปฏิบัติได้ตรงตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดจำต้องมีแนวทางหรือหลักการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด จึงทบทวนวรรณกรรมครอบคลุมบริบทการบริหารงานตำรวจ และคัดเลือกหลักการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน ประสิทธิภาพ หรือในที่นี้เรียกหลัก 5 ป. ใช้เป็นตัวแปรศึกษาการปฏิบัติงานของตำรวจเนื่องเพราะตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับหลักการบริหารงานตำรวจรวมถึงการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญาด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ-

ภาพในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของตัวแปรการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน ประสิทธิภาพ และหลักการปฏิบัติงาน
2. ศึกษาอิทธิพลของการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน และประสิทธิภาพ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเป้าหมายและพื้นที่คือ ตำรวจที่ปฏิบัติงานที่สถานีตำรวจนครบาล สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 สถานีละ 20 คน มี 8 สถานี รวมทั้งสิ้น 160 คน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ 6 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน ประสิทธิภาพ และหลักการปฏิบัติงาน และ
3. ขอบเขตด้านเวลา ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทราบตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 สามารถนำข้อค้นพบที่ได้ปรับใช้โดยมุ่งเน้นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล 4 เพื่อให้การปฏิบัติเกิดผลสำเร็จตรงตามยุทธศาสตร์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดในปีงบประมาณ 2566

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลัก 5 ป.

1. ป 1. การประสานงาน เกิดจากความต้องการให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จโดยผู้ปฏิบัติต้องมีความรับผิดชอบที่จะทำงานเหล่านั้นเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด และจะต้องมีความสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม มีการสื่อสารที่ตรงกันอย่างรวดเร็วและราบรื่น จะต้องสามารถทำให้ทุกฝ่ายเข้าร่วมทำงานอย่างมีจุดหมายเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของงานที่กำหนดไว้และต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่เป็นไปตามข้อกำหนดประหยัดเวลาและทรัพยากร โดยมีปัจจัยในการประสานประกอบด้วยคน เงิน วัสดุ และวิธีการทำงาน

2. ป 2. ความโปร่งใส ความหมายของความโปร่งใสในการดำเนินงาน หมายถึง มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานด้วยการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินการที่สามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้ทั้งในเชิงข้อมูลและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ยกระดับมาตรฐาน

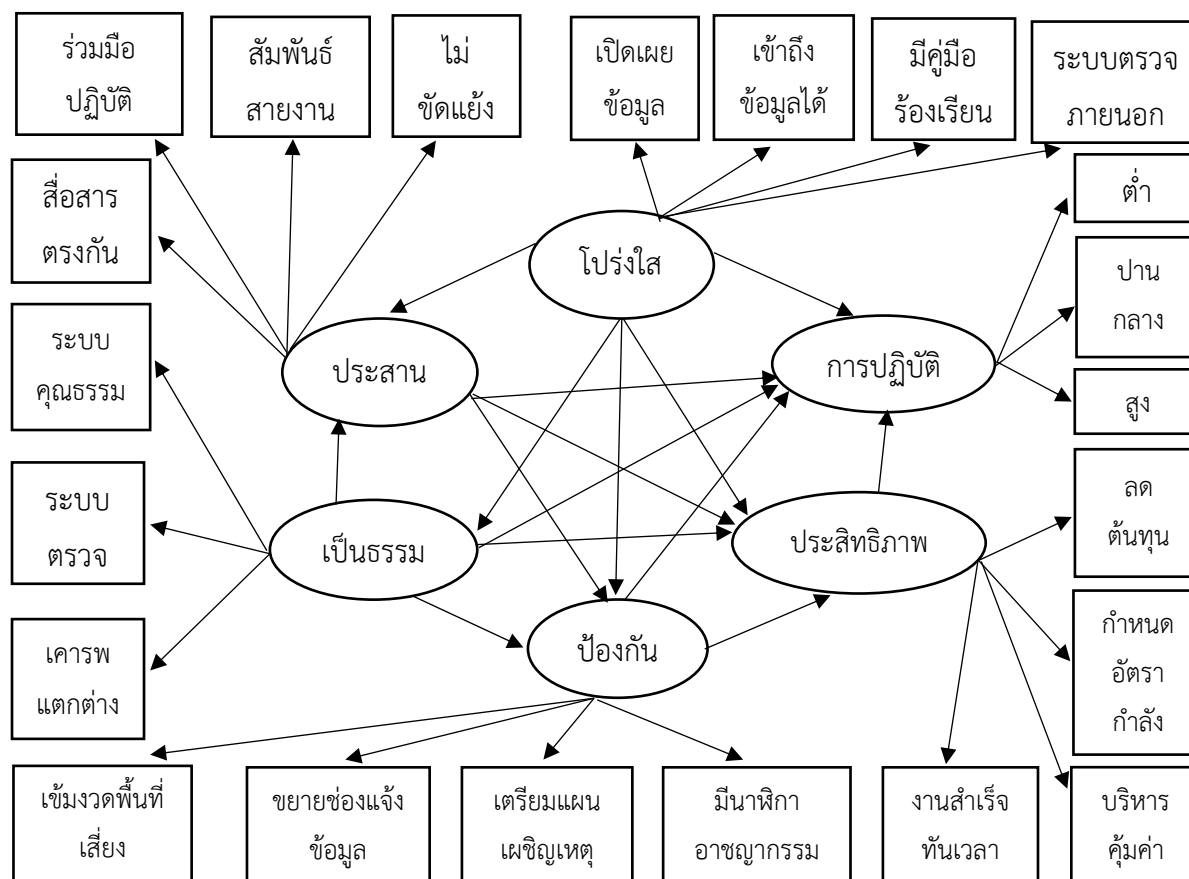
การปฏิบัติงานบนพื้นฐานความซื่อสัตย์สุจริตสามารถเปิดเผยและตรวจ สอบได้จากทุกฝ่าย รวมทั้งการให้การบริการแก่ประชาชนบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและมีมาตรฐานเป็นหนึ่งเดียว

3. ป 3. ความเป็นธรรม แนวคิดเรื่องความเป็นธรรมทางสังคม (Social Justice) เป็นแนวคิดที่ตั้งคำถามต่อวิธีการจัดสรรหรือกระจายผลประโยชน์หรือจัดสรรทรัพยากรของสังคมที่ให้กับประชากรในสังคมนั้นว่ามีความเป็นธรรมต่อสมาชิกทุกคนในสังคมหรือไม่ John Rawls ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับความยุติธรรมที่มีชื่อเสียง (Rowls, 1971) เป็นหลักความเสมอภาคมีแนวคิดที่เชื่อว่ามนุษย์เราทุกคนเป็นมนุษย์ที่มีเหตุมีผลจึงเป็นผู้ที่มีเสรีและเสมอภาคและต้องการได้รับความเคารพ ดังนั้นการที่รัฐหรือใครจะจัดสรรผลประโยชน์และทรัพยากรให้กับสมาชิกต้องดำเนินการตามสัญญาประชาคม (Social Contact) ที่เป็นไปด้วยความเท่าเทียม เสมอภาคและเคารพในสิทธิความเป็นมนุษย์ของสมาชิก

4. ป 4. การป้องกัน ตำรวจที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจแต่ละพื้นที่ต้องมีข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาอาชญากรรม (Crime Analysis) โดยใช้เครื่องมือนาฬิกาอาชญากรรมเพื่อวิเคราะห์ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ และใช้แผนที่อาชญากรรม (crime Map) เพื่อวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ ทำให้ทราบสถานที่เกิดเหตุและอาจจะพบว่า มีสถานที่เกิดเหตุที่คนร้ายลงมือกระทำความผิดบ่อยหรือซ้ำกันซึ่งเรียกว่า Hot Spot การจัดระเบียบพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเกิดอาชญากรรมในพื้นที่เสี่ยง

5. ป 5. ประสิทธิภาพ หมายถึงกระบวนการดำเนินงานที่มีลักษณะ 1. ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) และประหยัดเวลา (Time) 2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) 3. คุณภาพ (Quality) พิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดีมีกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการผลิต (Process) ที่ดีและมีผลผลิต (Output) ที่ดี

กรอบในการวิเคราะห์

ภาพ 1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาหลัก 5 ป ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4

จากภาพ 1 พบว่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาหลัก 5 ป ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 มีทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรตามคือ การปฏิบัติงาน และตัวแปรอิสระอีก 5 ตัว 1. การประสาน มีตัวแปรประกอบได้แก่ สื่อสารตรงกัน ร่วมมือปฏิบัติ สัมพันธ์สายงาน และไม่ขัดแย้ง 2. ความโปร่งใสมีตัวแปรประกอบได้แก่ เปิดเผยข้อมูล เข้าถึงข้อมูลได้ มีคู่มือร้องเรียน และระบบตรวจภายนอก 3. ความเป็นธรรม มีตัวแปรประกอบได้แก่ ระบบคุณธรรม ระบบตรวจ และเคารพแตกต่าง 4. การป้องกัน มีตัวแปรประกอบได้แก่ เข้มงวดพื้นที่เสี่ยง ขยายช่องแจ้งข้อมูลเตรียมแผนเผชิญเหตุ และมีนาฬิกาอาชญากรรม และ 5. ประสิทธิภาพ มีตัวแปรประกอบได้แก่งานสำเร็จทันเวลา บริหารคุ้มค่า กำหนดอัตรากำลัง และลดต้นทุน

สมมติฐานของการวิจัย

การปฏิบัติงาน (POLDO) ขึ้นอยู่กับการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน และประสิทธิภาพ

$$\text{POLDO} = f(\text{COORD}, \text{TRANSP}, \text{FAIRR}, \text{PREVEN}, \text{EFFICI}) \dots (1)$$

การประสานงาน (COORDI) ขึ้นอยู่กับความโปร่งใส และความเป็นธรรม

$$\text{COORDI} = f(\text{TRANSP}, \text{FAIRR}) \dots (2)$$

ความเป็นธรรม (FAIRR) ขึ้นอยู่กับการประสานงาน และความโปร่งใส

$$\text{FAIRR} = f(\text{COORD}, \text{TRANSP}) \dots (3)$$

การป้องกัน (PREVEN) ขึ้นอยู่กับการประสานงาน ความโปร่งใส และความเป็นธรรม

$$\text{PREVEN} = f(\text{COORD}, \text{TRANSP}, \text{FAIRR}) \dots (4)$$

ประสิทธิภาพ (EFFICI) ขึ้นอยู่กับการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และการป้องกัน

$$\text{EFFICI} = f(\text{COORD}, \text{TRANSP}, \text{FAIRR}, \text{PREVEN}) \dots (5)$$

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้หน่วยวิเคราะห์ Units of Analysis) มีคุณสมบัติของหน่วยระดับบุคคลคือ ข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งที่สถานีตำรวจนครบาล สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย สถานีตำรวจนครบาลบึงกุ่ม สถานีตำรวจนครบาลบางชัน สถานีตำรวจนครบาลประเวศ และสถานีตำรวจนครบาลอุดมสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) จำนวนทั้งสิ้น 1,687 คน ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) แต่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยกล่าวคือ ลักษณะของกลุ่มที่เลือกมีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2558) โดยคัดเลือกตำรวจที่ปฏิบัติงานที่สถานีตำรวจนครบาล สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 สถานีละ 20 คน มี 8 สถานี รวมทั้งสิ้น 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามไปศึกษานำร่อง (Pilot study) ทดสอบรายการข้อคำถาม (Pretest) กับตำรวจจำนวน 20 ชุด ก่อนนำไปใช้จริง แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจ สอบความเที่ยงของเครื่องมือ 2 วิธี 1. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของความคงตัว ตรวจสอบค่า Pearson's Product Moment Correlation ซึ่งแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.64 อยู่ในระดับดีพอใช้ และ 2. ตรวจสอบความคงที่ใช่วิธีการทดสอบซ้ำโดยการนำไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่หนึ่งแล้วเว้นระยะช่วงหนึ่งแล้วกลับไปวัดซ้ำ (Test-retest Method) หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้ง 2 ครั้งมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

ตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความคงที่ (Coefficient of Stability) ได้ค่า Reliability เท่ากับ 0.81 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อกำหนดน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) แต่ละรายการและนำน้ำหนักปัจจัยแต่ละรายการมาคูณกับค่าเดิมของรายการ ผลรวมของผลคูณได้ตัวแปรประจักษ์ที่มีความถูกต้องในตัวสร้าง (Construct Validity) วัดค่าความสอดคล้องภายใน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแต่ละรายการโดยหาค่าครอนบักอัลฟา ตรวจสอบสภาพข้อมูลว่าละเมิดข้อสมมติหรือไม่ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์สถิติที่จำกัดรูปแบบการกระจาย (Parametric Statistics) เลือกใช้สถิติพรรณนาอธิบายสภาพทั่วไปตัวแปรต่าง ๆ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประกอบด้วย การประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน และประสิทธิภาพที่มีต่อการปฏิบัติงาน (ตัวแปรตาม) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ใช้เทคนิควิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตามว่ามีอิทธิพลทางตรงทางอ้อม และผลรวมหรือไม่อย่างไร

ผลการวิจัย

ผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ปรากฏในตาราง 1 และ 2 และผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ปรากฏในตาราง 4 รายละเอียดมีดังนี้

ตาราง 1 สภาพทั่วไปของตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการวิเคราะห์ (N=160)

คุณสมบัติ		อัตราส่วนร้อยละ
อายุ	ไม่เกิน 30 ปี	19.4
	31 – 40 ปี	23.4
	41 – 50 ปี	42.8
	51 – 60 ปี	14.4
อายุงาน/ประสบการณ์	1 – 10 ปี	27.2
	11 – 20 ปี	23.9
	21 - 30 ปี	36.7
	มากกว่า 30 ปี	12.2
สถานภาพ	โสด	26.1
	สมรส	57.8
	หย่า/หม้าย	16.1
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	10.0
	ปริญญาตรี	71.1

	สูงกว่าปริญญาตรี	18.9
จำนวนบุตร	ไม่มี	18.3
	1 – 2 คน	52.8
ที่อยู่อาศัย	มากกว่า 2 คน	28.9
	แฟลตตำรวจ	43.9
	ห้องเช่า/บ้านเช่า/คอนโด	30.0
	ที่พักส่วนตัว	26.1
รายได้	15,001 – 25,000 บาท	26.1
	25,001 – 35,000 บาท	43.3
	มากกว่า 35,000 บาท	30.6

จากตาราง 1 พบว่าตำรวจนครบาล 4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 42.8) อายุงานหรือมีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 36.7) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 57.8) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.1) มีบุตร 1-2 คน (ร้อยละ 52.8) อาศัยแฟลตตำรวจ (ร้อยละ 43.9) มีรายได้ต่อเดือน 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 43.3)

ตาราง 2 สภาพทั่วไปของตัวแปรการประสานงาน ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การป้องกัน ประสิทธิภาพ และการปฏิบัติงาน

รายการที่ใช้วัด		อัตราส่วนร้อยละ				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
การประสานงาน	มีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างสายงาน	-	15.6	37.5	34.4	12.5
	มีการจัดงานราตรีปราศจากการขัดแย้ง	-	13.7	28.1	48.1	16.1
	ร่วมปฏิบัติเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำซ้ำซ้อน	-	12.5	31.2	37.5	18.8
	มีการสื่อสารที่เข้าใจตรงกัน	3.1	18.7	28.1	34.5	15.6
ความโปร่งใส	เปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงาน	-	9.4	18.7	32.5	39.4
ความเป็นธรรม	การเข้าถึงข้อมูลได้ของประชาชน	6.2	13.7	31.9	20.7	27.5
	มีคู่มือดำเนินการเรื่องร้องเรียน	8.7	16.2	28.2	25.0	21.9
	มีระบบที่รองรับการตรวจสอบจากภายนอก	11.2	12.5	20.0	31.3	25.0
การป้องกัน	มีระบบการส่งเสริมคุณธรรมในหน่วยงาน	3.1	15.6	28.1	34.4	18.8
	มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่	-	9.4	18.8	31.2	40.6
	ส่งเสริมให้บุคลากรเคารพความแตกต่าง	5.0	13.7	34.4	25.0	21.9

รายการที่ใช้วัด		อัตราส่วนร้อยละ				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
การป้องกัน	การเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมพื้นที่เสี่ยง	-	14.4	26.2	34.4	25.0
	การขยายช่องทางให้สามารถแจ้งข้อมูลเบาะแส	-	9.4	33.7	41.2	15.7
ประสิทธิภาพ	มีข้อมูลนาฬิกาอาชญากรรมเป็นปัจจุบัน	-	-	28.1	25.0	46.9
	มีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุ	-	17.5	25.0	31.2	26.3
	มีการปฏิบัติงานสำเร็จทันเวลา	-	12.5	21.9	25.0	40.6
	มีการบริหารใช้ทรัพยากร แรงงาน เวลาคุ้มค่า	6.2	15.6	28.3	31.2	18.7
	มีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังที่ชัดเจน	-	3.1	18.7	40.5	43.7
	มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน	-	10.0	27.5	40.6	21.9

จากตาราง 2 ในภาพรวมทั้งหมดของตำรวจที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านประสานงานพบว่าตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยสูงสุดกับการมีการจัดงานรณรงค์ปราศจากการขัดแย้ง (ร้อยละ 48.1) ด้านความโปร่งใสตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 39.4) ด้านความเป็นธรรมตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ (ร้อยละ 40.6) ด้านการป้องกันตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีข้อมูลนาฬิกาอาชญากรรมเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 46.9) ด้านประสิทธิภาพตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังที่ชัดเจน (ร้อยละ 43.7) โดยที่ตำรวจตำรวจนครบาล 4 เกือบครึ่งของกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าการปฏิบัติงานของตนอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.9) ทั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณาความเห็นตำรวจร้อยละ 19 ที่ให้ข้อมูลว่าปฏิบัติได้น้อยซึ่งจะดำเนินการในลำดับถัดไป

ก่อนดำเนินการกิจกรรมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ต้องตรวจว่าละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิควิธีหรือไม่ ได้แก่ การกระจายปกติตัวแปรเดียว (Univariate Normality) ตัวแปรอิสระต้องไม่สัมพันธ์สูง (Muticollinearity) การกระจายปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normality) ความเหมือนกันของการผันแปร (Homoscedasticity) ความเป็นเส้นตรง (Linearity) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555)

ตาราง 3 ค่าความสัมพันธ์ทวิระหว่างตัวแปรและสถิติพรรณนาตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปร	POLDO	COORD	TRANSP	FAIRR	PREVEN	EFFICI
POLDO	1.00	.37	.44	.71	.68	.49
COORD		1.00	.19	.36	.28	.55
TRANSP			1.00	.46	.66	.61
FAIRR				1.00	.31	.59
PREVEN					1.00	.37
EFFICI						1.00
Tolerance	-	.78	.59	.76	.66	.71
VIF	-	1.37	1.14	1.29	1.33	1.28
K-S Test	1.31	.89	1.27	1.13	1.34	1.29
ค่าต่ำสุด	1	1	1	1	1	1
ค่าสูงสุด	3	5	5	5	5	5
ค่าเฉลี่ย	1.77	3.11	2.79	2.81	3.07	2.66
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	.84	.66	1.14	.79	.53	.71
ค่าความเบ้	-.27	.67	.49	.16	.53	-.11
ค่าความโด่ง	1.08	.55	.47	.31	.84	.66

หมายเหตุ: Kaiser–Meyer Olkin = .794

จากตาราง 3 ตรวจสอบตัวแปรทุกตัวที่ใช้ศึกษาพบว่าการกระจายปกติ พิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งและค่า K–S test ตรวจสอบค่า e ว่าแจกแจงเป็นเช่นใดพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีการกระจายปกติ และเมื่อทดสอบ linearity พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ส่วนค่า VIF (Variance Inflation Factors) ไม่สูงเกิน 10 และค่า Tolerance ความต่างข้อมูลมีค่าไม่ต่ำกว่า .10 ไม่มีปัญหา และค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) อยู่เกณฑ์ปกติมีค่ามากกว่า .05 ไม่ละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิควิธีแต่อย่างใด (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555) จึงเข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Multiple Regression) ร่วมกับค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐาน (Standardized Coefficients) ในสมการการวิเคราะห์ เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐานจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนลงในสมการโครงสร้างจึงปรากฏแบบจำลองตามภาพที่ 2 และสมการที่ 1–5 ดังนี้

$$\text{POLDO} = f (.477 \text{ COORD} + .664 \text{ TRANSP} + .744 \text{ FAIRR} + .818 \text{ PREVEN} + .777 \text{ EFFICI}) \dots\dots\dots (1)$$

$$R = .647$$

$$R^2 = .264$$

$$F = 14.181$$

$$\text{COORD} = f (.416 \text{ TRANSP} + .387 \text{ FAIRR}) \dots\dots\dots (2)$$

$$R = .746 \quad R^2 = .467 \quad F = 13.784$$

$$\text{FAIRR} = f (.884 \text{ TRANSP}) \dots\dots\dots (3)$$

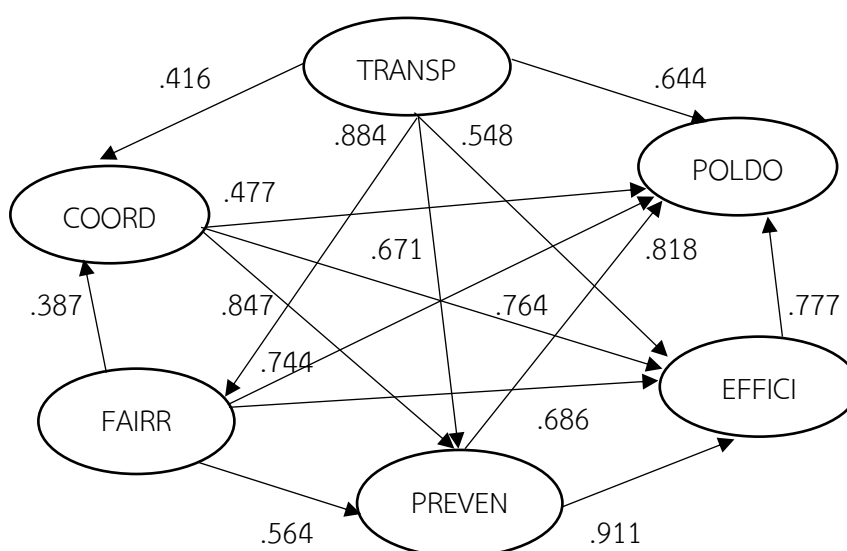
$$R = .619 \quad R^2 = .414 \quad F = 13.849$$

$$\text{PREVEN} = f (.847 \text{ COORD} + .671 \text{ TRANSP} + .564 \text{ FAIRR}) \dots\dots\dots (4)$$

$$R = .654 \quad R^2 = .354 \quad F = 14.434$$

$$\text{EFFICI} = f (.764 \text{ COORD} + .548 \text{ TRANSP} + .686 \text{ FAIRR} + .911 \text{ PREVEN}) \dots\dots\dots (5)$$

$$R = .729 \quad R^2 = .437 \quad F = 13.566$$

ภาพ 2 แบบจำลองหลังการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

จากการศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 พบว่า (1) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 คือ PREVEN (การป้องกัน) (.818) รองลงมาได้แก่ EFFICI (ประสิทธิภาพ) FAIRR (ความเป็นธรรม) TRANSP (ความโปร่งใส) และ COORD (การประสานงาน) และเป็นลำดับท้าย (.477) (2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 คือ TRANSP (ความโปร่งใส) (1.452) รองลงมาได้แก่ COORD (การประสานงาน) FAIRR (ความเป็นธรรม) PREVEN และ (การป้องกัน) EFFICI (ประสิทธิภาพ) และเป็นลำดับท้าย (-) และ (3) ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลผลรวมมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 คือ TRANSP (ความโปร่งใส) (2.116) รองลงมาได้แก่ FAIRR (ความเป็นธรรม) COORD (การประสานงาน) PREVEN (การป้องกัน) และ EFFICI (ประสิทธิภาพ) (.777) เป็นลำดับท้าย

ตาราง 4 อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของตัวแปรที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4

อิทธิพลของตัวแปร	ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	ผลรวม
COORD (การประสานงาน)	.477	1.121	1.598
TRANSP (ความโปร่งใส)	.664	1.452	2.116
FAIRR (ความเป็นธรรม)	.744	1.167	1.911
PREVEN (การป้องกัน)	.818	.707	1.525
EFFICI (ประสิทธิภาพ)	.777	-	.777

หมายเหตุ: (1) อิทธิพลทางอ้อม COORD (การประสานงาน) ได้จาก $(.847 \times .911 \times .777) + (.671 \times .777) = 1.121$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.477 + 1.121 = 1.598$ (2) อิทธิพลทางอ้อม TRANSP (ความโปร่งใส) ได้จาก $(.548 \times .777) + (.671 \times .911 \times .777) + (.884 \times .564 \times .911 \times .777) + (.416 \times .477) = 1.452$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.664 + 1.452 = 2.116$ (3) อิทธิพลทางอ้อม FAIRR (ความเป็นธรรม) ได้จาก $(.564 \times .911 \times .777) + (.686 \times .777) + (.387 \times .477) = 1.167$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.744 + 1.167 = 1.911$ และ (4) อิทธิพลทางอ้อม PREVEN (การป้องกัน) ได้จาก $(.911 \times .777) = .707$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.818 + .707 = 1.525$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สรุปได้ความว่าด้านการประสานงานพบว่าตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดกับการมีการจัดงานราตรีปราศจากการขัดแย้ง ด้านความโปร่งใสเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นธรรมเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ ด้านการป้องกันเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีข้อมูลนาฬิกาอาชญากรรมเป็นปัจจุบัน ด้านประสิทธิภาพเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังที่ชัดเจน โดยตำรวจตำรวจนครบาล 4 เกือบครึ่งของกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าการปฏิบัติงานของตนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สรุปได้ความว่าการป้องกันมีอิทธิพลทางตรงต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 มากที่สุด (.818) ส่วนความโปร่งใสมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 (1.452/2.116)

การที่การป้องกันมีอิทธิพลทางตรงต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 มากที่สุดเนื่องเพราะการป้องกันอาชญากรรมเป็นการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ลดโอกาสของคนร้ายที่จะกระทำความผิด กำจัดต้นเหตุขัดขวางโอกาสที่จะกระทำความผิดและขัดขวางความปรารถนาที่จะกระทำความผิด ทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่สำคัญของตำรวจในการป้องกันปัญหา (รัฐเขต ไชยเศรษฐสิทธ์ เสกสัน เครือคำ และโสรัตน์ กลับลีลา, 2566; จงรักวัฒนดิเรก, 2562) ซึ่งปัญหาอาชญากรรมในแต่ละท้องที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ที่มีมาก มายเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาจราจร ตำรวจนครบาล 4 จำต้องเพิ่ม

มาตรการในการป้องกันหรือยับยั้งการประกอบอาชญากรรม โดยแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกันที่เชิญชาวบ้านหรือประชาชนให้เป็นหุ้นส่วนในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม (อัฐพงษ์ บุญสร้าง และพงศ์กุลธร โรจนวิรุฬห์, 2566) ปฏิบัติโดยมีการจัดทำแผนงานป้องกันอาชญากรรมแบบเต็มรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชน มีการจัดทำแผนงานป้องกันอาชญากรรมอย่างจริงจัง (ปัญสนา เสนาคุน และจอมเดช ตรีเมฆ, 2564) เรื่องทำนองนี้ มีผลการวิจัยระบุว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันการก่อการร้าย ความขัดแย้งที่เกิดจากสังคมและดูแลความปลอดภัยมากที่สุด และใช้รูปแบบการช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการป้องกันอาชญากรรมคือป้องกันการก่อการร้าย ใช้กระบวนการยุติธรรมการช่วยดูแลความปลอดภัย การป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม (ภาคิน โชติเวศย์ศิลป์ และดิฐภัทร บวรชัย, 2566)

ส่วนผลการวิเคราะห์หัตถิพลที่ระบุว่าความโปร่งใสมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 มากที่สุด โดยประเด็นของการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงานที่ตำรวจนครบาล 4 ส่วนใหญ่เห็นด้วยมากเป็นเรื่องสำคัญเนื่องเพราะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐสู่สาธารณะไม่เพียงแต่จะทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่านั้น ยังเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานผ่านช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวก ไม่เสียค่าใช้จ่าย ทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมตรวจสอบหน่วยงานทำให้เกิดความโปร่งใส ดังประกาศพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ที่มีหลักสำคัญว่า “เปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น” (ฉันทชนก เจนณรงค์, 2564)

ความโปร่งใสที่ใช้ในการบริหารงานคือการสร้างความเปิดเผย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน สามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ มีการสื่อสาร การแสดงความรับผิดชอบ พร้อมรับการตรวจสอบ รวมทั้งมีกระบวนการติดตามและประเมินผลที่ได้รับการยอมรับว่าเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ เป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ช่วยให้หน่วยงานและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบ และมีการปฏิบัติงาน หรือการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความเป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงมิใช่เฉพาะกลุ่มหรือพวกพ้อง เรื่องทำนองนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินเชิงบวกเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐ มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) มุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมินได้รับทราบผลการประเมินและแนวทางในการพัฒนาและยกระดับของหน่วยงานในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (สำนักงาน ป.ป.ช., 2566) โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เห็นชอบพร้อมให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานลงสู่สถานีตำรวจเพื่อให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมและเกิดการป้องกันการทุจริตในเชิงพื้นที่ (Area) เขตกรุงเทพมหานครอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ดำเนินงานดังตัวอย่าง สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ออกคำสั่ง 11/2566 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ สถานีตำรวจนครบาลหัวหมากประจำปีงบประมาณ 2566 รับผิดชอบ 1. ดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ 2566 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) 2. ดำเนินการจัดทำข้อมูลเอกสารประกอบการตอบแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data integrity & Transparency Assessment: ITA) 3. จัดเตรียมสนับสนุน รวบรวม/วิเคราะห์เอกสาร หลักฐานและผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องส่งให้หน่วยงานประเมิน รวมถึงร่วมชี้แจงข้อซักถาม 4. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่กรมการกำกับติดตามและดูแลงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) มอบหมาย รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบอย่างต่อเนื่อง (สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก, 2566) เห็นได้ว่าการปฏิบัติตามหลักความโปร่งใสตามแบบประเมิน ITA ส่งเสริมให้หน่วยงานได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนและสังคม ตรงตามหลักปฏิบัติของตำรวจข้อ 4.1 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เป็นธรรม โปร่งใส ได้มาตรฐานวิชาชีพ ปฏิบัติโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก วางตัวให้เหมาะสมอยู่ในระเบียบวินัย ยึดมั่นแม่แบบมีธรรมาภิบาล และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันโดยติดต่อปฏิสัมพันธ์กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สรุปได้ความว่าด้านการประสานงาน พบว่าตำรวจส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดกับการมีการจัดงานรณรงค์ประชาสัมพันธ์จากทางสถานีตำรวจ หัวหมาก ด้านความโปร่งใสเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นธรรมเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ ด้านการป้องกันเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีข้อมูลนาฬิกาอาชญากรรมเป็นปัจจุบัน ด้านประสิทธิภาพเห็นด้วยระดับมากที่สุดกับการมีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังที่ชัดเจน โดยตำรวจตำรวจนครบาล 4 เกือบครึ่งของกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าการปฏิบัติงานของตนอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อค้นพบที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 สรุปได้ความว่าการป้องกันมีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 ส่วนความโปร่งใสมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล 4 มากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

1. กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ส่งเสริมการใช้มาตรการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าปราบปรามพร้อมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานตำรวจกับประชาชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการแก้ปัญหาอาชญากรรมซึ่งเป็นนโยบายการมีส่วนร่วมในการเข้ามาร่วมกันในการป้องกันอาชญากรรม

แสวงหาความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ควบคู่กับให้ผู้บังคับบัญชายึดหลักความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกกิจกรรม

2. กองบัญชาการตำรวจนครบาล เร่งรัด กำชับ กวดขัน และติดตามการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับที่ยึดถือแนวทางการป้องกันรวมทั้งตรวจสอบผลการประเมินตามแบบประเมิน ITA ที่หน่วยงานในสังกัดได้จัดทำตรวจสอบความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

เนื่องด้วยหลัก 5 ป. ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและคิดเห็นว่ามีมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของตำรวจแต่ไม่ใช่แนวคิดทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่นนี้จึงเสนอแนะว่า

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่ไม่ปรากฏในงานนี้เชิงเปรียบเทียบ ตรวจสอบว่ามีอิทธิพลมากหรือน้อย หรือมีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมเช่นใดต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

2. ควรศึกษาต่างประเทศที่ทำการวิจัย หรือใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่นเพื่อตรวจสอบข้อค้นพบที่ได้ว่าคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันเช่นใด

3. ควรศึกษาในบริบทที่กว้าง ใช้แนวทางเชิงคุณภาพมุ่งค้นหาข้อค้นพบที่เป็นองค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- จงรัก วัฒนดิเรก. (2562). ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบังคับการตำรวจนครบาล 3. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 11(2), 45-57.
- ฉันทชนก เจนณรงค์. (2564). แนวทางการส่งเสริมความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐในภาวะวิกฤต. *วารสารวิชาการ ป.ป.ช.*, 14(2), 104-126.
- ปัญญา เสนาคูณ และจอมเดช ตรีเมฆ. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนเพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ชุมชนเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 14(3), 17-34.
- ภาคิน โชติเวศย์ศิลป์ และดิฐภัทร บวรชัย. (2566). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมทางการเมืองในประเทศไทย. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ*, 10(2), 112-127.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติเรื่อง การกำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจความรับผิดชอบหรือ เขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรภาค 1 ถึง 9. ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124 ตอนพิเศษ 139 ง, หน้า 1-265.
- รัฐเขต ไชยเศรษฐสิทธิ์ เสกสัน เครือคำ และโสรัตน์ กลับลีลา. (2566). มาตรการการป้องกันอาชญากรรมภายในสนามบินอุตะเถาเพื่อรองรับการเปิดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารอาชีวศึกษาและสังคมศาสตร์*, 5(2), 18-34.

- สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก. (2566). คำสั่งสถานีตำรวจนครบาลหัวหมากที่ 11/2566 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ประจำปีงบประมาณ 2566. <https://huamark-police.au.edu/wp-content/uploads/2023/07/30-files02.pdf>
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2555). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 15). สามลดา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2558). การสร้างมาตรวัดสำหรับการวิจัยที่ถูกต้องและได้มาตรฐานสากล. สามลดา.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). แผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักงาน ป.ป.ช.. (2566). สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณธรรม. https://www.nacc.go.th/categorydetail/2038361/2023_0810125839?
- สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. (2563). จำนวนชุมชนประเภทต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2563: จำนวนตามเขต (เรียงตามจำนวนชุมชน). <https://webportal.b-angkok.go.th/pipd>
- อัฐพงษ์ บุญสร้าง และพงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬห์. (2566). ความเชื่อมั่นของประชาชนจากการจัดการป้องกันอาชญากรรมในแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการอยุธยาศึกษา, 15(1), 104-119.
- Rowls, J. (1971). *The theory of Justice: Original Edition*. <https://doi.org/10.2307/j.ctvjf9z6v>

ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

วันที่รับบทความ: 16 เมษายน 2567

วันแก้ไขบทความ: 23 เมษายน 2567

วันตอบรับบทความ: 26 เมษายน 2567

ณัฐพัชร วัชรสกาวงศ์¹

วรรณวิภา เมืองถ้ำ²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวม (2) ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายอื่นของไทย เปรียบเทียบกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นของต่างประเทศ (3) วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (4) เสนอแนะแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวม

บทความนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีศึกษาวิจัยเอกสารด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสาร ทั้งเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทบัญญัติของกฎหมาย บทความ คำพิพากษาของศาลฎีกา คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาทางกฎหมาย 4 ประการ คือ (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบัญญัติหลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ครอบคลุมถึงเพศสภาพ (2) ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่มีบทบัญญัติให้รัฐมีหน้าที่รับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวม (3) ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิในชีวิตและร่างกายของบุคคลที่มีภาวะเพศกำกวม และ (4) ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลเพศกำกวม ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

คำสำคัญ: บุคคลเพศกำกวม, สถานะทางกฎหมายของบุคคลเพศกำกวม, สิทธิของบุคคลเพศกำกวม

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นิติศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกกฎหมายมหาชน สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: sakaowan.yuu@gmail.com

และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่อไปนี้ (1) แก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อวางหลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศให้ครอบคลุมถึงบุคคลเพศกำกวม (2) เพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการชะลอการระบุเพศของบุคคลที่เกิดมามีภาวะเพศกำกวม (3) เพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. 2551 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปลี่ยนคำนำหน้านามของบุคคลเพศกำกวมโดยไม่จำเป็นต้องมีการผ่าตัดร่วมด้วย (4) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 เพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลเพศกำกวม

The problem of protection of the rights of intersex persons According to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560

Natthapat Watcharasakaowong¹

Wanwipa Muangtham²

Received: 16 April 2024

Revised: 23 April 2024

Accepted: 26 April 2024

ABSTRACT

This study aims to (1) explore the historical background, concepts, and theories related to the protection of the rights of intersex persons. (2) examine legal measures concerning the protection of the rights of intersex persons according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 and other Thai laws. Compare these with the protection of the rights of intersex persons under the constitutions and laws of foreign countries. (3) analyze legal problems and various obstacles related to the protection of the rights of intersex persons according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (4) suggest guidelines for amending the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 and other laws related to protecting the rights of intersex persons.

Keywords: Intersex persons, Legal status of intersex persons, Rights of intersex persons

Type of Article: Research Article

¹ Master of Laws, Major in Public Law Legal studies Sukhothai Thammathirat Open University

² Assistant Professor, Lecturer in the Department of Law Sukhothai Thammathirat Open University

Corresponding author Email: sakaowan.yuu@gmail.com

This independent study employs qualitative research methods, specifically utilizing a document research approach. The research involves collection of a wide range of documents, including those in both Thai and foreign languages such as books, theses, journals, legal texts, articles, Supreme Court judgments, Constitutional Court decisions, and international court rulings. Various related documents from foreign countries are also included in the study, along with information gathered from both domestic and international sources on the internet.

The results of the study revealed four legal problems: (1) The issue of establishing the principle prohibiting unfair discrimination based on gender according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560, gender is not covered. (2) Problems of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560 and related laws for not having provisions for the state to have a duty to recognize and protect the rights of intersex persons. (3) The issues that the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 and related laws are absent of provisions mandating the state to recognize and protect the rights of intersex persons. (4) The problem lies in the absence of provisions in the Constitution B.E. 2560 and related laws guaranteeing the right to start a family for intersex persons. This study, therefore, recommends to amend the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 and related laws on the following issues: (1) Amending the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560, to lay down the principle of prohibiting unfair discrimination on the basis of gender to cover people of ambiguous gender. (2) Adding provisions to the Civil Registration Act, B.E. 2534 to establish criteria for delaying gender identification for individuals born with gender dysphoria. (3) Adding the provisions to the Female Titles Act, B.E. 2551, to set criteria for changing titles for persons of ambiguous gender without the need for surgery. (4) Amending provisions in the Civil and Commercial Code, Section. 1448 to guarantee and protect the right to form a family for intersex persons.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุคคลเพศกำกวม หรืออินเตอร์เซ็กส์ (Intersex) คือ บุคคลที่มีอวัยวะเพศและ/หรือโครงสร้างทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์แตกต่างไปจากทั้งเพศชายและเพศหญิง บุคคลเพศกำกวมจึงเป็นบุคคลที่เกิดมาพร้อมกับลักษณะทางร่างกายที่ผสมผสานกันระหว่างเพศชายและหญิง ทั้งในแง่ของโครโมโซม อวัยวะเพศ หรือฮอร์โมน โดยเด็กที่มีภาวะเพศกำกวมนี้มักถูกพ่อแม่เลือกเพศให้ตั้งแต่เด็กโดยการให้แพทย์ผ่าตัดอวัยวะเพศให้เหลือเพียงเพศเดียว เพื่อประโยชน์ในการระบุเพศเด็กในสูติบัตร ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัว

ประชาชน หนังสือเดินทาง อันเป็นเอกสารมหาชนซึ่งแบ่งแยกเพศบุคคลตามแบบเพศภาครัฐ กล่าวคือ แบ่งประชากรของรัฐออกเป็น 2 เพศ คือ เพศชายและเพศหญิงเท่านั้น

ลักษณะของอวัยวะเพศกำกวมแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแท้และประเภทเทียม ประเภทแท้หมายถึง เด็กหรือบุคคลคนนั้นมีอวัยวะทั้ง 2 ประเภท หรือมีต่อมอวัยวะทั้ง 2 เพศ โดยมีทั้งรังไข่และลูกอัณฑะในคน ๆ เดียวกัน ส่วนประเภทเทียมจะมีอวัยวะหรือต่อมอวัยวะใดประเภทหนึ่ง เช่น ประเภทหญิงก็มีอวัยวะหรือต่อมอวัยวะเพศหญิง ประเภทชายก็มีอวัยวะหรือต่อมอวัยวะเพศชายอย่างเดียว แต่ลักษณะของอวัยวะเพศที่ปรากฏนั้นไม่สามารถระบุให้ชัดเจนได้ว่าเป็นเพศใด อย่างไรก็ตามการที่มีอวัยวะเพศกำกวมนี้ไม่ส่งผลต่อสุขภาพของเด็ก สุขภาพโดยทั่วไปและการเจริญเติบโตของเด็กที่มีเพศกำกวมจะไม่ต่างจากเด็กคนอื่น แต่จะมีผลทางด้านสุขภาพจิตทั้งตัวเด็กและพ่อแม่ โดยพ่อแม่มักเป็นกังวลอย่างมากตั้งแต่การดูแลการแต่งตัวหรือปฏิบัติตัวตามขนบธรรมเนียมประเพณีว่าจะเลี้ยงลูกที่มีเพศกำกวมให้เป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ส่วนตัวเด็กเองก็มีปัญหาในเรื่องของการเข้ากับเพื่อนและกลุ่มสังคมได้ยาก จึงนำไปสู่การที่พ่อแม่ตัดสินใจให้ลูกที่มีเพศกำกวมเข้ารับการผ่าตัดแก้ไขให้มีเพียงเพศเดียว ซึ่งเป็นการที่พ่อแม่เลือกเพศให้ลูก ไม่ใช่การที่บุคคลเพศกำกวมเลือกเพศของตนเอง โดยแพทย์มักทำการรักษาภาวะอวัยวะเพศกำกวม โดยการวินิจฉัยว่าเด็กเพศกำกวมเป็นเพศกำกวมประเภทแท้หรือประเภทเทียมก่อน หากเป็นประเภทแท้จะแบ่งการรักษาเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก รักษาด้วยการให้ฮอร์โมน ประเภทสอง คือ ผ่าตัดดูว่าเด็กเข้าข่ายลักษณะไหน ถ้าเป็นผู้หญิงก็ผ่าตัดให้เป็นอวัยวะหญิง เช่น ไม่มีช่องคลอดก็ทำช่องคลอด ส่วนอวัยวะเพศกำกวมประเภทเทียมต้องดูตามลักษณะของเด็กและอวัยวะของเด็ก ถ้าเด็กมีรังไข่ก็จะพยายามผ่าตัดเด็กคนนั้นให้เป็นผู้หญิง ถ้ามีลูกอัณฑะก็ผ่าตัดเป็นเพศชาย บ่อยครั้งที่พ่อแม่ของเด็กต้องการระบุเพศของเด็กตามที่ตนต้องการ เช่น ลักษณะของเด็กเป็นผู้ชายมีอวัยวะเพศชาย แต่ต้องการผ่าตัดเป็นเพศหญิง เพื่อที่จะได้ระบุเพศของเด็กเป็นเพศหญิง ทำให้อาจเกิดปัญหาเมื่อเด็กเพศกำกวมโตเป็นผู้ใหญ่และต้องการเป็นเพศที่ตรงกันข้ามกับเพศที่พ่อแม่เลือกให้อันนำไปสู่ปัญหาว่าการผ่าตัดเลือกเพศให้เด็กเพศกำกวมเพื่อประโยชน์ในการระบุเพศลงในเอกสารมหาชนเป็นสิ่งที่จำเป็นหรือไม่ และการผ่าตัดเลือกเพศให้เด็กเพศกำกวมในขณะที่เด็กนั้นยังไม่อาจให้ความยินยอมหรือโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเด็กนั้นเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของเด็กเพศกำกวม

จะเห็นได้ว่าบุคคลเพศกำกวมประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตนับตั้งแต่เกิด รวมถึงสู่เสียงต่อการถูกกลั่นแกล้งสิทธิเสรีภาพและละเมิดสิทธิมนุษยชนหลายประการ แต่หากพิจารณาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในฐานะที่เป็นกฎหมายแม่บทในการสร้างหลักประกันเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และกฎหมายอื่น ๆ ประกอบแล้ว กลับพบว่า ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวมไว้อย่างใด ทำให้บุคคลเพศกำกวมประสบปัญหาจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจากสังคมและระบบกฎหมายหลายประการ ซึ่งอาจสรุปเป็นประเด็นปัญหาได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบัญญัติหลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ครอบคลุมถึงเพศสภาพ ทำให้สิทธิของบุคคลที่มีเพศกำเนิดไม่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

แม้มาตรา 27 วรรคสาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จะบัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” แต่หลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศ (Sex) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับดังกล่าว ก็ไม่อาจตีความขยายถึง “เพศสภาพ” (Gender) หรือ “เพศวิถี” (Sexual Orientation) ได้ ดังจะเห็นได้จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 20/2564 เกี่ยวกับการสมรสระหว่างบุคคลที่มีเพศเดียวกันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 ซึ่งอนุญาตให้เฉพาะชาย กับหญิงเท่านั้นสมรสกันได้ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 และเผยแพร่คำวินิจฉัยฉบับเต็มเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2564) โดยศาลรัฐธรรมนูญให้เหตุผลในตอนหนึ่งว่า “...คำว่า ‘เพศ’ (Sex) หมายถึง ลักษณะทางชีวภาพที่ใช้ในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ออกเป็นผู้ชายและผู้หญิง ส่วน ‘เพศสภาพ’ หรือ ‘สถานะเพศ’ (Gender) หมายถึง ลักษณะในเชิงสังคมและจิตวิทยาสังคมที่ใช้เป็น พื้นฐานในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ว่า ‘เป็นหญิง’ (Feminine) ‘เป็นชาย’ (Masculine) การที่บุคคลที่มีความ หลากหลายทางเพศอ้างว่าตนมีเสรีภาพในการที่จะอยู่กินกับบุคคลใดย่อมสามารถขอจดทะเบียนสมรสได้นั้น เป็นเพียงความรู้สึกและความพึงพอใจทางเพศที่วัดจากการแสดงออกหรือบทบาททางเพศที่แสดงออกใน ลักษณะของความชอบ โดยอาจเรียกกลุ่มคนที่มีความพึงพอใจทางเพศแบบนี้ว่า บุคคลที่มีความหลากหลาย ทางเพศ หรือความเชื่อมโยงทางเพศ หรือบุคคลที่เกิดมามีภาวะทางร่างกายหรือจิตใจไม่ตรงกับเพศที่อาจมีมา ตั้งแต่กำเนิดหรือในภายหลัง เช่น คนที่ชอบเพศเดียวกัน หญิงรักหญิง (Lesbian) ชายรักชาย (Gay) คนที่ชอบ ทั้งสองเพศ (Bisexual) และกลุ่มข้ามเพศ (Transgender) ตลอดจนคนที่รักได้ทุกเพศ หรืออาจไม่สนใจเรื่อง เพศก็ได้ (Queer) และขยายไปถึงผู้ที่มีอวัยวะทั้งสองเพศ (Intersex) เป็นต้น ข้อสังเกตในการจำแนกเหล่านี้ ล้วนเปรียบเทียบจากหลักในเรื่องเพศชายและหญิงทั้งสิ้น..” และอีกตอนหนึ่งว่า “...การปฏิบัติให้ถูกต้อง สอดคล้องกับวิถีของธรรมชาติจะสร้างความเสมอภาคระหว่างชายหญิงได้ มิใช่ถือเอาผู้ที่กำหนดเพศไม่ได้มา รวมกับความเป็นหญิงชายที่แยกกันไว้อย่างชัดเจน การยอมรับสิ่งที่แตกต่างให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่แตกต่างจึงไม่ อาจกระทำได้...” ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คำว่า “เพศ” ในมาตรา 27 วรรคสาม รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 นั้น ศาลรัฐธรรมนูญตีความเป็นบรรทัดฐานว่า หมายความว่าถึง ลักษณะ ทางชีวภาพที่ใช้ในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ออกเป็นผู้ชายและผู้หญิง เท่านั้น ไม่อาจตีความขยายถึงลักษณะใน เชิงสังคมและจิตวิทยาสังคมที่ใช้เป็นพื้นฐานในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ว่า ‘เป็นหญิง’ (Feminine) ‘เป็นชาย’ (Masculine) หรือที่เรียกว่า “เพศสภาพ” ได้เลย และการถือเอาผู้ที่กำหนดเพศไม่ได้มารวมกับความเป็นหญิง

ชายที่แยกกันไว้อย่างชัดเจนเป็นสิ่งที่ไม่อาจกระทำได้ ซึ่งการตีความดังกล่าวทำให้สิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวมไม่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐมีหน้าที่รับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวม ทำให้บุคคลเพศกำกวมไม่อาจเรียกร้องสิทธิจากรัฐ และไม่อาจใช้สิทธิของตนยันกับรัฐหรือเอกชนได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหมวด “หน้าที่ของรัฐ” เพิ่มเติมเอาไว้ โดยมีเนื้อหาหลายประการที่เคยเป็น “สิทธิ” ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ และได้ถูกเปลี่ยนเป็น “หน้าที่ของรัฐ” เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้เป็นสิทธิของผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง ในขณะที่รัฐธรรมนูญ 2560 กลับเปลี่ยนให้เป็น “หน้าที่ของรัฐ” ต้องจัดมาตรการหรือกลไกคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภคในการรับรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านการศึกษาที่ถูกกำหนดในรัฐธรรมนูญทั้ง พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 ให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็ได้เปลี่ยนเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้ ด้านสาธารณสุขการเข้าถึงบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพที่เดิมในรัฐธรรมนูญทั้ง พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้เป็น “สิทธิ” ของประชาชน ก็ได้เปลี่ยนไปเป็นหน้าที่ของรัฐ ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ที่สะดวก รวดเร็ว และสิทธิในการมีทนายความ ถูกจัดตำแหน่งแห่งที่ใหม่ในรัฐธรรมนูญปัจจุบัน ไม่เขียนให้เป็นสิทธิของประชาชน แต่เปลี่ยนแปลงเป็น “หน้าที่ของรัฐ” ที่ต้องจัดการให้ทั้งสิ้น ซึ่งการกำหนดเป็นสิทธิ จะส่งผลให้บุคคลมีสถานะเป็น “ผู้ทรงสิทธิ” ที่จะสามารถเรียกร้องสิทธินั้นต่อรัฐ ใช้สิทธินั้นยันกับประชาชนคนอื่น ยันกับรัฐ ยันกับเอกชน หรือนิติบุคคล รวมทั้งรัฐต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ ไม่ให้มาละเมิดต่อสิทธิของตัวเองได้ และรัฐมีหน้าที่ต้องคุ้มครองไม่ให้ถูกละเมิดและสนับสนุนให้ประชาชนใช้สิทธิได้ในขณะที่การบัญญัติเป็นหน้าที่ของรัฐ รัฐจะเป็นผู้จัดการให้ ส่วนประชาชนเป็นผู้รอรับสิทธิ นั้น ผลเสียที่เกิดขึ้น คือ ประชาชนไม่อาจเรียกร้องจากผู้อื่นได้นอกจากรัฐ และการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 วางหลักให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพไม่ใช่สิทธิของประชาชนอีกต่อไป หากแต่เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องกำหนดกลไกในการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยที่รัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติให้รัฐมีหน้าที่รับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวม ทำให้บุคคลเพศกำกวมไม่อาจเรียกร้องสิทธิจากรัฐ และไม่อาจใช้สิทธิของตนยันกับรัฐหรือเอกชนในทางใด ๆ ได้เลย

3. ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิในชีวิตและร่างกายของบุคคลที่มีภาวะเพศกำกวม

ปัญหาหลักในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมของบุคคลเพศกำกวม ได้แก่ ปัญหาการที่ภาครัฐไม่ให้สิทธิการเปลี่ยนคำนำหน้านามของบุคคลเพศกำกวมให้ตรงกับเพศสภาพโดยไม่ต้องทำการผ่าตัด เปลี่ยนแปลงร่างกายให้เป็นเพศใดเพศหนึ่งก่อน ปัญหาการที่บุคคลเพศกำกวมมักอับอายและหลบซ่อนตัวตนจากการรับรู้ของสังคมถึงความผิดปกติของร่างกายของตนด้วยการปลอมแปลงเอกสารระบุตัวบุคคลของตนเอง จนกระทั่งนำไปสู่ปัญหาการถูกตรวจค้น จับกุม คุมขัง และจำคุกในเวลาต่อมา ซึ่งก็พบว่าบุคคลที่มีภาวะเพศ

คำถามยังประสบปัญหาการถูกละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากการถูกตรวจค้น จับกุม คุมขัง และจำคุกพร้อมด้วย เนื่องจากการในการตรวจค้น และจับกุมผู้ต้องหา พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจดังกล่าว ต้องกระทำโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อาทิ การตรวจค้นบุคคลที่เป็น เพศหญิงต้องให้เจ้าหน้าที่หญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ค้น ซึ่งการประเมินเพศของผู้ต้องหาจากเพศสภาพที่ปรากฏ ภายนอกหรือจากเอกสารระบุตัวบุคคลเท่านั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมไม่ทราบถึงภาวะการมีสองเพศ ของผู้ต้องหา อันส่งผลให้การตรวจค้นหรือจับกุมนั้นอาจเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นบุคคลเพศ ก้ำกวม และเมื่อผู้ต้องหาถูกคุมขังหรือกระทั่งถูกจำคุก ก็ปรากฏปัญหาในการจัดสถานที่ควบคุมตัวหรือการ แยกแดนภายในเรือนจำหรือทัณฑสถานอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 วาง หลักเกณฑ์การแยกแดนของผู้ต้องขังด้วยการจำแนกตามเพศ ซึ่งไม่รวมถึงเพศสภาพด้วย ทำให้ผู้ต้องขังที่เป็น บุคคลเพศก้ำกวมมีความเสี่ยงที่จะถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ กระทั่งความเสี่ยงในการติด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภายในเรือนจำหรือทัณฑสถานด้วย

4. ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิการก่อตั้งครอบครัวของ บุคคลที่มีภาวะเพศก้ำกวม

จากแนวคิดเรื่องเพศภาวะรัฐหรือการที่รัฐแบ่งแยกประชาชนออกเป็นสองเพศ (Binary Sexes) คือ เพศหญิงและเพศชาย ทำให้บทบัญญัติเรื่องการสมรสระหว่างบุคคลซึ่งระบุไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ มาตรา 1448 มีลักษณะที่รับรองการสมรสระหว่างบุคคลที่มีเพศกำเนิดแตกต่างกันเท่านั้น เมื่อนำมา พิจารณาประกอบกับแนวคิดทางศาสนาในประเด็นความศักดิ์สิทธิ์แห่งการสมรสที่ว่า ศาสนายอมให้บุคคลมี เพศสัมพันธ์กันโดยไม่ผิดบาป ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าต้องมีเพศสัมพันธ์นั้นจะต้องเป็นไปเพื่อการสืบเผ่าพันธุ์เท่านั้น รวมถึงแนวคิดเรื่องการให้สิทธิสวัสดิการของรัฐแก่ประชาชนต้องยึดโยงกับความสามารถในการเพิ่มจำนวน ประชากรรุ่นต่อไปให้แก่รัฐนั้น ส่งผลให้บุคคลที่มีภาวะเพศก้ำกวมถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการก่อตั้ง ครอบครัวอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ประกอบกับคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญที่ 20/2564 เกี่ยวกับการสมรสระหว่างบุคคลที่มีเพศเดียวกันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 ซึ่งอนุญาตให้เฉพาะชายกับหญิงเท่านั้นสมรสกันได้ไม่ขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยศาลรัฐธรรมนูญให้เหตุผลในคำวินิจฉัยดังกล่าวตอนหนึ่งว่า “...โดยความหมายของการ สมรส หมายถึง การที่ชายและหญิงตกลงที่จะใช้ชีวิตร่วมกันด้วยความสมัครใจ มีความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา เพื่อการสืบเผ่าพันธุ์ มีความผูกพันช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน ภายใต้ศีลธรรม จารีตประเพณี หลัก ศาสนา และกฎหมายของแต่ละสังคม เป็นจุดเริ่มต้นของการก่อตั้งสถาบันครอบครัว ที่ถือเป็นสถาบันพื้นฐาน ของสังคม เพื่อผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่สังคมและเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างบทบาทที่เชื่อมโยงกับสถาบันอื่น ๆ ของสังคม การสมรสจึงสงวนไว้เฉพาะชายและหญิงตามเพศที่กำหนด ให้สามารถเป็นคู่สมรส เป็นสามีภรรยาที่ ชอบด้วยกฎหมายได้...” และอีกตอนหนึ่งที่ว่า “...วิถีสังคมไทย ตลอดจนแนวทางปฏิบัติและการตีความ กฎหมายของประเทศไทยมีความเชื่อถือสืบต่อกันมาว่า การสมรสสามารถกระทำได้เฉพาะชายและหญิงเท่านั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและจารีต

ประเพณีที่มีมาช้านาน วัตถุประสงค์ของการสมรส คือ การที่ชายและหญิงอยู่กินกันฉันสามีภริยา เพื่อสร้างสถาบันครอบครัว มีบุตร ดำรงเผ่าพันธุ์ตามธรรมชาติ และมีการสืบทอดทรัพย์สิน มรดก มีการส่งต่อความผูกพันระหว่างพ่อ แม่ พี่ น้อง ลุง ป้า น้า อา ซึ่งการสมรสในระหว่างบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศอาจไม่สามารถสร้างความผูกพันอันละเอียดอ่อนดังกล่าวได้...” ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงบุคคลที่มีเพศกำเนิดแตกต่างกันหลายคู่ที่สมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย ตามหลักศาสนา และตามจารีตประเพณี แต่เลือกที่จะไม่มีบุตรหรือไม่สามารถมีบุตรได้ ทว่ารัฐก็ยังคงให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลดังกล่าวโดยไม่มีเงื่อนไขของการมีทายาทสืบสกุลมากำหนดกีดกันการสมรสหรือสิทธิเนื่องมาจากการสมรสไว้ การสมรสของบุคคลที่มีเพศกำเนิดกับบุคคลที่มีเพศเดียวกันจึงไม่ควรจะถูกกีดกันเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามรัฐธรรมนูญควรมีบทบัญญัติที่รับรองและคุ้มครองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลเพศกำเนิดไว้อย่างชัดเจนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำเนิด
- 2) เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำเนิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำเนิดตามรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐมอลตา และสาธารณรัฐอินเดีย
- 3) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำเนิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำเนิด

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาของแนวคิดหลักความเสมอภาค หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และหลักความเท่าเทียมระหว่างเพศ และศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดในการให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำเนิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กับรัฐธรรมนูญเครือรัฐออสเตรเลีย และรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อให้เห็นถึงสภาพปัญหาและข้อจำกัดของหลักสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีเพศกำเนิด และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวม
- 2) ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐมอลตา และสาธารณรัฐอินเดีย
- 3) ทำให้ทราบถึงผลการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- 4) ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวม

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวม

สิทธิมนุษยชน อันประกอบไปด้วย บรรดาสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่พึงมีมาพร้อมกับการเกิดมาเป็นมนุษย์ และเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศชาย เพศหญิง หรือจะเป็นบุคคลที่มีเพศกำกวม ย่อมได้รับการคุ้มครองและปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนตามหลักสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกัน โดยรัฐธรรมนูญในฐานะเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายทั้งหลายภายในรัฐนั้นจะต้องให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามหลักสิทธิมนุษยชน รัฐจะต้องปฏิบัติต่อประชาชนโดยถือว่าประชาชนเป็นมนุษย์คนหนึ่ง หรือที่เรียกว่าต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์จึงเป็นคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะตัว เป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ซึ่งบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์ทุกคนได้รับคุณค่า ดังกล่าวโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา วัย คุณสมบัติอื่น ๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นเพศชาย เพศหญิง หรือเป็นบุคคลที่มีเพศกำกวมก็ตาม ทุกคนมีความเป็นมนุษย์และมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน การใช้อำนาจของรัฐไม่ว่าจะโดยอำนาจใดหรือวิธีใด จะต้องถือว่ามนุษย์นั้นมิใช่เป็นเพียงวัตถุแห่งการกระทำของรัฐ การที่รัฐได้กระทำการใดไปในลักษณะที่ทำให้บุคคลถูกลดคุณค่าเป็นเพียงวัตถุแห่งการกระทำ การกระทำของรัฐนั้น ๆ ย่อมขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่สามารถกระทำได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสาร ทั้งเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทบัญญัติของกฎหมาย บทความ คำพิพากษาของศาลฎีกา

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และเสนอแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศก้ำกวมต่อไป

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลเพศก้ำกวมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นของต่างประเทศ

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศก้ำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เครือรัฐออสเตรีย สาธารณรัฐมอลตา และสาธารณรัฐอินเดีย ทำให้ทราบว่าบุคคลที่มีเพศก้ำกวมประสบปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ทั้งปัญหาการที่ภาครัฐไม่ให้สิทธิการเปลี่ยนคำนำหน้านามของบุคคลเพศก้ำกวมให้ตรงกับเพศสภาพโดยไม่ต้องทำการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงร่างกายให้เป็นเพศใดเพศหนึ่งก่อน และปัญหาการไม่ให้สิทธิในการก่อตั้งครอบครัวอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของรัฐธรรมนูญทั่วโลก ในขณะที่ตามกฎหมายแพ่งของประเทศเยอรมนี (Personenstandsgesetz (PStG) 2013) § 22 (3) บัญญัติให้ “ในกรณีที่ไม่สามารถระบุว่าเป็นเพศหญิงหรือเพศชายเพศใดเพศหนึ่งได้ ให้บันทึกสถานะทางแพ่งในทะเบียนของเกิดโดยไม่มีการระบุเพศ” ทำให้การระบุเพศของเด็กเพศก้ำกวมมีสถานะเป็น “X” ทั้งนี้ พบว่าในหนังสือเดินทาง และบัตรประจำตัวประชาชนชาวเยอรมันนั้นไม่มีการระบุเพศของบุคคลไว้อยู่แล้ว และกรณีที่มิได้ระบุเพศขณะจดทะเบียนเกิด บิดามารดาผู้ปกครองสามารถส่งข้อมูลนี้ให้ภาครัฐในภายหลังโดยการยื่นคำขอระบุเพศไปยังสำนักทะเบียน ตามมาตรา § 27(3) No.4 แห่งกฎหมาย PStG ที่กำหนดให้บิดามารดาสามารถระบุเพศบุตรภายหลังการจดทะเบียนการเกิดได้ (Folgebeurkundung) โดยในเงื่อนไขการขอระบุเพศเพิ่มเติม นั้น ไม่จำเป็นต้องมีใบรับรองแพทย์หรือคำสั่งของศาลมาประกอบแต่อย่างใด และมาตรา § 27(3) No.4 แห่ง PStG นี้ ยังสามารถใช้ได้กับกรณีที่เด็กเพศก้ำกวมที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้วและมีความประสงค์ที่จะระบุเพศที่ยังไม่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านี้ต่อสำนักทะเบียน ซึ่งกฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขของทั้งสองสถานการณ์ข้างต้นไว้อย่างชัดเจน สำหรับสิทธิการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลเพศก้ำกวมในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีนั้น ปัจจุบันมีกฎหมายการจดทะเบียนหุ้นส่วนชีวิต (Eingetragene Lebenspartnerschaft) มาตรา § 1353(1) B ü rgerliches Gesetzbuch (BGB) ที่แก้ไขใหม่นั้นระบุว่า การสมรสสามารถทำได้ทั้งกรณีที่คนสองคนมีเพศต่างกันหรือเพศเดียวกัน ในขณะที่บุคคลที่มีเพศก้ำกวมไม่ได้ถูกระบุเพศ ดังนั้น หากตีความตามกฎหมายฉบับนี้บุคคลเพศก้ำกวมที่ไม่ได้ระบุเพศไว้ย่อมไม่สามารถสมรสกับบุคคลอื่นได้ บุคคลเพศก้ำกวมจึงจะต้องดำเนินการแจ้งระบุเพศก่อนการสมรสตามกฎหมาย

จากการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับบุคคลเพศก้ำกวมตามกฎหมายของประเทศเนเธอร์แลนด์ในปัจจุบันพบว่า กฎหมายของประเทศเนเธอร์แลนด์คำนึงถึงความเป็นไปได้ของความแปรผันทางเพศตั้งแต่แรกเกิดของบุคคล มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เมื่อมีการนำประมวลกฎหมายใหม่เกี่ยวกับสถานะส่วนบุคคลและกฎหมายครอบครัวมาใช้ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีข้อกำหนดที่ทำให้บิดามารดาสามารถระบุเพศของบุคคลตาม

กฎหมายว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง (M หรือ F) แก่บุตรในภายหลังได้ โดยบิดามารดาสามารถเลือกกระบวนไม่ทราบเพศของเด็กได้ โดยมักเป็นกรณีที่กฎหมายและหลักปฏิบัติแยกออกจากกัน ซึ่งบิดามารดายังคงไม่ค่อยได้ใช้การเลือกไม่ระบุเพศของบุตรในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม ค.ศ. 2018 ศาลชั้นต้นของ Limburg ใช้บทบัญญัตินี้ในลักษณะที่ไม่คาดคิด โดยใช้เพื่อตีความในทางกลับกัน นั่นคือ ตามคำร้องขอของอัยการ (เจ้าหน้าที่ van Justitie) ศาลได้มีคำสั่งให้นายทะเบียนเทศบาลโรเออร์มอนด์เปลี่ยนการระบุเพศของบุคคลในสูติบัตรจากเพศหญิงเป็น “ไม่สามารถระบุเพศได้” (not possible to establish) ทว่าในส่วนของการสมรสนั้น มาตรา 1:30(1) แห่ง Burgerlijk Wetboek (BW) หรือ ประมวลกฎหมายแพ่งดัตช์ ระบุว่า การสมรสเปิดให้กระทำระหว่างบุคคลสองคนที่มีเพศต่างกันหรือเพศเดียวกัน ทว่าความเป็นไปได้ของการสมรสระหว่างบุคคลที่มีเพศอื่นหรือไม่มีเพศนั้นไม่ได้อยู่ความรับรู้ของผู้บัญญัติกฎหมายเลย แนวคิดเรื่องเพศแบบทวิภาคหรือระบบสองเพศนี้ ยังสามารถเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ว่ากฎหมายอนุญาตเพียงเพื่อแก้ไขหรือเปลี่ยนเพศตามกฎหมายเป็นเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานะของบุคคลเพศกำกวมในออสเตรเลียมีรากฐานมาจากแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงการระบุเพศของบุคคลข้ามเพศมากกว่าแนวคิดที่มีที่มาจากบุคคลที่กำเนิดมา มีเพศกำกวมโดยแท้ และแม้ว่าจะมีรัฐและดินแดนที่นำร่องในการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเพศลงในเอกสารราชการ เช่น ดินแดนออสเตรเลียแคพิทอลเทร์ริทอรี (Australian Capital Territory (ACT)) และรัฐเซาท์ออสเตรเลีย (South Australia) แต่ในหลายรัฐก็ยังไม่มีการรับรองทางกฎหมายหรือการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมที่เฉพาะเจาะจงและเหมาะสม มีเพียงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเพศของบุคคลข้ามเพศโดยทั่วไปซึ่งมักจะถูกรตรวจสอบเพื่อพิจารณาให้ความคุ้มครอง (ที่ไม่สมบูรณ์) แก่บุคคลข้ามเพศได้ สำหรับการจดทะเบียนการเกิดของรัฐและดินแดนอื่น ๆ นอกจากดินแดนออสเตรเลียแคพิทอลเทร์ริทอรี และรัฐเซาท์ออสเตรเลีย นั้นพบว่า พ่อแม่ต้องระบุเพศของเด็กต้องโดยแจ้งต่อนายทะเบียนเมื่อมีการจดทะเบียนการเกิดทันที ไม่อาจจะล่อการระบุเพศไว้ได้ และการระบุเพศมักจะขึ้นอยู่กับผลการตรวจร่างกาย การตรวจอวัยวะเพศเด็ก และสามารถจดทะเบียนการเกิดโดยระบุเพศได้เฉพาะชายหรือหญิงเท่านั้น ในขณะที่ในรัฐเซาท์ออสเตรเลีย เพศของเด็กจะได้รับการจดทะเบียนก็ต่อเมื่อสามารถระบุเพศอย่างชัดเจนได้เท่านั้น โดยไม่จำต้องระบุเฉพาะเพศชายหรือเพศหญิง เท่านั้น สำหรับการอนุญาตให้ระบุเพศอื่น ๆ เพิ่มเติมนั้น พบว่า ดินแดนออสเตรเลียแคพิทอลเทร์ริทอรี กำหนดให้ระบุเพศของเด็กในกรณีที่สามารระบุได้ชัดเจนเท่านั้น หากมีการระบุเพศเด็กสามารถเลือกระบุในทะเบียนว่าเป็น “เพศชาย” “เพศหญิง” “เพศกำกวม” “เพศยังไม่แน่ชัด” หรือกระทั่ง “ควรได้รับคำแนะนำ” ลงในสูติบัตรได้ และการจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพศของเด็กยังสามารถกระทำได้ในเวลาหกเดือนอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดแรงกดดันของพ่อแม่ที่จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเพศของเด็ก อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีเพียงดินแดนออสเตรเลียแคพิทอลเทร์ริทอรีเท่านั้นที่อนุญาตให้ระบุเพศของเด็กลงในทะเบียนการเกิดเป็นอื่นนอกจากชายหรือหญิงได้ แต่สำหรับในรัฐอื่นบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงการระบุเพศทางทะเบียนในภายหลังเพื่อระบุสถานะทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลที่กล่าวไว้ข้างต้นว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเพศที่ระบุทางทะเบียนเหล่านี้ส่วนใหญ่สร้างขึ้น

เพื่อประโยชน์ของบุคคลข้ามเพศ หากแต่ว่าตัวกฎหมายเองก็ยังคงทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลข้ามเพศได้อย่างไม่สมบูรณ์นัก อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลข้ามเพศก็ยังเป็นกลุ่มที่มีพลังขับเคลื่อนเดียวที่มีอยู่ในปัจจุบัน ภายใต้กฎหมายของรัฐบาลกลางและรัฐอื่น ๆ รวมถึงดินแดนต่าง ๆ ของออสเตรเลีย ซึ่งในปัจจุบันสามารถเปลี่ยนสูติบัตรได้สองวิธี คือ 1) ผ่านการแก้ไขทางปกครอง หรือ 2) โดยการเปลี่ยนแปลงเพศที่จดทะเบียน

1. การแก้ไขทางปกครอง ในทุกรัฐสามารถแก้ไขสูติบัตรผ่านการแก้ไขทางปกครอง ซึ่งในประเด็นนี้กฎหมายทุกรัฐและทุกดินแดนของออสเตรเลียบัญญัติเหมือนกันทุกประการ กล่าวคือ ศาลที่มีเขตอำนาจสามารถอนุญาตให้นายทะเบียนจดทะเบียนแก้ไขทางทะเบียนเพื่อนำรายการเกี่ยวกับข้อมูลที่มีความเฉพาะเจาะจงเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและน่าเชื่อถือที่สุดได้ ยกตัวอย่างเช่น ในรัฐวิกตอเรีย มีการนำกฎหมายนี้มาใช้เพื่อให้บุคคลที่มีเพศกำกวมสามารถยกเลิกการระบุเพศของตนตามที่ปรากฏในสูติบัตรและเปลี่ยนเป็น “ไม่ระบุเพศ” ได้

นายทะเบียนของรัฐนิวเซาท์เวลส์ได้ออกคำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงแก้ไขทางทะเบียนบุคคลว่า สำหรับบุคคลที่มีเพศกำกวมที่ถูกระบุเพศเป็นชายหรือหญิง ซึ่งภายหลังเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นเพศอื่น ๆ สามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพศที่ระบุโดยการแก้ไขทางปกครองได้ หากพบว่าเพศที่ระบุไว้นั้นไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม คำแนะนำดังกล่าวก็ยังไม่ชัดเจนว่าจะครอบคลุมสถานการณ์ซึ่งบุคคลนั้นไม่ต้องการเปลี่ยนเป็นชายหรือหญิง แต่ต้องการใช้ถ้อยคำแทนการรับรู้ตัวตนว่าพวกเขาเป็น “เพศกำกวม” เพื่อเปลี่ยนแปลงเพศที่ได้จดทะเบียนไว้ได้หรือไม่ โดยวิธีในการเปลี่ยนเพศที่ระบุในสูติบัตรคือการใช้กลไกในการเปลี่ยนเพศที่จดทะเบียนไว้เดิม ซึ่งดินแดนออสเตรเลียแคปิตอลเทร์ริทอรี และรัฐเซาท์ออสเตรเลีย เป็นเพียงสองรัฐที่มีบทบัญญัติเฉพาะเจาะจงที่อนุญาตให้บุคคลเปลี่ยนเพศเป็น “เพศกำกวม” ในสูติบัตรได้

2. การเปลี่ยนแปลงเพศที่จดทะเบียน

ตามพระราชบัญญัติการจดทะเบียนการเกิด การตาย และการจดทะเบียนสมรส ค.ศ. 1997 มาตรา 24 (1) บัญญัติว่าบุคคลอาจยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนทั่วไปเพื่อแก้ไขบันทึกของเพศบุคคลในทะเบียนการเกิดของบุคคลนั้นได้ ในกรณีต่อไปนี้

- (a) บุคคลนั้นมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และ
- (b) การเกิดของบุคคลนั้นได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และ
- (c) บุคคลนั้นเชื่อว่าเพศของตนเป็นเพศที่ได้รับระบุในคำร้อง (เพศที่เปลี่ยนแปลง)
 - (i) ได้รับการรักษาทางคลินิกที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของเพศบุคคล หรือ
 - (ii) เป็นคนข้ามเพศ

หากบุคคลดังกล่าวเป็นเด็ก ผู้ปกครองหรือผู้รับผิดชอบเด็กแทนผู้ปกครองสามารถอาศัยเหตุเดียวกันในการยื่นคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพศทางทะเบียนได้ แต่ต้องมีเหตุควรเชื่ออันสมควรว่าการเปลี่ยนแปลงบันทึกเรื่องเพศของเด็กเป็นไปโดยความยินยอมและดีที่สุดสำหรับตัวเด็กเอง

สำหรับสถานการณ์สมรสของบุคคลเพศกำกวมในออสเตรเลียนั้น ได้รับการแก้ไขเมื่อรัฐสภาออสเตรเลียมีมติผ่านพระราชบัญญัติแก้ไขการสมรส (คำจำกัดความและเสรีภาพทางศาสนา) ค.ศ. 2017 ซึ่งแก้ไขโดยใช้

คำว่า “บุคคลสองคน” แทนคำนิยามเดิมของการสมรสระหว่าง “ชายหญิง” ตามพระราชบัญญัติการสมรส ค.ศ. 1961 คำจำกัดความหรือนิยามที่กว้างขึ้นนี้เป็นจุดสำคัญที่แตกต่างจากการสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกันในอังกฤษ (Same Sex Couples) ตามพระราชบัญญัติการสมรสของบุคคลเพศเดียวกัน ค.ศ. 2013 ซึ่งระบุเพียงว่า การสมรสของคู่รักเพศเดียวกันนั้นชอบด้วยกฎหมาย โดยถ้อยคำว่าบุคคลสองคนนั้นมีความหมายครอบคลุมถึงบุคคลเพศกำกวมด้วย ทำให้บุคคลเพศกำกวมมีสิทธิสมรสกับบุคคลอื่นได้ทุกเพศ

กฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมของมอลตานั้น นอกจากจะคุ้มครองการเปลี่ยนแปลงเพศในเอกสารมหาชนแล้ว ยังรวมถึงมาตรการในการปกป้องและเคารพความเป็นส่วนตัวของผู้ที่แก้ไขประวัติการเกิดของตนตามพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย โดยมาตรา 11 ได้วางหลักกำหนดให้บุคคลที่เข้าถึงข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพศของบุคคลอื่นเพื่อแสวงหาประโยชน์มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดถูกตัดสินว่ากระทำความผิดนี้จะต้องระวางโทษปรับระหว่าง 1,000 ยูโร ถึง 5,000 ยูโร และส่วนที่ 2 ของมาตรานี้ช่วยเพิ่มความคุ้มครองมีอยู่ภายใต้กฎหมายอาชญากรรมจากความเกลียดชังซึ่งรวมถึงการเกลียดชังทางเพศ โดยเฉพาะการแสดงออกและลักษณะทางเพศเป็นแรงจูงใจให้เกิดความเกลียดชังอันนำไปสู่อาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้น โดยมีบทลงโทษตามมาตรา 83B ของประมวลกฎหมายอาญาสำหรับความผิดเกี่ยวกับการเกลียดชังบุคคล โดยอาศัยเหตุความแตกต่างทางเชื้อชาติ และมาตรา 12 ที่ให้การรับรองว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้รับข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ทั้งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และพระราชบัญญัติการรักษาความลับทางวิชาชีพและการคุ้มครองข้อมูล จึงกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัติอัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศ และลักษณะทางเพศ ของมอลตา ค.ศ. 2015 (The Maltese Gender Identity, Gender Expression and Sex Characteristics Act, 2015 (the 2015 Act)) ได้ขยายการคุ้มครองการต่อต้านการเลือกปฏิบัติอย่างชัดเจนและการส่งเสริมความเท่าเทียมด้านสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศโดยนอกจากที่กล่าวมาแล้ว มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดให้มีการตีความและบังคับใช้บรรทัดฐานกฎระเบียบ และขั้นตอนต่าง ๆ ในลักษณะที่ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้สิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศ ทั้งในหมวดย่อย 2 ของมาตรานี้ยังได้กำหนดภาระหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ จัดการเลือกปฏิบัติและการคุกคามที่ผิดกฎหมายบนพื้นฐานของเพศ อัตลักษณ์ การแสดงออกทางเพศ และลักษณะทางเพศ พร้อมกันนั้นก็ได้รับมอบอำนาจความเท่าเทียมกันของโอกาสจะต้องได้รับการส่งเสริมโดยบริการสาธารณะโดยไม่คำนึงถึงรสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศ และลักษณะทางเพศของบุคคล รวมถึง มาตรา 13(3) ได้ขยายพันธกรณีเหล่านี้นอกเหนือจากการให้บริการสาธารณะไปเป็นรวมถึงหน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานและหน่วยงานผู้มีอำนาจทั้งหมดนั้นเก็บรักษานบันทึกส่วนตัวและ/หรือรวบรวมข้อมูลทางเพศ เอกสารให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็นเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเพื่อแก้ไขแบบฟอร์ม บันทึกและข้อมูล เพื่อให้สะท้อนถึงมาตรฐานใหม่ในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

จากการศึกษาประเด็นสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามกฎหมายของอินเดีย พบว่า ศาลอินเดียได้มีคำพิพากษาว่าอิจเราะห์หรือบุคคลเพศกำกวมนั้นถือเป็นเพศที่สามและอนุญาตให้บุคคลเพศกำกวมและบุคคล

ข้ามเพศมีสิทธิในการระบุตัวตนไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงหรือเพศที่สาม โดยตามมาตรา 15 ของรัฐธรรมนูญอินเดีย อีจเราะห์และบุคคลข้ามเพศจะถูกจัดอยู่ในประเภททางสังคมและการศึกษาถึงภูมิหลังในขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมายรวมถึงประโยชน์ด้านการศึกษาและการสาธารณสุข ซึ่งศาลอินเดียได้ออกคำสั่งบังคับต่อส่วนกลาง รัฐบาลอินเดียและหน่วยงานของรัฐจะต้องจัดให้มีการรับรองทางกฎหมายสำหรับการระบุอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลเพศกำกวม ดำเนินการเฝ้าระวังการติดเชื้อ HIV จัดให้มีการรักษาพยาบาล จัดให้มีห้องสุขาสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นแยกเป็นสัดส่วน และจัดสวัสดิการสังคมแผนงาน รัฐบาลอินเดียกลางและรัฐได้รับการร้องขอให้ยกระดับสร้างความตระหนักรู้ของสาธารณชนและใช้มาตรการเพื่อให้บุคคลกำกวมสามารถกลับคืนสู่การได้รับความเคารพและตำแหน่งในสังคมที่พวกเขาเคยได้รับในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคม ที่สำคัญศาลอินเดียยังได้ประกาศว่าการผ่าตัดแปลงเพศเพื่อให้บุคคลได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการผ่านทางเอกสารประจำตัวนั้นถือว่าเป็นการผิดศีลธรรมและผิดกฎหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ทำให้ทราบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่มีบทบัญญัติใดหรือถ้อยคำใดในหลักการและเหตุผลที่กล่าวถึงหรือทำให้ทราบได้ว่า รัฐไทยรับรู้ถึงความมีอยู่และตระหนักถึงปัญหาและสิทธิของบุคคลเพศกำกวม ซึ่งเป็นบุคคลที่ต่างออกไปจากบุคคลกลุ่ม LGBTQ อย่างสิ้นเชิง และไม่สามารถจัดรวมอยู่ในกลุ่มดังกล่าวนี้ได้เลย เนื่องจากปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นกับบุคคลเพศกำกวมเป็นปัญหาที่เกิดจากภาวะความผิดปกติของร่างกาย ความสมบูรณ์ของอวัยวะเพศ สรีระ และฮอร์โมนเพศ ซึ่งอาจเทียบเคียงได้กับความผิดปกติของคนพิการ ซึ่งรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิของคนพิการเอาไว้อย่างชัดเจน และมีกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิของคนพิการไว้อย่างมากมายและครอบคลุมแทบทุกความต้องการพิเศษของกลุ่มคนพิการ แต่ทว่ารัฐธรรมนูญกลับไม่กล่าวถึงและไม่รับรู้ถึงความต้องการพิเศษของบุคคลเพศกำกวม ในทางตรงกันข้าม ผู้ใช้และตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญกลับมองว่าบุคคลเพศกำกวม หรือบุคคลที่มีอวัยวะเพศทั้งสองเพศนี้ เป็นเพียงประเภทของบุคคลที่ถูกขยายให้ดูเหมือนกับว่ากลุ่ม LGBTQ เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และไม่ยุติธรรมกับบุคคลเพศกำกวมด้วยประการทั้งปวง สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิของบุคคลเพศกำกวมล้าหลังมากเมื่อเทียบกับสหพันธสาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐมอลตา และสาธารณรัฐอินเดีย เนื่องจากปัจจุบันทั้งห้าประเทศให้สิทธิพลเมืองของตนที่เป็นบุคคลเพศกำกวมในการชะลอการระบุเพศเมื่อแรกเกิด จัดเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับเพศของตนในทะเบียนราษฎร หรือกระทั่งมีสิทธิเลือกที่จะไม่ระบุเพศไว้ในเอกสารของทางราชการที่สามารถนำไปใช้ยืนยันกับเอกชนได้ด้วย ตลอดจนมีการกำหนดให้สิทธิการสมรสและการรับบุตรบุญธรรมของบุคคลเพศกำกวม ซึ่งถือเป็นสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญเอาไว้อย่างชัดเจนแล้ว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล เพศกำกวม ดังนี้

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 วรรคสาม

จากบทบัญญัติเดิม

มาตรา 27 วรรคสาม “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น

มาตรา 27 วรรคสาม “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศสภาพ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เพิ่มเติมบทบัญญัติ “ในกรณีที่บุตรเกิดมามีภาวะเพศกำกวม ให้บิดามารดาแจ้งข้อมูลโดยระบุชื่อบุตร และข้อมูลอื่นที่จำเป็นเพื่อการดำเนินงานทะเบียนต่าง ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ โดยสามารถเลือกละเว้นข้อมูลระบุเพศของบุตรเอาไว้จนกระทั่งบุตรนั้น มีอายุครบสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ บิดามารดาหรือบุตรนั้นเองมีหน้าที่มาดำเนินการระบุเพศของบุตรหรือของตน ตามใบสำคัญความเห็นของแพทย์และความรู้ทางเพศของบุตรหรือของตนก่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่เด็กมีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์”

พระราชบัญญัติค่านำนามหญิง พ.ศ. 2551 เพิ่มเติมบทบัญญัติ “ในกรณีที่บุคคลมีภาวะเพศกำกวมโดยกำเนิด ให้บุคคลนั้นสามารถเปลี่ยนค่านำนามเป็นเพศที่แพทย์ระบุในหนังสือรับรองหรือใบสำคัญความเห็นแพทย์ได้เมื่ออายุครบสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ โดยจะมีการผ่าตัดแก้ไขเพศของบุคคลนั้นให้มีเพียงเพศเดียวร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้

การเปลี่ยนค่านำนามของบุคคลเพศกำกวม ตามวรรคหนึ่งให้เปลี่ยนแปลงได้เพียงครั้งเดียว ตลอดชีวิตของบุคคลนั้น”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 แก้ไขข้อความจาก “การสมรสจะกระทำได้อต่อเมื่อชายและหญิงมีอายุครบสิบเจ็ดปีบริบูรณ์แล้ว...”

แก้ไขเป็น “การสมรสจะกระทำได้อต่อบุคคลมีอายุครบสิบเจ็ดปีบริบูรณ์แล้ว...”

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา

ปัญหาเกี่ยวกับการบัญญัติหลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ครอบคลุมถึงเพศสภาพ ทำให้สิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวมไม่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐมีหน้าที่รับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีเพศกำกวม ทำให้บุคคลเพศกำกวมไม่อาจเรียกร้องสิทธิจากรัฐ และไม่อาจใช้สิทธิของตนยันกับรัฐหรือเอกชนได้ ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิในชีวิตและร่างกายของบุคคลที่มีภาวะเพศกำกวม และปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลที่มีภาวะเพศกำกวม เป็นปัญหาสำคัญที่กระทบสิทธิของบุคคลเพศกำกวมเป็นอันมาก จึงสมควรที่จะต้องมีการศึกษาเปรียบเทียบ และทำความเข้าใจ เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการ สำนักกฎหมาย. *หลักสิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : แนวความคิดและภาคปฏิบัติ*. https://gistda.or.th/ewtadmin//ewt/gistda_web/article_attach/articlefile_2021072215424920210.pdf สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2565.
- คณะกรรมการศึกษาแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2549). *แนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของชนชาวไทย*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จันทร์จิรา หวังจิตร. *ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชน*. <https://sites.google.com/site/sakanza1234567/khwam-hmay-khwam-sakhay-naewkhid-laea-hlak-kar-khxng-siththi-mnusy-chn>.
- นัชชา ตันติวิทยาพิทักษ์. ‘นอน-ไบนารี’ สำนักทางเพศที่ไม่ใช่ชาย-หญิง หรือความเรียงมากของคนที่ไม่เข้าพวก?. <https://prachatai.com/journal/2018/01/74982>
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2562). *หลักพื้นฐานสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. วิญญูชน.
- พงษ์พิลัย วรรณราช. “สิทธิ” และ “เสรีภาพ” แท้จริงแล้วเหมือนกันอย่างไร?. <http://web.krisdika.go.th/data/activity/act83.htm>
- ภัทรชนน ศักดิ์ศิริสัมพันธ์. *เรื่องราวชาว Intersex กลุ่ม LGBTQ “I”A+ ที่ไม่ควรมองข้าม และการแสดงออกผ่านงานศิลปะ*. <https://www.gqthailand.com/culture/art-and-design/article/intersex-and-art>
- วศิน มีวัฒนา. *อวัยวะเพศกำกวมในเด็กทารกแรกเกิด*. <https://www.si.mahidol.ac.th/th/healthdetail.asp?aid=70>

ศุภรา ศรีปริวาทีน. แนวคิดและหลักการของสิทธิมนุษยชน. [http://www.thaipolitics government.org](http://www.thaipoliticsgovernment.org).

สถาบันพระปกเกล้า. สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย. [http://www.thaipolitics government.org](http://www.thaipoliticsgovernment.org).

Jens M. S, Anatol D., & Tobias, H. (2018). *THE LEGAL STATUS OF INTERSEX PERSONS*. United Kingdom: Intersentia Ltd.

M. van den Brink & Tigchelaar, J. (2014). *M/V en verder. Sekseregistratie door de overheid en de juridische positie van transgenders [M/F and beyond. Sex registration by the government and the legal position of trans genders]* Boom Juridische Uitgevers: Den Haag.

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

วันที่รับบทความ: 10 เมษายน 2567
วันแก้ไขบทความ: 15 เมษายน 2567
วันตอบรับบทความ: 29 เมษายน 2567

นฤมล ดวงจันทร์¹

ณัฐพร คำปลา²

พิทักษ์ เผือกมี³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ชุดกิจกรรมเสริมทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา จำนวน 8 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามแนวคิดของเคมมิส แม็คแท็กการ์ด (Kemmis and Mc Taggart, 1988, pp. 9-15) ที่เรียกว่า PAOR

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน จากโปรแกรม SPSS ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 มีค่าเท่ากับ 8.10 และ 14.47 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติทดสอบค่าที พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการคิดวิเคราะห์ ชุดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ คุรุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เลขที่ 9 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220 ผู้รับผิดชอบบทความ: maylove100944@gmail.com

² โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร 115 หมู่ 11 ซอยนวมินทร์ 163 ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230 อีเมล nattiporn@nmk.ac.th

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เลขที่ 9 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220 อีเมล pitak.p@pnru.ac.th

Development of analytical thinking skills in geography subjects of grade 8 students using a set of skill-enhancing activities together with learning management using the CIPPA model

Received: 10 April 2024

Revised: 15 April 2024

Accepted: 29 April 2024

Naruemon Duangchan¹

Nattiporn Khampla²

Pitak Purkmee³

Abstract

This research aims to 1) study the analytical thinking skills in geography of Mathayom 2 students using a set of skill-enhancing activities together with the management of learning using the Zippa model. 2) study the academic achievement of students before and after using a set of skill-enhancing activities together with the management of learning using the Zippa model. The Sample group in this research is 30 Mathayom 2/6 students in the 2nd semester of the 2023 academic year, who were selected by using cluster random sampling. The research tools used were 1) a set of skill-enhancing activities, 2) a learning management plan using the Zippa model, 8 plans althgether, 3) a test to measure academic achievement in geography. The research was conducted following the steps of the action research cycle in the classroom, based on the concept of Kemmis and McTaggart (1988: 9-15), known as PAOR.

The statistics used to analyze the data included finding the mean, percentage, standard deviation, and testing the t-value of dependent samples (Dependent t-test) from the SPSS program. 1) The results of the research show that the analytical thinking skills in geography of Mathayom 2/6 students are equal to 8.10 and 14.47, respectively. When testing the difference

Keywords: Analytical thinking skills, Set of activities, CIPPA model learning management

Type of Article: Research Article

¹ Bachelor of Education Social studies major Faculty of Teacher Training College Phranakhon Rajabhat University, No. 9 Chaengwattana Road, Anusawari Subdistrict Bang Khen District, Bangkok 10220

Corresponding author Email: maylove100944@gmail.com

² Nawaminthrachutit School Bangkok 115 Moo 11, Soi Nawamin 163, Nawamin Road, Nuanchan Subdistrict, Bueng Kum District, Bangkok 10230. Email nattiporn@nmk.ac.th

³ Phranakhon Rajabhat University, No. 9 Chaengwattana Road, Anusawari Subdistrict, Bang Khen District, Bangkok 10220. Email pitak.p@pnru.ac.th

using the t-test statistic, it was found that Mathayom 2/6 students who studied using a set of skill-enhancing activities together with the management of learning using the Zippa model had analytical thinking skills after studying that were significantly higher than before studying at a statistical level of 0.05. 2) The academic achievement of students who studied using a set of skill-enhancing activities together with the management of learning using the Zippa model was significantly higher after studying than before studying at a statistical level of .05.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนโดยมุ่งส่งเสริมให้นักเรียน รักความเป็นไทย ใฝ่ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้วิชาสังคมศึกษาให้เป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจสภาพสังคม วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้ปรับตัวตามสภาพแวดล้อมได้อย่างเป็นปกติ มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อม ปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ของโลก โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการกำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ 5 สาระ ประกอบด้วย 1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งว่าด้วย ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์

ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ได้กำหนดกรอบเนื้อหา รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 โดยเน้นการเรียนการสอนในเรื่อง ทวีปแอฟริกา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ลักษณะประชากรของทวีปแอฟริกา ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา เป็นต้น

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สาระภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่มีคะแนนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ อาจเนื่องจากนักเรียนไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ผู้สอนเน้นไปที่การสอนรูปแบบบรรยาย เพื่อให้ครูผู้สอน สามารถสอนเนื้อหาได้ครบ ไม่มีเทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างทักษะการเรียนรู้ทางภูมิศาสตร์ให้นักเรียน จึงทำให้นักเรียนมักจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภูมิศาสตร์เพราะเนื้อหาที่เยเยยเกินไปและความยากของวิชาภูมิศาสตร์ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางการเรียน และที่สำคัญคือไม่ค่อยจะแสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์อภิปรายและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งนักเรียนยังเขียนสรุปความรู้และการยกตัวอย่างไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมประเด็นคำถาม เพราะนักเรียนให้ความสนใจในการเล่นโทรศัพท์ ติดโซเชียลมีเดีย เกม ที่นักเรียนสนใจ นักเรียนจึงขาดความรู้ในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และยังสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียน ตกค้าง ไม่สนใจที่จะแก้ผลการเรียนให้ผ่านเกณฑ์ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเนื่องจาก นักเรียนมีปัญหาติดเกมหลงอยู่กับโลกออนไลน์จนบางครั้งกิจกรรมทางการเรียนการสอนนักเรียนเลือกที่จะหาข้อมูลทางออนไลน์มากกว่าการมาคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง หรือมีปฏิสัมพันธ์กับ ครูผู้สอน จึงทำให้นักเรียนขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่รวบรวมสื่อ กระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จุดเด่นของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ทำให้สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน ปฏิบัติคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น คำใหม่ยังไม่มีการศึกษาหาหนทางใดให้ความหมายไว้ แต่มีผู้ให้ความหมายของคำบางคำที่มีลักษณะและความหมายใกล้เคียงกัน คือ ชุดการสอนหรือชุดการเรียน

การสอน ชุดการสอนเป็นคำในภาษาอังกฤษที่เรียกชื่อต่างกัน เช่น Learning Package Instruction Package หรือ Instruction Kits

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา การเรียนรู้โดยใช้โมเดลชิปปา เป็นวิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกรูปแบบหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับรู้ข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง 1 ที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความจดจ่อในการสนุกที่จะคิด มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน เพื่อน แหล่งความรู้ สื่อการเรียนรู้หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน และเน้นการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อฝึกฝนทักษะทางสังคมแก่ผู้เรียนการปฏิบัติจริง การใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 แนวคิดหลัก คือ แนวคิดการสร้างความรู้ (Constructivism) แนวคิดกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Co-operative Learning) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ (Process Learning) และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ (Transfer of Learning) (ทศนา แชนณี, 2555)

จากสภาพปัญหา แนวคิด และความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร และจากคุณลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลที่มีลักษณะการเรียนการสอนที่ เน้นนักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น 1 และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (Process Skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างรู้นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดี หากผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้มีประสาทการรับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยชา ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ก็คือการให้มีการเคลื่อนไหวทางกายอย่างเหมาะสม กิจกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง และความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจะมีความลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้น หากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดแบบแผน "CIPPA" ขึ้น ซึ่งผู้สอนสามารถนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพได้ รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 24 ที่มุ่งฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ

การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาโดยฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ผู้วิจัยมีความสนใจพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้นโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนรวมถึงพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 12 ห้องเรียน ทั้งหมด 384 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 6 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรจะศึกษาประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น/อิสระ คือ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา
2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา สังคมศึกษา สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ทวีปแอฟริกา ประกอบด้วย 6 เรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
- เรื่องที่ 2 ลักษณะประชากรของทวีปแอฟริกา

- เรื่องที่ 3 ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา
- เรื่องที่ 4 ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา
- เรื่องที่ 5 ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา
- เรื่องที่ 6 ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา

ขอบเขตด้านพื้นที่หรือสถานที่

พื้นที่หรือสถานที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนนวมนทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 - 2 ปีการศึกษา 2566

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ เดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ครูสามารถนำแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและปรับใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาความหมายของการคิด ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการคิดไว้หลายท่าน เช่น ลักษณะ สรีวัฒน์ (2549) ได้ให้ความหมายการคิด คือ พฤติกรรมภายในสมองที่อยู่ในลักษณะหรือรูปแบบของการปฏิบัติการทางสมองที่เป็นกระบวนการแห่งการคิด โดยเริ่มจากสภาพหรือเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาที่ทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด วิตกกังวล อารมณ์ตึงเครียดไม่สบายใจ จึงต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้คลายความรู้สึกไม่สบาย หรือเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปและเกิดความสุขสบายใจได้ และสุนทร สีนพพานท์ และคณะ (2551) สรุปเกี่ยวกับการคิดได้ว่า การคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมองที่มีการค้นหาหลักการหรือข้อความจริงแล้ววิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป ซึ่งการคิดนั้นอาจจะเกิดจากสิ่งเร้า หรือข้อความจริงที่ได้รับ รวมกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ผลของการปรับเปลี่ยนการคิดจะช่วยพัฒนาระดับความคิดให้สูงขึ้นได้ สำหรับประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551) กล่าวว่าความคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากประสบการณ์เดิม สิ่งเร้า และสภาพแวดล้อมที่เข้ามากระทบส่งผลให้เกิดความคิดในการที่จะแก้ไขปรับตัว เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือปรับให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ส่วนสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2551)

ได้สรุปสั้น ๆ ว่า การคิด หมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญา สรุปได้ว่า การคิด หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมอง ที่มีการค้นหาหลักการหรือข้อความจริงแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป ซึ่งการคิดนั้นอาจเกิดจากสิ่งเร้า หรือข้อความจริงที่ได้รับ รวมกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ผลของการปรับเปลี่ยนการคิดจะช่วยพัฒนาระดับความคิดให้สูงขึ้น

2. แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาสู่การผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้

นลินี อินดีคำ (2551) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ การนำสื่อการสอนหลายอย่างมาประสมกันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง หรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับทิวากร วงษ์เสน (2560) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนสำเร็จรูปสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์หลายชนิดผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุดเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยพึ่งครูน้อยที่สุด ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างอิสระด้วยความสะอาดตามความสามารถของ แต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการพึ่งพาตนเองในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งจากความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อการสอนสำเร็จรูปเฉพาะหน่วยหรือเรื่องที่มีหลักเกณฑ์กำหนดและรูปแบบการสื่อสารระหว่างครูผู้สอนที่กำหนดไว้อย่างมีระบบ โดยจัดไว้เป็นชุดที่ประกอบด้วยสื่อเรื่องทักษะประจำหน่วย คำสั่ง คำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งสื่อการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา โดยเนื้อหาที่กำหนดในชุดกิจกรรมเป็นตามหลักสูตรเพื่อให้ นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายการเรียนรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานของหลักชีปปา

หลักชีปปา (CIPPA) หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบชีปปาหรือหลักชีปปา (CIPPA) เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นโดย ทิศนา แคมมณี (2542) (รองศาสตราจารย์ ดร.) ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักการดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) โดยพื้นฐานของแนวคิดหลักทั้ง 5 ข้างต้น คือ ทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ (Human Development) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) จากแนวคิดข้างต้น สรุปเป็นหลักชีปปา (CIPPA) ได้ดังนี้

C มาจากคำว่า Construction of knowledge หลักการสร้างความรู้ หมายถึง การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นประสบการณ์เฉพาะตนในการสร้างความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเองกล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง ซึ่งการที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

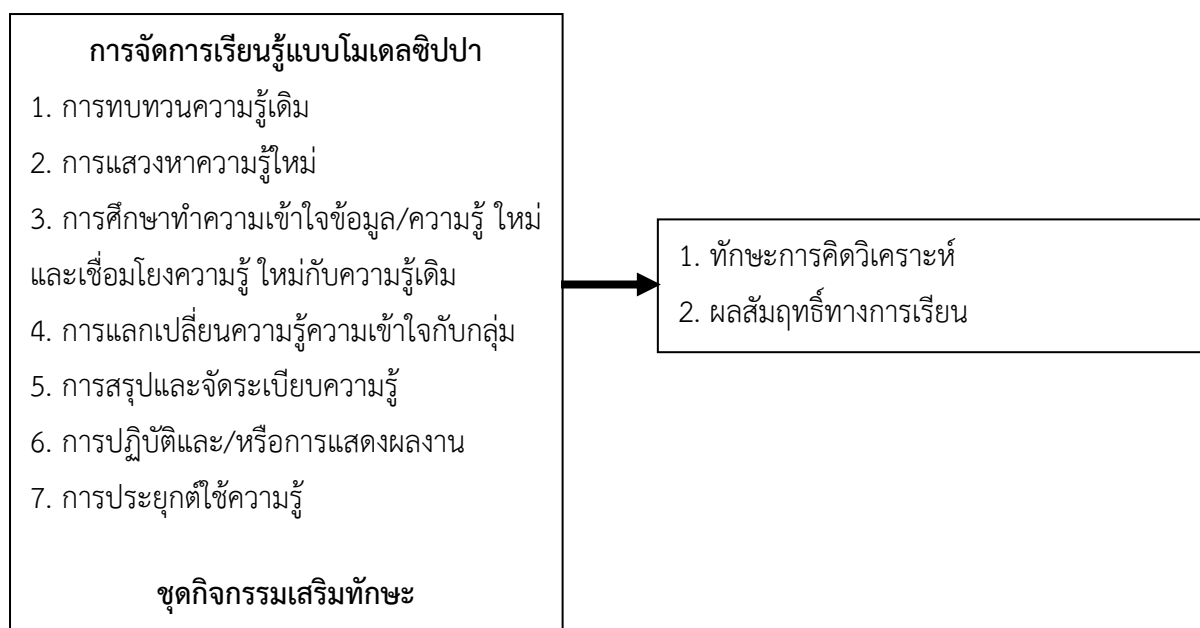
I มาจากคำว่า Interaction หลักการปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวซึ่งตามทฤษฎี Constructivism และ Cooperative Learning เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลจะต้องอาศัยและพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกัน กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Process Learning หลักการเรียนรู้กระบวนการ หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ เพราะทักษะกระบวนการเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาระ (Content) ของการเรียนรู้ กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหากระบวนการกลุ่ม ฯลฯ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

P มาจากคำว่า Physical participation / Involvement หลักการมีส่วนร่วมทางร่างกาย หมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย กล่าวคือ การเรียนรู้ต้องอาศัยการเรียนรู้การเคลื่อนไหวทางกายจะช่วยให้ประสาทการรับรู้ "Active" และรับรู้ได้ดีดังนั้นในการสอนจึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมให้ผู้เรียนต้องเคลื่อนไหวที่หลากหลาย และเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้

A มาจากคำว่า Application หลักการประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กล่าวคือ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงหรือการปฏิบัติจริง จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ และเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้านแล้วแต่ลักษณะของสาระและกิจกรรมที่จัดนอกจากนี้ การนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาและพัฒนาในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) โดยมีแบบแผนการทดลองขั้นต้น (Per-experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองเองโดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 6 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียน นวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามแนวคิดของเคมมิส แม็คแท็กการ์ด (Kemmis & Mc Taggart, 1985) ที่เรียกว่า PAOR ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P)

1.1 วิเคราะห์และสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2 เลือกนวัตกรรมหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน คือการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา และกำหนดแบบแผนการวิจัย

2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Act: A)

ผู้วิจัยลงมือปฏิบัติตามแบบแผนการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มเป้าหมาย ด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะ แล้วบันทึกผลไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

2.3 หลังการทดลองทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มเป้าหมายด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะ แล้วบันทึกผลไว้เป็นคะแนนหลังเรียน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

3. การสังเกตผล (Observe: O)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการนำการจัดการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาไปใช้ในการทดลอง

4. การสะท้อน (Reflect: R)

ผู้วิจัยสรุปผล สะท้อนความคิดที่ได้จากข้อค้นพบและเขียนรายงานการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์ ค่าความเชื่อมั่น ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และสถิติทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

ผลการวิจัย

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโมเดลชิปปา อยู่ในระดับมาก มีผลการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย = 8.10 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย = 14.47

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	8.10	1.029	2.76*	0.000
หลังเรียน	14.47	1.634		

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานของการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลชิปปาร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะทั้ง 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1. ขั้นทบทวนความรู้เดิม 2. ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่ 3. ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4. ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกลุ่ม 5. ขั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ 6. ขั้นการปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน 7. ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง ในขณะที่ผู้สอนมีหน้าที่จัดบรรยากาศการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และคอยให้คำอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนเกิดข้อสงสัย และช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมใจ จดจ่อในการทำกิจกรรม จึงทำให้ความรู้ที่ได้รับติดทนนาน ได้เรียนรู้วิธีจัดระบบความคิดและวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ได้ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2542) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูจะต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากมาย ซึ่งกิจกรรมนั้นจะต้องมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่าง active คือช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ตื่นใจมีความจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่ทำ ทิศนาแคมมณี (2555) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมแบบสืบเสาะหาความรู้ช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในการศึกษาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลหรือสร้างความรู้ที่มีความหมายต่อตัวนักเรียนซึ่งมีพื้นฐานมาจากปรัชญาการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ learning by doing ของ John Dewey ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามทฤษฎีการสร้างความรู้ นักเรียนจะต้องสืบค้นเสาะหาสำรวจคำตอบและค้นคว้าด้วยวิธีการต่าง ๆ จนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ที่นัยอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนเองและเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนาน

2) การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา ร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546) การคิด หมายความว่า ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คัดคะเน คำนวณ มุ่งจงใจ ตั้งใจ ส่วนคำว่าวิเคราะห์ หมายความว่า ใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ การคิดวิเคราะห์ จึงมีความหมายว่า เป็นการใคร่ครวญ ตรึกตรองอย่างละเอียด รอบคอบแยกเป็นส่วน ในเรื่องราวหรือสถานการณ์โดยใช้ความรู้ ความคิด ในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นไปได้การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะความสามารถที่พัฒนาได้ด้วยการฝึกทักษะการคิด ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปแอฟริกา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาหาความรู้ร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะ โดยผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปแอฟริกา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิไลพร ศรีประสิทธิ์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือชื่อ ทองแดง ผลการศึกษาพบว่าแผนการเรียนรู้ที่

สร้างขึ้นสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89.34 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 65 และนักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติญาพร ประเสริฐสังข์ (2545) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนนิเวศวิทยา เรื่องกลไกมนุษย์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาและใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็นเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนนิเวศวิทยา โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาที่พัฒนาขึ้นมาประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 7 ขั้นตอนนั้น เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงและมากที่สุด ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา ได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนและครู ทั้งในรูปของการกระทำ ความรู้สึก และความคิด ได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือกันทำงานและอาศัยทักษะกระบวนการต่างๆ ในการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นและสนุกสนานกับการเรียน ส่วนเชิงปริมาณ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นในนิเวศวิทยา เรื่องกลไกมนุษย์ ปรากฏว่า นักเรียน ร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนผ่านความรอบรู้ที่กำหนด คือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะ ตลอดจนการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และชัดเจนก่อนนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสรุปเป็นองค์ความรู้ในรูปแบบโมเดลซิปปา คำตอบที่ได้มาจากการสืบเสาะและสรุปด้วยตัวนักเรียนเองช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ดังนั้นหากครูต้องการนำงานวิจัยนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูจำเป็นต้องให้ความสำคัญในกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 3-5

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีนำการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะไปใช้พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ การรู้เท่าทันสื่อ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยปัจจัยด้านระยะเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมเพื่อนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

3. การจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะส่งผลต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มเพิ่มสูงขึ้น แต่ยังคงประกอบด้านกระบวนการทำงานกลุ่มลดลง ดังนั้นถ้าต้องการทำวิจัยการพัฒนาความสามารถในการทำงานกลุ่มควรพัฒนาองค์ประกอบด้านกระบวนการทำงานกลุ่ม

4. การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะส่งผลต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้อาจมีการนำการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาร่วมกับชุดกิจกรรมเสริมทักษะไปทดลองเปรียบเทียบกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนแบบอื่น เพื่อศึกษาการจัดการเรียนสอนที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลที่สุดต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาได้ดำเนินการโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมาก ๆ ซึ่งกิจกรรมนั้นจะต้องมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่าง active คือช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความจดจ่อผูกพันกับสิ่งที่ทำ ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของทิสนา แคมมณี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน และขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งโมเดลชิปปามุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะ สารที่ 5 ภูมิศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นมาจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย ซึ่งชุดกิจกรรมเสริมทักษะได้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด สารที่ 5 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชุดกิจกรรมเสริมทักษะนี้ถือเป็นสื่อการเรียนรู้เฉพาะหน่วยการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่ออกแบบไว้อย่างเป็นระบบเรียงลำดับความยากง่ายเพื่อให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จทีละขั้นตอน เนื้อหาในชุดกิจกรรมเสริมทักษะจะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา สารที่ 5 ภูมิศาสตร์ ทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น พัฒนานักเรียนให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายการเรียนรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติให้กับนักเรียน สอนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร เกิดมาตรฐานในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบหลักสูตร เกิดมาตรฐานในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ

โมเดลชิปปา จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา
ภูมิศาสตร์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรมสามัญศึกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรมการศาสนา
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชัคเชสมิเดีย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2542). *การปฏิรูปการเรียนรู้ : การพัฒนาคนเพื่อสังคมที่สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน*. สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิติติยาพร ประเสริฐสังข์. (2545). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องกลไกมนุษย์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนชิปปา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิไลพร ศรประสิทธิ์. (2550). *การพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือชื่อ ทองแดง*. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2537). *การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. เชียงใหม่คอมเมอร์เชียล.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2531). *หลักการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ศึกษาพร.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2549). *การคิด*. โอเดียนสโตร์.
- วรกิต วัดเข้าหลาม. (2540). *ชุดการสอน*. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมจิต สวธนไพบูลย์. (2541). *เอกสารคำสอนวิชา กว 571 ประชุมปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). *แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน*.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ. (2551). *การพัฒนาทักษะการคิด พิชิตการสอน*. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุนีย์ คล้ายนิล. (2543). *การพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับโรงเรียนในประเทศไทยและผลกระทบที่เกิดขึ้น*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- อรพรรณ พรสีมา. (2543). *การคิด*. สถาบันพัฒนาทักษะการคิด.

จริยธรรมการเขียนบทความตีพิมพ์ วารสารปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

บทบาทหน้าที่ของผู้พิมพ์ (Duties of Authors)

1. ผู้พิมพ์ต้องรับรองว่าบทความที่ส่งตีพิมพ์เป็นบทความใหม่ที่ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ และไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งเผยแพร่อื่นใด
2. ผู้พิมพ์ต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่วารสารกำหนด
3. ผู้พิมพ์ต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นและต้องอ้างอิงทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมาเสนอโดยอ้างอิงในเนื้อหาของบทความของตน และจัดทำเอกสารอ้างอิงไว้ท้ายบทความให้ชัดเจน
4. ผู้พิมพ์ต้องรายงานข้อมูลการวิจัยที่เกิดขึ้นจริง ไม่บิดเบือนข้อมูล และไม่ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
5. ผู้พิมพ์ที่มีรายชื่อปรากฏในบทความ ต้องมีส่วนในการทำ การวิจัยจริง
6. ผู้พิมพ์ที่คัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) หรือละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่น ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน
7. บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารถือเป็นผลงานของผู้พิมพ์ ผู้พิมพ์และคณะต้องรับผิดชอบต่อบทความของตน
8. ผู้พิมพ์ต้องแก้ไขความถูกต้องของบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินเบื้องต้นในการตรวจสอบรูปแบบและหลักการอ้างอิงตามที่วารสารกำหนด และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่พิจารณาคุณภาพของบทความ
9. ในกรณีที่ผู้เขียนทำผิดจริยธรรมจะถูกตัดสิทธิ์การตีพิมพ์เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี โดยแจ้งผู้พิมพ์และหน่วยงานสังกัดของผู้พิมพ์
10. การพิจารณาอนุญาตให้ลงตีพิมพ์ในวารสารขึ้นอยู่กับพิจารณาจากบรรณาธิการและให้ถือเป็นที่สุด
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในมนุษย์ ควรมีหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามี)

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารงานวารสารเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามหลักเกณฑ์ที่วารสารปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์กำหนด
2. ดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ และพัฒนาคุณภาพของวารสารอย่างต่อเนื่อง และให้เป็นไปตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของวารสาร
3. ปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้พิมพ์และผู้ประเมินบทความ เพื่อให้กระบวนการประเมินบทความนั้นมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและเป็นไปตามเกณฑ์ของวารสาร

4. บรรณาธิการไม่ใช้อำนาจหรือหน้าที่ครอบงำ ผู้ประเมินบทความให้ประเมินบทความตามที่ตนเองต้องการ
5. บรรณาธิการต้องเลือกผู้ประเมินบทความที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตรงกับบทความนั้นๆ
6. บรรณาธิการต้องหยุดกระบวนการประเมินบทความหากเกิดการคัดลอกผลงานผู้อื่น และต้องแจ้งให้ผู้พิมพ์ทราบทันที หากเจ้าของบทความไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ บรรณาธิการสามารถปฏิเสธการตีพิมพ์บทความนั้นๆ
7. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน ผู้ประเมิน และต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาข้อมูลได้เป็นอย่างดี
8. บรรณาธิการต้องไม่ร้องขอให้มีการอ้างอิงผลงานใดเพื่อเพิ่มจำนวนการอ้างอิง (Citation) หรือ ค่า Impact Factor ของวารสาร หรือเพื่อเพิ่มจำนวนการอ้างอิงของผลงานของตนหรือพวกพ้อง
9. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บไซต์ ThaiJO ในระดับไม่เกิน 10% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น เกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
10. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด
11. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
12. บทความที่ตรวจพบว่า มีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอดถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิมพ์ถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ
13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ประเมินบทความต้องมีความรู้ ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความที่ประเมิน หากบทความไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญผู้ประเมินสามารถปฏิเสธที่จะประเมินบทความเรื่องนั้นให้ผู้ประสานงานของกองบรรณาธิการทราบ
2. ผู้ประเมินบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก พิจารณาบทความภายใต้หลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติ หรือความคิดเห็นส่วนตัว และเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์
3. ผู้ประเมินบทความต้องประเมินบทความตามแบบประเมิน และหากมีข้อเสนอแนะนอกเหนือประเด็นตามแบบประเมินก็สามารถเสนอเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน

4. ผู้ประเมินบทความจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ กับวารสาร บรรณาธิการ และผู้เขียน ซึ่งหากบรรณาธิการทราบในภายหลังจะขอยกเลิกผลการประเมินนั้น และทางวารสารจะสงวนสิทธิ์ไม่ส่งบทความให้ประเมินในครั้งต่อไป
5. ผู้ประเมินบทความต้องประเมินบทความตามกรอบระยะเวลาที่วารสารกำหนด
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความที่ประเมินไปเป็นผลงานของตนเอง
7. ผู้ประเมินบทความควรให้ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องและเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนบทความ
8. ผู้ประเมินบทความจะต้องรักษาความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง
9. ผู้ประเมินบทความที่ตรวจพบว่าบทความที่พิจารณาอยู่มีความเหมือนหรือความซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ผู้ประเมินจะต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

หลักเกณฑ์การเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ วารสารปรัชญาคุษภูมิต่างสังคมศาสตร์

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิชาการ

วารสารปรัชญาคุษภูมิต่างสังคมศาสตร์ มีกำหนดการจัดพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ (ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือและเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทางด้านสังคมศาสตร์

ข้อกำหนดในการส่งบทความ บทความจัดทำขึ้นโดยใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเท่านั้น บทความที่นำมาลงในวารสารต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสารใดมาก่อน กระบวนการคัดเลือกบทความโดยใช้วิธีการประเมินแบบ Double-Blind Review บทความจะถูกส่งไปยังนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อเป็นผู้อ่านประเมินบทความ

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ ประกอบด้วย

- มีประเด็นหรือความแนวคิดที่ชัดเจน มีเนื้อหาทางวิชาการที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย
- วิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และเสนอความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์
- สอดแทรกความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการของผู้เขียนอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง
- มีการค้นคว้าอ้างอิงจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทันสมัย และครอบคลุม
- มีการนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่ายและเป็นระบบ ใช้ภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสม

การส่งต้นฉบับ

1. **การตั้งค่าหน้ากระดาษ** ใช้แบบอักษร TH Sarabun New พิมพ์แบบหน้าเดียวในกระดาษขนาด A4 ตั้งขอบกระดาษทุกด้าน 1 นิ้ว (2.54 เซนติเมตร) ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้าที่มุมขวาด้านบน ความยาวของบทความ 12-15 หน้า

2. **ชื่อเรื่อง (Title)** ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. **ชื่อผู้เขียน (Author)** ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล หน่วยงานที่สังกัด ที่อยู่ และอีเมลที่ติดต่อได้

4. **เนื้อหา (Text)** ควรใช้ภาษาแบบทางการที่ผู้อ่านเข้าใจง่ายและมีความชัดเจน ประกอบด้วย

4.1 **บทคัดย่อ (Abstract)** ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สรุปสาระสำคัญของบทความไว้อย่างครบถ้วน

4.2 **คำสำคัญ (Keywords)** จำนวน 3-5 คำ

4.3 **บทนำ (Introduction)** อธิบายที่มาและความสำคัญ โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง

4.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Concept and Theory) อธิบายแนวคิดและทฤษฎีเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 กรอบในการวิเคราะห์ (Analysis Framework) นำเสนอกรอบสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.6 ผลการวิเคราะห์ (Result) เป็นการอธิบายผลตามกรอบในการวิเคราะห์ โดยเขียนข้อมูลให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้

4.7 บทสรุป (Conclusion) เป็นการสรุปเชิงอภิปรายและมีการนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนด้วย

4.8 ข้อเสนอแนะ (Recommendation) เป็นข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ และข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

4.9 องค์ความรู้ที่ได้จากบทความ (Body of Knowledge) เป็นการนำเสนอองค์ความรู้ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จากการเขียนบทความ

4.10 การอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบ APA Style (7th ed.) ดังนี้

4.10.1 การเรียงลำดับ ให้เรียงลำดับจากภาษาไทยก่อนภาษาอังกฤษ ก-ฮ และ A-Z

4.10.2 ชื่อผู้เขียน เอกสารภาษาไทยใช้ชื่อ นามสกุล เอกสารภาษาอังกฤษใช้นามสกุล และอักษรย่อตัวแรกของชื่อ

4.10.3 ปีที่พิมพ์ เอกสารภาษาไทยใช้ปี พ.ศ. เอกสารภาษาอังกฤษใช้ปี ค.ศ. ใส่ในวงเล็บ หากผู้เขียนคนเดียวกันเขียนเอกสารหลายเล่ม ให้เรียงลำดับปีที่พิมพ์จากน้อยไปหามาก

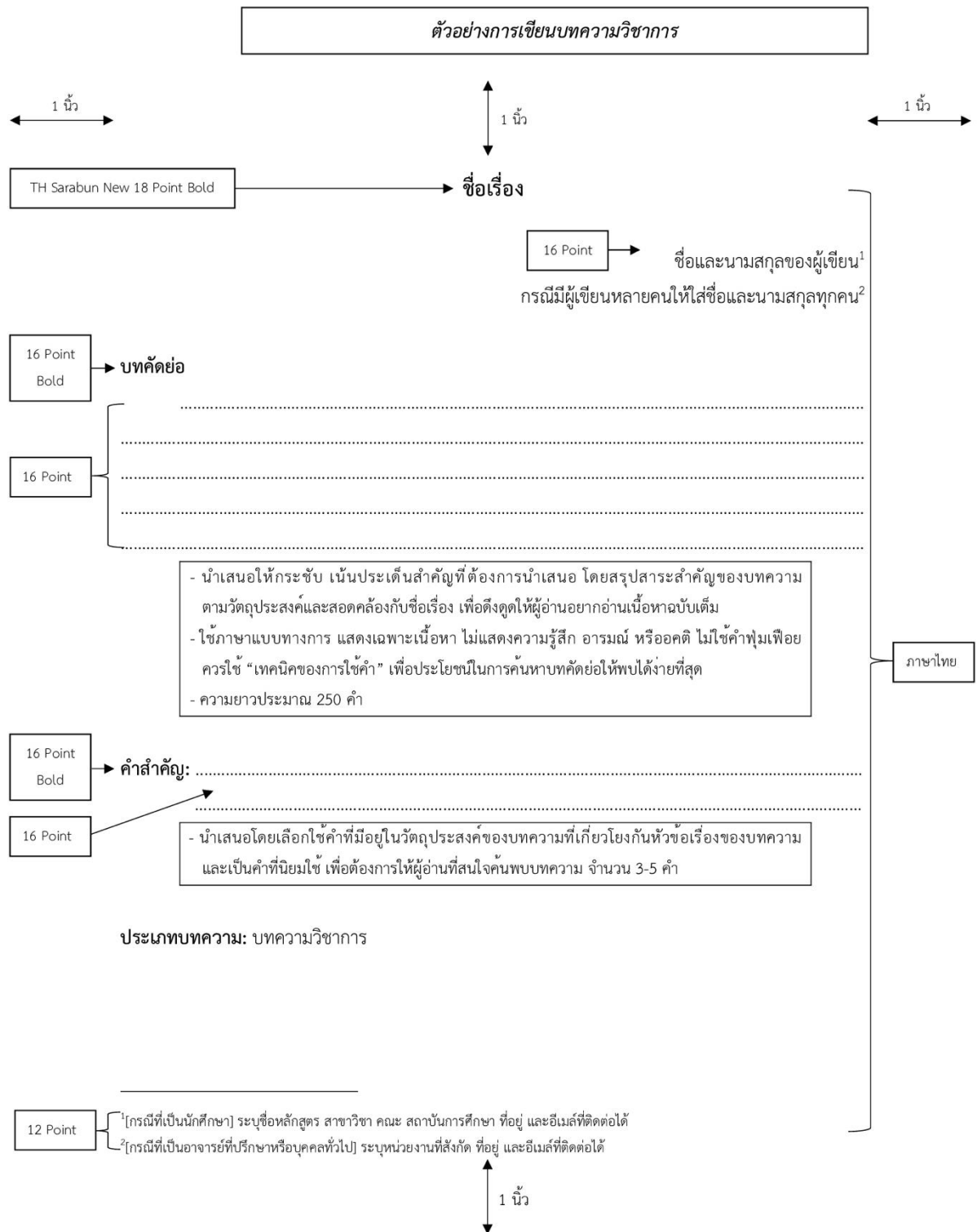
4.10.4 ชื่อเรื่อง ให้ใช้ตัวเอน กรณีเป็นเรื่องย่อในหนังสือให้ระบุ “ใน” หรือ “in” ตามด้วยผู้แต่ง และชื่อหนังสือ

4.10.5 สถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์ เป็นรูปแบบของเอกสารประเภทหนังสือ หรือตำรา กรณีประเภทบทความในวารสาร ให้ระบุชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ และหมายเลขหน้าของบทความ ตั้งแต่หน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย (การอ้างอิงในเนื้อหาให้ระบุเฉพาะหน้าที่ใช้อ้างอิง)

4.10.6 การอ้างอิง Website ให้ระบุชื่อผู้เขียน ชื่อเรื่อง และค้นจาก Website

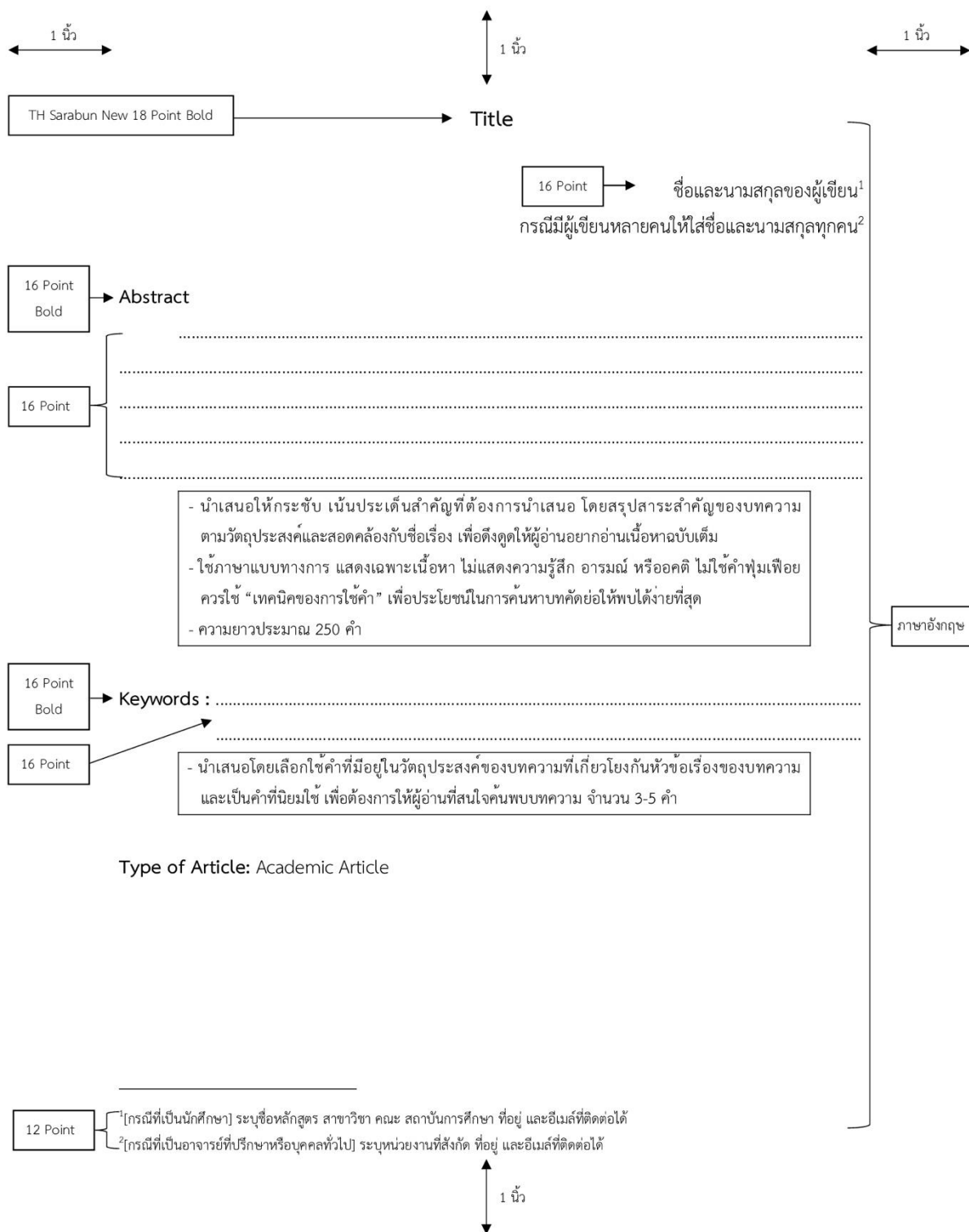
5. การส่งบทความ ให้ส่งต้นฉบับบทความออนไลน์ (ไฟล์ Word) และ (ไฟล์ PDF) ไปที่ <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dpssj>

หมายเหตุ วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาตีพิมพ์

ประเภทบทความ: บทความวิชาการ

- 12 Point
- ¹[กรณีที่เป็นนักศึกษา] ระบุชื่อหลักสูตร สาขาวิชา คณะ สถาบันการศึกษา ที่อยู่ และอีเมลที่ติดต่อได้
 - ²[กรณีที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหรือบุคคลทั่วไป] ระบุหน่วยงานที่สังกัด ที่อยู่ และอีเมลที่ติดต่อได้

16 Point Bold	→ บทนำ	
16 Point		
นำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านสู่เนื้อเรื่อง ให้ความสำคัญ และสร้างบรรยากาศให้น่าติดตามต่อไป ควรเขียนให้กระชับตรงประเด็น ไม่ยืดเยื้อ สอดคล้องกับชื่อเรื่อง โดยจับประเด็นจากชื่อเรื่องแล้วนำเสนอเนื้อหา ในส่วนนี้สามารถกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบทความ ที่มาของบทความ ขอบเขตของบทความ อาจมีคำจำกัดความหรือนิยามที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน		
16 Point Bold	→ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
16 Point		
นำเสนอให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องหรือประเด็นที่เขียน จัดวางโครงสร้างเนื้อหาและจัดลำดับให้เหมาะสม เนื้อหาสาระควรมีความต่อเนื่องกัน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล และอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้		
16 Point Bold	→ กรอบในการวิเคราะห์	
16 Point		
นำเสนอกรอบในการวิเคราะห์ที่ได้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในรูปแบบภาพ หรือข้อความ อันเป็นใจความสำคัญที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล		
16 Point Bold	→ ผลการวิเคราะห์	
16 Point		
นำเสนอให้เป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี ตามกรอบในการวิเคราะห์ มีหลักฐานการอ้างอิงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเป็นเหตุเป็นผล		

16 Point Bold	→ บทสรุป	
16 Point		
16 Point		
นำเสนอสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความ โดยการเลือกประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความนั้นมาเขียนรวมไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่า สิ่งที่กำลังมาทั้งหมดมีความสำคัญอย่างไรสามารถนำไปทำอะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรือ อาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทั้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปแสวงหาความรู้เพื่อคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป		
16 Point Bold	→ ข้อเสนอแนะ	
16 Point		
นำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิเคราะห์สำหรับนำไปใช้ในเชิงทฤษฎีและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้		
16 Point Bold	→ องค์ความรู้ที่ได้จากบทความ	
16 Point		
นำเสนอเสนอองค์ความรู้ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ที่ได้จากการเขียนบทความ สำหรับให้ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้		
16 Point Bold	→ References	
เอกสารอ้างอิงใช้ภาษาอังกฤษตามรูปแบบ APA Style (7th ed.) มีวิธีการ ดังนี้ - การเรียงลำดับ ให้เรียงลำดับตามตัวอักษร ตั้งแต่ ก-ฮ แล้วตามด้วย A-Z - การเขียนอ้างอิงประเภทหนังสือ (Book) ชื่อ นามสกุล ผู้แต่ง. (ปี พ.ศ.). ชื่อเรื่อง. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. - การเขียนอ้างอิงประเภทวารสาร (Journal) ชื่อ นามสกุล ผู้แต่ง. (ปี พ.ศ.). ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายของบทความ. - การเขียนอ้างอิงประเภท ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ (Dissertation/Thesis) ชื่อ นามสกุล ผู้แต่ง. (ปี พ.ศ.). ชื่อเรื่อง. หลักสูตรปริญญา, มหาวิทยาลัย		

หลักเกณฑ์การเขียนบทความวิจัย

วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มีนโยบายจัดพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ (ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือและเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทางด้านสังคมศาสตร์

ข้อกำหนดในการส่งบทความ บทความจัดทำขึ้นโดยใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเท่านั้น บทความที่นำมาลงในวารสารต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสารใดมาก่อน กระบวนการคัดเลือกบทความโดยใช้วิธีการประเมินแบบ Double-Blind Review บทความจะถูกส่งไปยังนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อเป็นผู้อ่านประเมินบทความ

การส่งต้นฉบับ

1. **การตั้งค่าหน้ากระดาษ** ใช้แบบอักษร TH Sarabun New พิมพ์แบบหน้าเดียวในกระดาษขนาด A4 ตั้งขอบกระดาษทุกด้าน 1 นิ้ว (2.54 เซนติเมตร) ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้าที่มุมขวาด้านบน ความยาวของบทความ 12-15 หน้า

2. **ชื่อเรื่อง (Title)** ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. **ชื่อผู้เขียน (Author)** ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล หน่วยงานที่สังกัด ที่อยู่ และอีเมลที่ติดต่อได้

4. **เนื้อหา (Text)** ควรใช้ภาษาแบบทางการที่ผู้อ่านเข้าใจง่ายและมีความชัดเจน ประกอบด้วย

4.1 **บทคัดย่อ (Abstract)** ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สรุปสาระสำคัญของบทความไว้อย่างครบถ้วน

4.2 **คำสำคัญ (Keywords)** จำนวน 3-5 คำ

4.3 **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Background and Significance of the Problems)** นำเสนอโดยใช้ภาษาแบบทางการ เป็นแบบแผน เลือกใช้คำที่ถูกต้องตามหลักภาษาและค่านิยมของคำ ใช้คำให้เกิดความหมายตรงประเด็น และไม่ซับซ้อน เพื่อให้สามารถอ่านแล้วเข้าใจทันที

4.4 **วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)** นำเสนอให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและเนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบของการวิจัย

4.5 **ขอบเขตของการวิจัย (Scope of the Research)** นำเสนอให้ครอบคลุมเนื้อหา ลักษณะประชากร จำนวนประชากร ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา โดยอาจจะระบุช่วงระยะเวลาที่ศึกษาด้วย

4.6 **ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย (Research Benefits)** นำเสนอประโยชน์ที่ได้รับตามวัตถุประสงค์และแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการและการนำไปปฏิบัติ

4.7 **แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Concepts, Theories, and Related Literatures)** นำเสนอให้มีความสัมพันธ์กันของตัวแปรทุกตัวและต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำไปสู่กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

4.8 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย (Conceptual Framework) นำเสนอให้ครอบคลุมและครบถ้วนทุกตัวแปรเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยอาจนำเสนอเป็นรูปภาพเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

4.9 สมมติฐานของการวิจัย (Hypotheses of the Research (if any)) นำเสนอถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้กับคำตอบที่ผู้วิจัยคาดคะเน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายสามารถสื่อความหมายได้โดยตรง (ถ้ามี)

4.10 ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) อธิบายวิธีดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

4.11 ผลการวิจัย (Result) นำเสนอผลที่ได้จากการวิจัยเป็นขั้นตอนโดยสรุป

4.12 การอภิปรายผล (Discussion) เป็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ หรือสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.13 ข้อเสนอแนะ (Recommendation) เป็นข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ และข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

4.14 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (Body of Knowledge) เป็นการนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จากการวิจัย

4.15 การอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบ APA Style (7th ed.) ดังนี้

4.15.1 การเรียงลำดับ ให้เรียงลำดับจากภาษาไทยก่อนภาษาอังกฤษ ก-ฮ และ A-Z

4.15.2 ชื่อผู้เขียน เอกสารภาษาไทยใช้ชื่อ นามสกุล เอกสารภาษาอังกฤษใช้นามสกุล และอักษรย่อตัวแรกของชื่อ

4.15.3 ปีที่พิมพ์ เอกสารภาษาไทยใช้ปี พ.ศ. เอกสารภาษาอังกฤษใช้ปี ค.ศ. ใส่ในวงเล็บ หากผู้เขียนคนเดียวกันเขียนเอกสารหลายเล่ม ให้เรียงลำดับปีที่พิมพ์จากน้อยไปหามาก

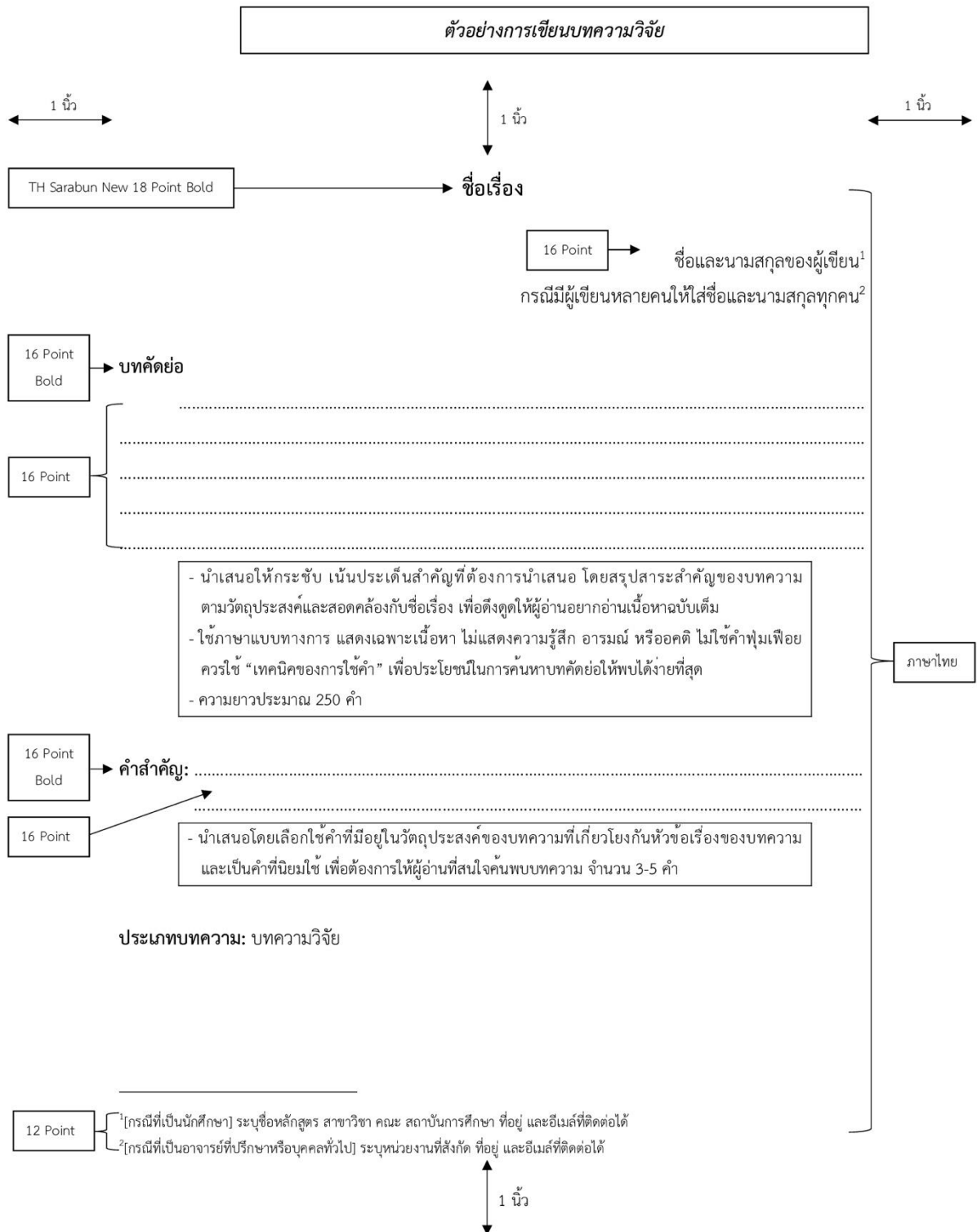
4.15.4 ชื่อเรื่อง ให้ใช้ตัวเอน กรณีเป็นเรื่องย่อในหนังสือให้ระบุ “ใน” หรือ “in” ตามด้วยผู้แต่ง และชื่อหนังสือ

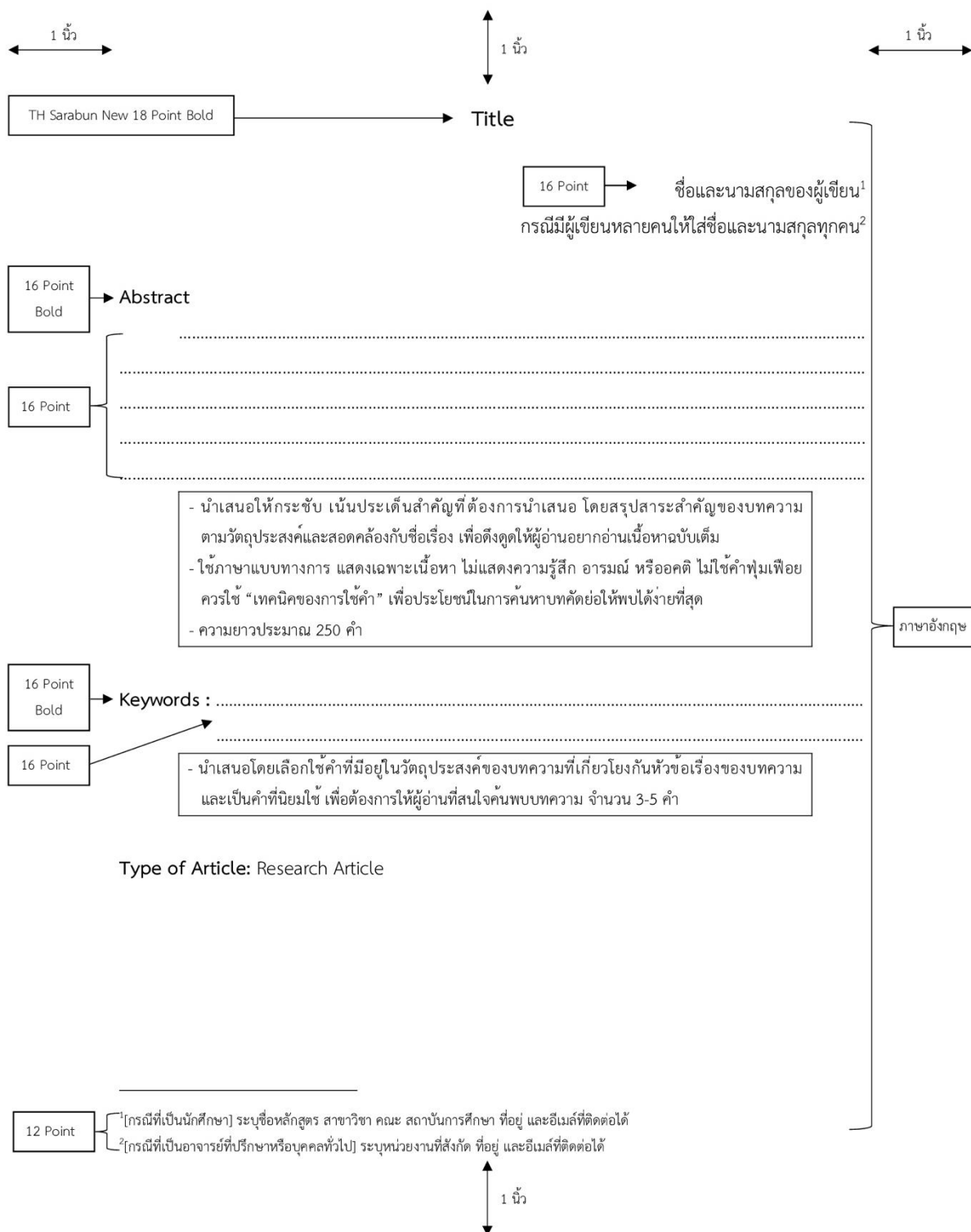
4.15.5 สถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์ เป็นรูปแบบของเอกสารประเภทหนังสือ หรือตำรา กรณีประเภทบทความในวารสาร ให้ระบุชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ และหมายเลขหน้าของบทความ ตั้งแต่หน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย (การอ้างอิงในเนื้อหาให้ระบุเฉพาะหน้าที่ใช้อ้างอิง)

4.15.6 การอ้างอิง Website ให้ระบุชื่อผู้เขียน ชื่อเรื่อง และค้นจาก Website

5. การส่งบทความ ให้ส่งต้นฉบับบทความออนไลน์ (ไฟล์ Word) และ (ไฟล์ PDF) ไปที่ <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dpsj>

หมายเหตุ วารสารปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาตีพิมพ์

16 Point Bold	→ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
16 Point	นำเสนอโดยใช้ภาษาแบบทางการ เป็นแบบแผน เลือกใช้คำที่ถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยมของคำ ใช้คำให้เกิดความหมายตรงประเด็น ไม่ซับซ้อน อ่านแล้วเข้าใจทันที การแปลคำศัพท์จากต่างประเทศควรตรวจสอบความนิยมและใช้ความหมายเดียวกันตลอดบทความ เช่น Organization พบแปลเป็นไทยว่า องค์กรหรือองค์การ เป็นต้น และภายในหนึ่งย่อหน้าควรมีใจความสำคัญประเด็นเดียวเป็นเอกภาพ และต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
16 Point Bold	→ วัตถุประสงค์ของการวิจัย
16 Point	
16 Point Bold	→ ขอบเขตของการวิจัย
16 Point	นำเสนอให้ครอบคลุมเนื้อหา ลักษณะประชากร จำนวนประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา โดยอาจจะระบุช่วงระยะเวลาที่ศึกษาด้วย
16 Point Bold	→ ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย
16 Point	

16 Point Bold	→ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
16 Point	

- นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยของสังเขปของตัวแปรทุกตัว และจำเป็นต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ หลีกเลี่ยงการ "อ้างอิงใน" หรือหลีกเลี่ยงการอ้างอิงต่อ ๆ กันมา ควรใช้ต้นฉบับมาอ้างอิง
- นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการอภิปรายผล
- นำเสนอให้มีความสัมพันธ์กันทั้งแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

16 Point Bold	→ กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

16 Point Bold	→ สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)
16 Point	

16 Point Bold	→ ระเบียบวิธีวิจัย
16 Point	

นำเสนอโดยอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ควรอ้างอิงเจ้าของทฤษฎีที่ผู้เขียนอ้างถึงโดยตรง หลีกเลี่ยงการอ้างอิงต่อ ๆ กันมา เขียนให้กระชับ นำเสนอเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทความ

16 Point
Bold

→ ผลการวิจัย

16 Point

นำเสนอข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ โดยอาจจะมีการนำเสนอในรูปแบบตาราง และการแปลความหมายอย่างกะทัดรัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตัวอย่างการนำเสนอในรูปแบบตาราง

ตาราง 1
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย

16 Point
Bold

→ การอภิปรายผล

16 Point

- สรุปสาระประเด็นสำคัญ และอภิปรายผลในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานวิจัยให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ หากมีสมมติฐานของการวิจัยควรอภิปรายรายชื่อ ข้อค้นพบที่ขัดแย้งหรือสอดคล้องกับงานวิจัยของงาน
- อภิปรายข้อจำกัดและข้อบกพร่องในการวิจัย รวมถึงการอภิปรายคุณประโยชน์ของงานวิจัย

16 Point
Bold

→ ข้อเสนอแนะ

16 Point

นำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยสำหรับนำไปใช้ในเชิงทฤษฎีและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

16 Point Bold	→ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย
16 Point	
	
	
	

นำเสนอแนะองค์ความรู้ใหม่ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จากการวิจัย สำหรับให้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

16 Point Bold	→ References
------------------	--------------

เอกสารอ้างอิงใช้ภาษาอังกฤษตามรูปแบบ APA Style (7th ed.) มีวิธีการ ดังนี้

- การเรียงลำดับ ให้เรียงลำดับตามตัวอักษร ตั้งแต่ ก-ฮ แล้วตามด้วย A-Z
- การเขียนอ้างอิงประเภทหนังสือ (Book)
ชื่อ นามสกุล ผู้แต่ง. (ปี พ.ศ.). ชื่อเรื่อง. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
- การเขียนอ้างอิงประเภทวารสาร (Journal)
ชื่อ นามสกุล ผู้แต่ง. (ปี พ.ศ.). ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายของบทความ.
- การเขียนอ้างอิงประเภท วิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ (Dissertation/Thesis)
ชื่อ นามสกุล ผู้แต่ง. (ปี พ.ศ.). ชื่อเรื่อง. หลักสูตรปริญญา, มหาวิทยาลัย

แบบเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ วารสารปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

เรียน บรรณาธิการวารสารปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

ข้าพเจ้า ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน.....

หน่วยงานที่สังกัด.....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.....

หมายเลขโทรศัพท์.....Email.....

มีความประสงค์ขอส่งบทความ เรื่อง :

ชื่อบทความ (ภาษาไทย).....

.....

.....

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ).....

.....

.....

ประเภทของบทความ ☐ บทความวิชาการ ☐ บทความวิจัย

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ ☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้า ☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ที่จะระบุชื่อในผลงาน

บทความนี้ยังไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นอีก

นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งผลงานต้นฉบับนี้มายังบรรณาธิการวารสารโครงการปรัชญาดุสิตบัณฑิตทาง

สังคมศาสตร์ พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่งต้นฉบับบทความ/แบบเสนอบทความ (ไฟล์ Word) และ (ไฟล์ PDF) ไปที่

Email : phdjournal.ru@gmail.com เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....เจ้าของบทความ

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี.....

โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Doctor of Philosophy Programs in Social Sciences
Ramkhamhaeng University